

14 Juni 1985
14 Haziran 1985
Nummer 59

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVİÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

Türkiye Postası'nın Yarışması

58. sayımda da açıkladığımız gibi yarışma altı dalda yapılacaktır. Bu dallar şunlardır: edebiyat, müzik, görsel sanatlar, film, gazetecilik ve inceleme-arastırma. Yarışmaya katılmak isteyenler eserlerini en geç 26.10.85 günü postaya vermedirler. Bize yollanacak tablolar ve resimler eğer posta ücreti de yollanursa, yarışma bittikten sonra sahibine iade edilebilir. Diğer eserler ise geri gönderilmez. Ödül kazanan eserlerin yayın hakkı Türkiye Postası'na aittir. (Dikkat: Yarışmaya katılacak eserlerin postalanması için özel bir adres bildirilmez!)

Tehditler, belediyenin ve polisin baskıları SODEP'in İstanbul mitingine kırkbin kişinin katılmasını, engelleyemedi. "Bağımsız Türkiye" ve "faşizme ölüm" sloganları

Saraçhane mitinginde onbinlerin sesi: "Zafer halkın olacak !"

9 Haziran günü SODEP'in İstanbul'da Saraçhane Meydanı'nda işsizliğe ve pahalılığa karşı düzenlediği miting, yığınların Özal hükümetine karşı öfkesinin bir simgesi oldu. 40 bini aşkın kişinin katıldığı miting sürerken "faşizme ölüm",

"bağımsız Türkiye"sloganı atan bir gruba polis saldırdı ve ellinin üzerinde kişi gözaltına alındı. Maden-İş, Banksen, IGD, IKD ve diğer demokrasi güçlerinin de desteklediği Saraçhane mitinginde ana konuşmayı yapan Erdal İnönü "zafer

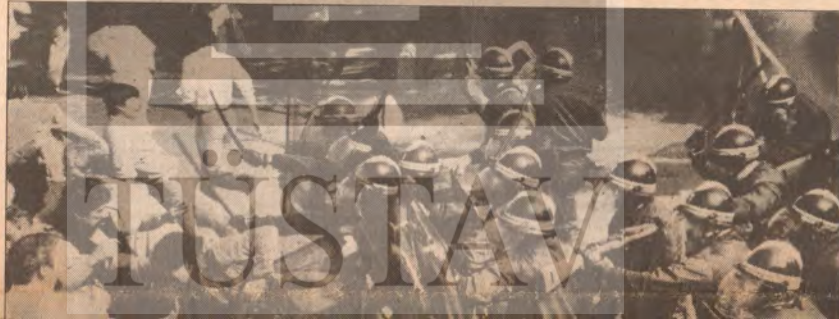
sonunda ulusumuzun olacaktır" şeklinde konuştu. Demokrasinin önünde duran engellerin altını çizen İnönü, Özal hükümetini sert bir dille eleştirdi. Miting öncesi, eylemin duyurulmasını ve katılımı engellemek için belediye ve polis

elinden geleni yaptı. Miting afişleri indirilerek yerlerde bıçakla parçalandı. Polis ve ordu birlikleri miting alanında da geniş "güvenlik" önlemleri aldı, katılan herkesin üstü tarandı.

● Yazısı Sayfa 3'de

Paris'teki Sol Birlik toplantısına çok geniş bir siyasal yelpaze katıldı

1 Haziran günü Paris'te düzenlenen Sol Birlik gecesine bine yakın izleyici katıldı. Gece Sol Birlik'i destekleyen demokratik örgütlerin dışından da geniş bir politik yelpaze tarafından selamlandı. Fransa'daki yerli ve yabancı parti ve kuruluşlar tarafından da desteklenen gecenin ana konuşmasını Sol Birlik adına TIP Genel Başkanı Behice Boran yaptı. Kültür programında tanınmış Türk ve Kült sanatçıları, halk oyunları

Türkiye
Kürdistanı'nda
halka karşı
gerilla
savaşı
"resmen"
ilan edildi

Türkiye Kürdistanı'nda geçtiğimiz yılın Ağustos ayında bu yana süren Kürt köylülerine karşı siddetli saldırılar...

● Yazısı sayfa 3'de

Brüksel'in Heysel Stadı'ndaki cankırımının sorumlusu kim ve ne?

Belçika'nın Heysel stadında 40 kişinin ölümü ve yüzlerce kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan olay insanlık tarafından nefretle karşılandı. "Kant ku-pa"'yı İtalya'nın Juventus takı-mı kaptıran, olayın suçlula-rın ilk başkanı beliydi: Liver-pool "tarafatları". Ancak in-sanları bu tür katliamlara yö-neltmek gerçek suçlular ve ne-denler, her zaman olduğu gi-bi perde arkasında kalıyor.

● Yazısı sayfa 7'de

Almanya'ya gelmek için ödenen vize harcından kurtulmanın yolu var

Türkiye'deki yakınlarımızın Federal Almanya'ya gelirken almak zorunda oldukları vize-leri için gerekli davet belgesi konsolosluklarda düzenlendi-ğinde 140 mark harç alınıyor. Ancak aynı belge Almanca ha-zırlanıp noter veya nüfus me-muru tarafından tasdik edildi-ğinde 4-11 marka mal oluyor. Türk Danış görevlilerine illi-ki konular gazetemiz, onların kuyuya ilgili deneyimlerini izledi.

● Yazısı sayfa 4'de

Sarçane geleneği

Beyley suyun başını tutmuşlar. Milyonlarca emekçi ayda 17 bin lira asgari ücretle yaşamaya çalışırken, gazetelerde her gün ıssız kaldığı için, çoluk çocuğuna bakamadığı için intihar edenlerin isimleri yayınlanırken kılın kırılmıyor. Bir ge-cesi yarı milyonluk otellerde kalıyorlar. Keyif için bir çırpıda binlerce kişinin nafakasını harcıyorlar. "Yeter artık, dayana-mıyoruz!" diyenlere cevap hazır: "Aman sesinizi çıkarmayın, sonra fena olur!"

ANAP Genel Başkan Yardımcısı Keleşler "mitinglerde hal-le-dilecek sorunumuz yoktur" demiş. MDP yöneticilerinin biri "halkı sokağa dökersen ne olacağı belli olmaz" buyurmuş. Yalan değil. ANAP'ın Meclisteki göstermelik mualefetine ger-çekten mitinglerle halledilecek sorunu yok. Onlar başları sı-kıştı mı holdingçilerden, holdingçilerin vereceği milyondan medet umuyorlar. Evren paşanın savurduğu tehditlere, o da yetmezse Reagan'ın yolladığı direktiflere güveniyorlar.

Evren paşanın has partisi MDP halkın sokaklara çıkmasını korkutmuşunu açıkça söylüyor. Madem miting düzenlemek bu ka-dar tehlikeli ve zararlı bir şeydi, daha bir ay önce Bulgaristan'a karşı peşpeşe mitingler yapılmak alınmış neredeydi? Uyduurma katliamları kınamak için yapılan mitingler iyi de, pahalılığa ve ıssızlığa karşı, demokrasi için yapılan mitingler kötü, öyle mi?

Meclis elerinde. Radyo televizyon yine öyle. Gazetelerin ço-ğu zaten holdingçilerin özel mal so-yup soğana çevirdikleri

devami 2. sayfa

Türkiye Postası

Polis bir iç savaş provası yapar gibi kalkan ve coplarla vahşice saldırdı.

Fransa'da kapatılan fabrikalarını savunan işçilere karşı polis terörü

Paris'in banliyölerinden Ivry'deki SKF rulman fabrikası işçileri 5 Haziran Çarşamba günü polisin saldırısına uğradı. Toplum polisinin terörü sonucu işçilerden ve çevre halkından 56 kişi yaralandı, 26 kişi hastanelik oldu ve 54 kişi de tutuklandı. SKF'ekeli Ivry'deki 495 işçisini işten çıkarmasıyla birlikte 1983 yılı sonunda greve giden işçiler fabrikanın kapanmaması için ellerinden geleni yaptılar. Sonuç çıkmayınca işgal etme zorunda kaldılar. 19 ay süren fabrika işgali 28 Nisan 1984'de polis zoruyla so-na erdi. Ancak işçileri çıkaran polis fabrikadaki tüm makinaları tah-rir etti ve çalışmaz hale getirdi. Bu-

nun üzerine işçiler yoğun polis ba-rikatlarına rağmen arka kapıdan girerek tekrar işyerlerinin başına döndüler. İşte bu anda polisin

amansız saldırısı başladı. Durumu öğrenen Renault ve Citroen işçileri sınıf kardeşlerinin yardımına koş-tular. Birlik olan işçiler sonunda

polisi fabrikalarından atmayı ba-şardılar. Ayrıca Paris'te bir protes-to gösterisi düzenlendi.

● Yazısı Sayfa 5'de

● Yazısı Sayfa 4'de

Göçmen Kadınlar Avrupa Konferansı Amsterdam'da yapıldı

6-8 Haziran günleri Amsterdam'da çeşitli Av-rupa ülkelerindeki Türküyle göçmen kadınla-rın ve bu alanda çalışan uzmanların katılımı-la ilk uluslararası Türküyle Göçmen Kadınlar Konferansı toplandı. Konferansa, Federal Al-manya, Batı Berlin, Avustralya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda İsveç, İngiltere, Danimarka, Fransa, Hollanda İsveç, İsviçre, İngiltere, Norveç ve Türkiye'den to-palam 97'si delege, 15'i uzman, 38'i konuk ve diğerleri gözlemci olmak üzere 200'e yakın

katılım oldu. Türküyle göçmen kadın örgüt ve çalışma gruplarını, sendikaları, siyasi partileri, diğer ulusal ve uluslararası kurumları temsil eden kişiler yedi ana çalışma grubunda Türküyle göçmen kadınların sorunlarını ve çözüm önerilerini ele aldılar. Irkçılık, ayrı-mcılık, yabancı düşmanlığı, sağlık, yasal durum ve hükümet politikaları, örgütlenme, eğitim, kültür, iş pazarı konularını tartışan ve dene-yim alışverişinde bulunan göçmen kadınlar

ve genç göçmen kızlar bu konularda istem-lerini belirlediler. Konferans, bu istemleri Batı Avrupa hükümetleri, uluslararası kur-uşlar ve Türkiye hükümetine iletmek ya-nusuna, Birleşmiş Milletler Nüfuz Dünya Ka-dın Önyılı değerlendirmesi konferansı ve for-umuna iletmeye ve bu amaçla bir çalışma grubu düzenlemeye de karar verdi. Konferans çalış-malarına ilişkin bilgi, röportaj ve izlenimleri gelecek sayımda sunacağız.

Papa suikastında M. Ali Ağca ile Türk Federasyonu bağlantısı kanıtlandı

Papa suikastı davasında Türk Fe-derasyon'un Ağca ile, emperyalist gizli servislerle, silah ve ero-lar kaçakçılığı ile ilişkileri birer birer or-taya dökülüyor. Federal Alman, Fransız ve İsviçre polis yetkilileri faşistlerin mafyalarını kanıtlayan dosyaları açıklamakta ısrar edi-yorlar.

● Yazısı sayfa 3'de

arın konuya duyarlılığı daha bir artan Türkiye'de, "Öturmâ Hak-ki" konusunda aydınlatmak amacıyla seri standlar düzenlenmekte. Bu standartlar ilki 1 Haziran Cumartesi günü açıldı. 8 Haziran'da ikincisi Göppingen'de, üçüncüsü 15 Haziran'da Geislingen'de açılacak. Bu seri standartları broşürler, bildiriler

ileşimleri yapımında enler yardımı olmaya çalışıyorlar. Bunları yaparken standımızın bir kısmını gazetemiz Türkiye Postası'nın çeşitli sayılarında oluşturduğumuz küçük bir sergiye süslüyoruz, standı ziyaret edenlere tarifiyoruz, hiç bir aksi tepki görmedik gazetemizi onlara satıyoruz.

Deneyelimiz, Türkiye'de basın gazetesine alışkanlıkların, doğru yazan gazetesine alışkanlıkların bu yıl daha bir arttığını gösteriyor. İnanıyoruz ki, Türkiye Postası gitgide büyüyen bir okuyucu kitlesine kavuşacaktır.

Gazetemiz aracılığı ile yeni ilişkiler kuruyor, kâh bizimle omuz omuza uğraşarak bir şey kazanıyor, kâh bir gün yurda döndüğümüzde kapımızı çalıp açarak bir çayını içebileceğimize, belki de evinde bir kaç gece bizi misafir edecek bir dost kazanıyoruz. Ki, bu dost yüzlerine ileride çok ihtiyacımız olacağının da bilincindeyiz.

Teşekkürler Türkiye Postası, teşekkürler arkadaşlar diyoruz. Çalışmalarınızda başarılar diler, dostlarımızla birlikte.

GELB Yönetim Kurulu / GÖPPINGEN

çen adam pek ters baktı ama aldırma. Aynı akşam evim basıldı. İşkence gördüm, dayak yedim. Adam evladı gibi "iyi günler" diyemez miymiş? Bu yüzden de tutukladılar. İşte bu gencin adı o günden sonra "iyi günler" kalmış. Delikanlıyı 40 gün sonra serbest bırakmışlar ancak. Şimdi bu delikanlı ne yapar bilmem ama işi size bir Türkiye manzarası

Adının açıklanmasını istemeyen bir okuyumuz ROTTERDAM

çin önerileri de yapılmış ancak bu kez gazetemize yarar getirecektir.

Türkiye Postası'na yayıma çağıran bir okuyucu olarak benim önerim fiyatının 2,5 mark değil, 1 veya 1,5 mark olmasıdır. Kimi yılınları, ki bunlar genellikle gazetesini ilk kez görüyor oluyor, bu fiyat fazla geliyor, yeni okuyucu kazanılmasını engelliyor.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okuyucumuz KÖLN

Hem rahat okunuyor hem de içtihat çeşitli haberler var

Genellikle Türkiye'de demokrat işçilerin gidip geldiği bir kafeteryaya belirli zamanlarda, bende uğram. Burada Türkiye Postası'na alan kimi işçi arkadaşlar olurlar. Rast gelirse onlara gazete veririm.

Yine gazetenin geldiği gün oraya uğradım. O gün bir başka arkadaş da, doğrudan bir sayışı örgütünü yayın organı olan bir başka gazetesini satmaya çalışıyordu.

"Almam kardeşim ben almam yahu. Var mı benim sorunuma ilgili içinde bir iki satır yazı? Gilt başkasına da olur." Selam verip masaya ben de oturdum. Çantamdan çıkartıp Türkiye Postası'na masaya koydum. Aynı işçi arkadaş, "Hal işte bak bu gazetesini alırım. Hiç olmasa hem rahat okunuyor hem de içtihat çeşitli haberler var" di-

yip iki buçuk markı avcuma koydu. O zaman bir yılın gazetesinin rahat okunur ve esnek olması gerektiğini, Türkiye Postası'nın, barış ve demokrasi mücadelesinde yerini önemi anladım. Ve şu sonucu çıkardım: bugün Türkiye Postası'nın okuyan insanlar yarın o arkadaşın okutmaya çalıştığı gazetesini de rahat okuyabilirler. Yani Türkiye Postası daha çok insan tarafından okunabilir. Bu da her ilericiyi dinleyen önderin derin bir görevidir. Türkiye Postası'nın her okur birer sorumlu, dağıtıcı olmalıdır. Çünkü Türkiye'de geniş emekçi kesimlere Türkiye Postası ulaşamazsa *Sol Birliği'ne ulaştırılmaz.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okuyumuz TROISDORF

KUTLAMA

Tüm üyelerimizin, onların eş ve çocuklarının, tüm müslüman işçi ve emekçi yurttaşlarımızın Şeker Bayramı'nı kutlar, dünyada barış, Federal Almanya'da eşit haklar ve Türkiye'de demokrasi için verdikleri haklı mücadelede üstün başarılar, sağlıklı bir yaşam ve mutluluklar dileriz

FİDEF Genel Yönetim Kurulu

Ben bu gündün itibarıyla karar verdim. Gönüllü mühabirlik yapacağım. Haber arayıp, yazacağım. Bu eksikliği böyle giderileceğini. Türkiye Postası okurlarına var mısınız, hep beraber yay-

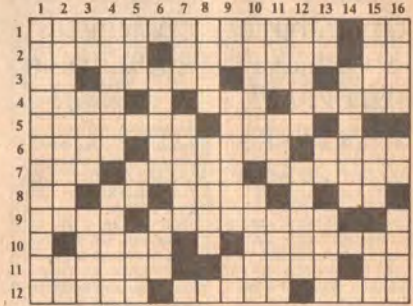
zaki ki, hepini yayınlamamız mümkün değil. Emek verip, zaman ayırıp yazan, gönderdikleri yayınlarımızın okuyucularımızın bizi anlayışla karşılayacağını inanıyoruz. Yeter ki siz,

ze işletmenizi bekliyoruz. Gazetemizi ancak sizin katkılarınızla yaygınlaştırsanız, kuldağı, gözü haline getirebiliriz. Dostça selamlarımızla...

Türkiye Postası

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. İstanbul Hukuk Fakültesi'nde öğretim görevlisiyken, 1978 yılında alcağa bir faşist saldırıya kurbanlık sandalyede yaşamaya zorunlu bırakılan ve buna rağmen savaşından ödün vermemek için Fransa'da sürdüren bir bilimadamı. Eserleri: Devlet ve Demokrasi, Uygurluk Tarihi, Bir Dehanın Romani vb. - En kısa zaman parçası, 2. Bir erkek adı - Herhangi bir yerde durmadan geçen anlamında, dilimize de yerleşmiş olan yabancı bir kelime - Boru sest, 3. (Ters) Uluslararası, trafikte Türkiye'yi simgeleyen harfler - Kayıp - Hırsızın öldürücü olarak kullanılan bir ilacın kısa yazılışı - Ziyafet, şölen, 4. Öldürücü bir hastalık - Bir erkek adı - Bir pamuk emisi, 5. İstanbul'da bir semt - Küçük, 6. Bir terzi malmesi - Muhşip - İskambil kağıtlarında oğlan, bacak, 7. Bir peygamber adı - (Ters) Odun kesmeye yarar - Mersin'in bir ilçesi, 8. Müzikte bir nota - Tutma organımız - (Ters) Düşünlerde takılan - Bir renk, 9. (Ters) Sofraya çıkartılan olan yemeklerin listesinde denir - Belkemiği, 10. (Ters) Eskiden Çin ve Moğol hükümdarlarına verilen şar - Uygaylanı sonucunda, oruçayı, 11. MÖ IX-VI. yüzyılları arasında Doğu Anadolu'da Van Gölü havzasında varlıklarını sürdürmüş ve daha sonra Med'ler tarafından hakimiyetlerine son verilmiş olan eski bir uygarlık - Yumuşak bir maden adı - Tannya sığınmak, yakarmak anlamında bir kelime, ya da Tann, 12. Diğer bir ismi de bataklık gazı olan bir gaz adı - Göçmen kuşlar familyası olan bir kuş - Erzurum'un bir ilçesi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Tanzimat Edebiyatı sonrası oluşan ve içinde Tefik Fikret, Realizade Ekrem, Halit Ziya Uşaklıgil gibi isimlerin yer aldığı Edebiyat-ı Cedide akımının yayın organı olan derginin adı, 2. İlgine - Eski Mısır'da bir mabut adı, 3. (Ters) Bir ağırlık ölçüsünün kısa yazılışı - Defedilmiş ol-duğna güç olan ve insanın başını derde sokabilecek türden olaylara denir - (Ters) Adet, 4. Avrupa'da bir başkent - Belirli, iz, 5. Genişliği - Kırmızı - (Ters) Yurdumuzda madencilikle ilgili çalışanlar yürüten kuruluşu simgeleyen harfler, 6. Tekel oluşumuna amacıyla birçok işletmenin bir tek işletme halinde gruplaşmasını sağlayan finansiyel birleşim - Okumaktan bir emir, 7. (Ters) Şili'de Salvador Allende yönetiminin devrilişi yerine faşist Pinochet diktatörlüğünün gelmesinde CIA ile etkin işbirliği yapan uluslararası ilişkiler tekneli belirtilen harfler - Aleve dili, 8. Ötün karşı - Değerli bir taş, 9. Eski dilde bir olumsuzluk eki - Bir geminin bordalarında açılmış olan ve top namlularının geçmesini sağlayan veya kameraların havalandırılmasına yarayan delik - Bir yabancı para birimi olan Kron'un kısaltılması, 10. Patlama (Eski dil) - İktidar zorla ele geçiren (Kenan Evren cuntası gibi) ve onu kötiye kullanan kimse veya zalim hükümdar, 11. Sentetik bir üyştürücü madde olan asit diettialdimin kısa yazılışı - Çocuklu dişi - Şehzade eğit-meni, 12. (Ters) İnsan öldürmüs olan, canı - Ünlü bir Osmanlı tarihçisi, 13. Köpek - (Ters) Şikar veya şik, balık vs. tutma işi - (Ters) Ülkemizde oldu ele büyük finansiyel grupların işbirliği sonucu bir talan mekânızması şekline dönüşmüş bir kuruluşun kısa şekilde yazılışı, 14. Balık yumurtasından yapılan ve meze olarak kullanılan bir yiyecek, 15. Tropikal denizlerde mercanların bir araya toplanmasıyla oluşan mercan adacığı - (Ters) Tannya göre insan - Ceylan (Eski dil), 16. (Ters) Dini tören - Rütbesiz asker - Şere, haysiyet.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Victorhugo - Tibet, 2. Alucra - Rakkas, 3. Lam - Gizem - Elmaltı, 4. Anaç - Şu - Berkeley, 5. Ni - Ay - Leon - Toka, 6. Uhd - Kartaca, 7. Ray - Ir - Tihanik, 8. Eypap - Esne - Ad, 9. Derin - Akne - İp, 10. İlay - Netes - Abi, 11. Is - Atale - Pitt - As, 12. Nuat - Kelefe - Muti.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Valanureddin, 2. İlanhiyar - Su, 3. Cuma - Uyan, 4. Te - Cad - Pilot, 5. Org - İsnat, 6. Rals - Kre - Yak, 7. Zula - Pa - Le, 8. Üre - Erg - Knel, 9. Gambot - Enete, 10. Ok - Enatsek, 11. Ker - Cin - Epe, 12. Talk - Ateist, 13. İsmet - Tm, 14. Aloyna, 15. Evylek - İthaf, 16. İya - Kilisi.

Halkın Özlediği Demokrasi TKP'siz Olamaz

—Broşür—
Fiyatı: 4,50 mark

Ernis Verlag Postfach 10 16 4300 Essen 1 Ödeme: Sparkasse Essen, BLZ: 360 50 105
Konto-Nr: 712 703

Türkiye Postası

Adı-Soyadı
Adresi
Ülkesi

Abone fişi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐
Tarih:

Abone ücretini Vereinigung für Völkerverständnis und Solidarität, Postcheckkonto 4614 32 - 100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzanızı Türkiye Postası Abone Servisi, Moltke Str. 45, 4100 Duisburg 1 adresine postayınız.

Abone bedeli

F.Almanya	Belçika	Danimarka	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsvet
6 aylık 30 DM	600 BF	120 Krn	85 FF	8 40 £	35 G	95 Krn
1 yıllık 60 DM	1200 BF	240 Krn	170 FF	16 80 £	70 G	190 Krn

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständnis und Solidarität e.V., 100 Berlin 44, Donaust. 1 Tel: (030) 624 60 92 Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Karam Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 34 03 97 Herstellung: Infomedica, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Plambeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenstr. 7 Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständnis und Solidarität, Postcheckkonto 461 432-100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West Abone Kuyuları: Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilcilikler: Fransa-Paris, Tel: 0-238 26 90 İsvet-Basel, Tel: 061-22 15 91 Hollanda - Den Haag, Tel: 070-89 03 36 İngiltere-Londra, Tel: 01-340 47 39 Danimarka-Kopenhagen, Tel: 01-707 506 İsvet-Stokholm, Tel: 08-367 576 Batı Berlin, Tel: 030-624 60 92

SODEP mitingine katılan 40 bin kişi tek bir ağızdan haykardı: "Zindanlar boşaltılsın!"

Saraçhane mitinginde onbinlerin sesi: "Zafer halkın olacak!"

SODEP'in çağrısı üzerine 9 Haziran Pazar günü İstanbul Saraçhane Meydanı'nda yapılan işsizliğe ve pahalılığa karşı mitingde 40 bini aşkın yurttaşımız katıldı. Polis ve askeri birliklerin çok sıkı "güvenlik" önlemleri aldığı mitingekatılan herkesin tek tek üzeri arandı. Tüm engelleri rağmen böylece bir katılmanın gerçekleşmesi büyük bir başarı olarak değerlendiriliyor.

Gazetemizin İstanbul'dan do layış aldığı bilgilere göre çok canlı geçen miting sırasında "kahrolsun faşizm", "faşizme bilim" ve "bağımsız Türkiye" gibi sloganlar atan bir gruba polis saldırdı, elliden fazla kişi gözaltına alındı. Halkımızın demokrasiye özleminin somut bir ifadesi haline gelen Saraçhane mitinginde taşınan yüzlerce pankartın bazılarında şunlar yazılıydı: "Zindanlar boşaltılsın, genel af", "demokrasi için erken seçim", "emek en yüce değer", "ceplerimiz ve tencereler boş, patronların keyfi boş", "yoksulluk kader değildir", "öğrenci kıyımına son", "paralı eğitime son", "memurlara sendikal hak".

Ellerindeki boş tencerelerle miting alanına gelen kadınların sayısının çok olduğunu dikhatleri çektiği mitingte sık sık "Özal hükümetine karşı sloganlar atıldı.

"Zafer sonunda halkın olacaktır"

Mitingin ana konuşmasını yapan SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü bu günkü durumun değişiminin olanağını varolduğunu belirttikten sonra özdeti şunları belirtti: "Türkiye, yenden insanların özgürlüklerini rahatça, kork-

Saraçhane mitinginin hazırlıkları tamamlanırken Esmâ bacı elindeki boş tencereleri gazetecilere gösteriyor.

madan kullandıkları bir ülke olmalıdır. Türkiye'de demokrasi ancak halkın ona sahip çıkmasıyla varolacaktır". Bugünkü anayasa ile sınırlama ve yasakların getirildiğini belirten İnönü, temel özgürlüklerin ortadan kaldırılmasını eleştirdi ve anayasa değişikliğinin gereği üzerinde durdu. Erdal İnönü konuşmasına devamla "ulusumuz elette bir gün bunları gene anayasada belirtilen değişiklik yoluyla ortadan kaldıracaktır. Güvenlik sorunlarımızda, toplu sözleşme görüşmelerinde, sendikaların çalışma şartlarında, TRT'nin davranışında, üniversitelerde

bu sınırlamaları her gün görüyoruz. 12 Eylül 1980'den sonra yaşadığımız olağanüstü düzenden arta kalmış sınırlamaların hâlâ kalmaması olmasının sorumlusu hükümettir" dedi ve zaferin er geç halkımızın olacağını vurguladı.

SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü Saraçhane mitingi öncesi yaptığı açıklamada bu mitingün "pahalılıktan cansı yananların, işsizliğe çare arayışlarının, demokrasi içinde yaşamak isteyenlerin" bir eylemi olduğunu vurguladı. Aynı doğrultuda çağrılar yapan Maden İş, Bank-Sen Sendikaları, İleri

Gençler Derneği (İGD), İleri Kadınlar Derneği (İKD) dış büroları, faşist cuntaya ve onun hükümetine karşı birlikte mücadelenin önemini belirttiler ve tüm işçi ve emekçileri, tüm demokratları Saraçhane mitingini desteklemeye çağırdılar.

İKD Genel Başkanı Bakiye Beria Onger yaptığı açıklamada özellikle şunları altını çizdi: "Bugün demokrasi güçleri yeni yeni eylemlere hazırlanıyor. SODEP'in 9 Haziran günü düzenleyeceği mitingün bu anlamda büyük önemi vardır. İKD Dış Bürosu demokrasi güç-

lerinin bu eylemini destekliyor. Emekçi kadınlarımızın dün olduğu gibi bugün de, işsizliğe, pahalılığa karşı, özgürlük ve demokrasi için alanları dolduracaklarına inanıyoruz. İKD Dış Bürosu tüm kadınlarımızı bu protesto mitingine katılmaya çağırıyor.

Miting engellenmeye çalışıldı

İstanbul'da çeşitli belediye yönetimleri ve polis mitingün başanya ulaşmaması için ellerinden geleni yaptılar. 9 Haziran öncesi baskılar arttırdı, demokrasi güçlerine göz dağı verilmesi çalışıldı. Gözaltına almalar oldu. Mitingün duyulmaması için bir çok yollara başvuruldu. İstanbul Belediye Başkanı Bedrettin Dalan'ın emriyle belediye zabıtalrı miting afişlerini söktüler. Bu da yetmiyormuş gibi afişlere serilip bıçakla parçalandı. Belediye Başkanı Dalan gözdağı vermek için yapıldığı belirlen olan bu eylemi şu sözlerle savunmaya kalktı: "İstanbul'un genel estetik değerlerinin korunması bizim vazifesidir. Kanuni hakkımızdır yazılamaz."

Belediye Başkanı'nın yerde insan bıçaklamış olduğu izlenimini anımsatan bu estetik anlayışı SODEP tarafından protesto edildi. İstanbul il İktisadi Başkanı Sadullah Usulî, Belediye Başkanı Dalan hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı.

Miting öncesi oluşturulan özel güvenlik komitesi daha önce merkez ve ilçelerden geleceklerin güzergahlarını gözden geçirdi, miting alanı ve çevresinde geniş koruma önlemleri aldı.

Sol Birlik gecesinin yapıldığı salonun sahnesinde 6 partinin amblemlerinin olduğu flamalar asılıydı

Paris'teki Sol Birlik toplantısına geniş bir politik yelpaze katıldı

Fransa'nın başkenti Paris'te 1 Haziran günü bine yakın bir izleyici kitlesinin katıldığı Sol Birlik Gecesi düzenlendi. Geceye konuşmacı olarak Sol Birlik'i oluşturan partiler adına TIP Genel Başkanı Behice Boran katıldı. Birlikte mücadeleyi öne çıkaran pankartların asıldığı salonda yapılan konuşmalar ve kültür programı sık sık faşizme karşı ortak savaşımı vurgulayan belgilerle kesildi. Sol Birlik gecesi başta konuşan işçilerin demokratik örgütleri olmak üzere geniş bir politik yelpaze tarafından desteklendi.

Türkiye, Kürte ve Fransızca yapılan açılış konuşmalarından sonra, barış ve demokrasi mücadelesinde yaşamını yitiren tüm yurtseverler ve devrimciler için saygı duruşunda bulunuldu.

KOMKAR halk oyunları toplu-

luğunun sunduğu Kürt halk danslarından sonra Behice Boran geçen anı konuşmasını yaptı. Türkiye'deki güncel durumu iç ve dış politika açısından değerlendiren, halkın yaşam koşullarını ve diktatörlüğe karşı olan güçlerin içinde bulunduğu durumu geniş bir şekilde ele alan Behice Boran daha sonra özdeti şunları vurguladı:

"Özdeterek, cunta ve hükümetine karşı sınıfsal mücadeleyi yükseltmesinin nesnel koşulları olmaktadır. Eksiik olan, özel günün, kitlelerin örgütlü birleşik mücadelesini gerçekleştirebilecek kadar henüz olgunlaşmaması olmalıdır. Sol Birlik bu eksikliği giderme yolunda eğldi, tutarı bir girişimdir. Görevi, cuntaya ve onun hükümetine karşı mümkün olan en geniş yalıpazede demokrat, İleri, sol güçleri toparlayıp, birleştirebilmek, kitleleri hareketlendirip yönlendirmektir."

Fransız Komünist Partisi, İran Tudeh Partisi ve Halkın Federa-

Papa suikastinde Ağca ile Türk Federasyonu bağı kanıtlandı

Mehmet Ali Ağca'nın "ben İsa'yım, ben Allahın oğluyum" diye tiratıfta bulunmasıyla Papa su-

zeyde adamın başı yonar" yolü daha açık tehditlere başladı. Belli ki Ağca-kendisine verilmiş söz-

lerin ifadeleri ve maddi deliller var. Bu ifadeler ve deliller İleri kamuoyunun (bu arada Türkiye

ortaya çıkıyor. Aşağıda bu kanıtların en önemlilerini kısaca sıraladık. Yazdıklarımız kimi okuyucuları-

Mehmet Ali Ağca'nın "ben İslamı, ben Allah'ı öğütüyüm" diye itirafıyla bulunmasıyla Papa suikasti davası yeni bir çehne kazandı. Kamuoyunda sürüp giden tartışmalara bir de "Ağca akımı mı kaçırıldı?" sorusu eklendi. Oysa Ağca delil filan değil. Onun bu son manevrasının hedefi bir yandan kamuoyunda dikkatini başka tarafla çekebilme, diğer yandan Ağca'nın dökülen gerekçeleri gizlemek, öte yandan da "Vatikan Fadima'nın üçüncü sırtını açılmaladın" türünden şifalı mesajlarla işbirliği yaptığı gizli güçlere haber iletmek. Nitekim sonradan "açıklama yaparsam Türkiye'de birçok yüksek dü-

şmanet Ali Ağca'nın "ben İslamı, ben Allah'ı öğütüyüm" diye itirafıyla bulunmasıyla Papa suikasti davası yeni bir çehne kazandı. Kamuoyunda sürüp giden tartışmalara bir de "Ağca akımı mı kaçırıldı?" sorusu eklendi. Oysa Ağca delil filan değil. Onun bu son manevrasının hedefi bir yandan kamuoyunda dikkatini başka tarafla çekebilme, diğer yandan Ağca'nın dökülen gerekçeleri gizlemek, öte yandan da "Vatikan Fadima'nın üçüncü sırtını açılmaladın" türünden şifalı mesajlarla işbirliği yaptığı gizli güçlere haber iletmek. Nitekim sonradan "açıklama yaparsam Türkiye'de birçok yüksek dü-

şmanet Ali Ağca'nın "ben İslamı, ben Allah'ı öğütüyüm" diye itirafıyla bulunmasıyla Papa suikasti davası yeni bir çehne kazandı. Kamuoyunda sürüp giden tartışmalara bir de "Ağca akımı mı kaçırıldı?" sorusu eklendi. Oysa Ağca delil filan değil. Onun bu son manevrasının hedefi bir yandan kamuoyunda dikkatini başka tarafla çekebilme, diğer yandan Ağca'nın dökülen gerekçeleri gizlemek, öte yandan da "Vatikan Fadima'nın üçüncü sırtını açılmaladın" türünden şifalı mesajlarla işbirliği yaptığı gizli güçlere haber iletmek. Nitekim sonradan "açıklama yaparsam Türkiye'de birçok yüksek dü-

şmanet Ali Ağca'nın "ben İslamı, ben Allah'ı öğütüyüm" diye itirafıyla bulunmasıyla Papa suikasti davası yeni bir çehne kazandı. Kamuoyunda sürüp giden tartışmalara bir de "Ağca akımı mı kaçırıldı?" sorusu eklendi. Oysa Ağca delil filan değil. Onun bu son manevrasının hedefi bir yandan kamuoyunda dikkatini başka tarafla çekebilme, diğer yandan Ağca'nın dökülen gerekçeleri gizlemek, öte yandan da "Vatikan Fadima'nın üçüncü sırtını açılmaladın" türünden şifalı mesajlarla işbirliği yaptığı gizli güçlere haber iletmek. Nitekim sonradan "açıklama yaparsam Türkiye'de birçok yüksek dü-

Şanzon Kültür Partisi, İran Tudeh Partisi ve Halkın Federales, Afganistan Eclilisi, Şili Sosyalist Partisi, Iraklı Komünistler ve bir çok diğer kuruluş geceye mesaj göndererek selamladılar. Sol Birlik gecesi, Türkiye'li göçmenlerin demokratik örgütlerinden Anadolu-Der, Değen Komal, Emeğin Birliği, Tekişon, Proleter Dayanışma, Birlik Yolu, Gerçek DK, KOMKAR, FTİB, KKDK FK, Partizan Yolu ve Kürt Enstitüsü tarafından da desteklendi. Geceye katılmalayan Prof. Server Tanallı bir telgrafla dayanışmasını belirtti.

SERVER TANALLI'NIN MESAJI

Sevgili arkadaşlarımız,

Bu güzel ve anlamlı gecede aranızda katılmadığım için üzgünüm, başgıslayın.

Sol Birlik'in programını ve bu programda bildirilen görevleri size hatırlatmamın anlamı yok. Bunları biliyorsunuz. Benim hatırlatmak istediğim sadece şudur: Bu birlik fantazi olsun diye kurulmamıştır. Olayları, giderek yaşamın dayattığı bir kuruluş, Bizi geçmiştiki nice yanlışlar tıklarlamakta kurtarıcağı gibi, geleceğe doğru yönlen yürütüşümüzde de aydınlık getirecektir. Onun başına, mutlaka başına yanlışlar gerekir. Egemen sınıfların Türkiye'de her konuda olduğu gibi demokrasi konusunda da yeni bir aldatmacaya (tezahallama) patlıklarlı şu sralarda yürü içinde ve yurt dışında gerekçeli kitlelere götürmek, kurtuluşu yol ve yömünçün bilincine aşlamak için ciddi ve sabırlı çalışma yapmalıdır.

Unutmayınız, işimiz eskiden olduğundan çok daha fazla güçleşmiştir. Görevlerimiz de o oranda artmıştır. Bunların bilincinde olarak yürüyoruz. Bizgeçmişten nasıl hesap soruyorsak, yarınlar da hesap vermeye yükümlüyüz.

Sizlere çalışmalardan candan başarılar diler, hepimiz sevgi ve saygılarla selamlarım.

Ülkü teröristlerin Türk gizli servisleriyle ilişkileri var

Bilindiği gibi 14.5.85 tarihinde Federal Almanya'da Hollanda'ya geçmiş istersen üzerinde tabancasıyla Samet Aslan adında bir ülkü terörist yakalandı. Milliyet gazetesinin verdiği bir habere göre Ağca'nın yakın arkadaşlarından olan Samet Aslan'ın üzerinde ayrıca Türk güvenlik kuvvetlerine kullanılan "gizli" ve "hizmete özel" belgeler de bulundu. Böylece ülkü teröristlerin Türk gizli servisleriyle ilişkileri olduğu yönünde ki kuşku lar daha da kuvvetlenmiş oldu.

Serdar Çelebi Federal Alman gizli servisi BND ile ilişki içindeydi

Türk Federasyonun eski başkanı Serdar Çelebi'nin Türkiye'den Federal Almanya'ya gelip burada oturma ve çalışma izni almasını sağlayan Kannapin isimli bir CDU görevliydi. Kannapin Serdar Çelebi'yken di ev adresinde kurduğı iddia ettiği düzmece bir "Türkiye Enstitüsü"nde bilimsel araştırma yapmak için Türkiye'den özel istek yoluyla getirtmişti. Bundan bir süre önce ölen Kannapin'in BND ajanı olduğu söylenmektedir.

Serdar Çelebi önce yalnızca Ağca suikastini ile değil, Türk Federasyonun şimdiki başkanı Ali Batman ile de ilişki içindeydi.

Bulga: makamlar: Nın Ağca'nın Sofya'dayken kaldığı otelin kayıtlarına dayanarak ortaya çıkarıldıkları Ağca 27.7. 1980 günü Sofya'dan Federal Almanya'ya telefon edip 06074/32662 numaralı telefon ile sekiz dakikalık bir görüşme yapmış. Bu telefon, o tarihte

Ağca (solda) şimdiki deli numarasıyla mahkemeyi ayalama hesabında. Bakalım Musa Serdar Çelebi ne numarası yapacak?

Türk Federasyonun ikinci başkanı olan (şimdiki ev başkanı) Ali Batman'ın numarası. Böylece Abdi İpekçi'nin katilinin Papa'ya saldırmadan önce Türk Federasyonun şimdiki başkanıyla da haberleştiği kesinlik kazandı.

Ağca'ya suikasta kullanılan tabancayı satan CIA ajanı!

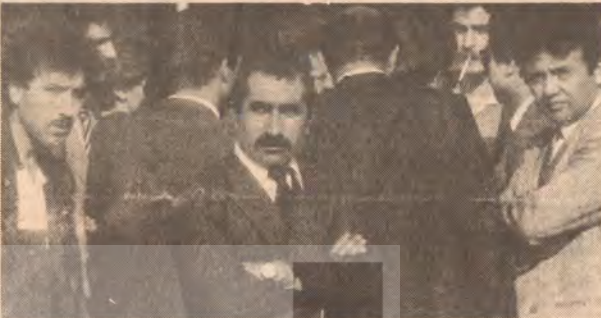
Ağca'ya Papa'ya ateş ettiği tabancayı satan Otto Tinter idi. Otto Tinter aslında Horst Grillmayer isimli bir Avusturyalıya airticik etmişti. Ağca'nın satmış olduğu doğu tabancasını alarak isimli bir Avusturyalıya airticik etmişti. Ağca'nın satmış olduğu doğu tabancasını alarak isimli bir Avusturyalıya airticik etmişti. Ağca'nın satmış olduğu doğu tabancasını alarak isimli bir Avusturyalıya airticik etmişti.

Ağca'nın gizlendiği evleri Türk Federasyonu üyeleri kiralamış!

Örneğin 1980 sonbaharında İsviçre'nin Olten şehrinde Mühlengasse 29 adresindeki evi Ağca için ülküci Mahmut İnan kiralamış. Ağca'nın Mahmut İnan ile bağıntı kuran Serdar Çelebi, Mahmut İnan da Ağca'yı Ömer Bağcı ile tanıştırmış. Kaynak: Mahmut İnan'ın kendi ifadesi.

Papa'ya suikasta kullanılan tabancayı birlikte satan üç tabancadan ikisi diğer iki ülküci teröristin üzerinde yakalandı

Ağca'nın Viyana'da satın aldığı ve Papa'yı vururken kullandığı 9 milimetrik Belçika yapısı Browning tip tabancaya birlikte satılan diğer üç tabancanın biri ülküci terörist ve İpekçi cinayeti sanıklarından Yalçın Özbey'in (halen FAC'de tutuklu), diğeri de 14 Mayıs'ta Hollanda'ya girmek isteyen yakalanan ülküci terörist Samet Aslan'ın üzerinde yakalandı. Böylece Ağca'nın Avrupa'daki ülküciyle yakın işbirliği birkere daha kanıtlanmış oldu.

Mahkemeyi 150 dolayında Türk Federasyonu militanı bozkuft da izliyor. Bu kalabalık grubun acaba otel masraflarını kim karşılıyor?

Papa'ya Saldırmadan önce Türk Federasyonu üyeleriyle toplantılar yapmış

Türkiye'de idama mahkum olan ve her tarafta aranan Ağca Avrupa'da Türk Federasyon üyesi ülküciyle sık sık toplantılar yapıyor. Mahmut İnan, Ömer Bağcı, Mehmet Şener, Erdal Ünal gibi ülküci teröristler bunu itiraf ediyorlar.

Suikasta kullanılan silahı önce saklayan, sonra da Ağca'ya verenler ülküci teröristler!

Olten (İsviçre) şehrindeki ülküci Demeğin saymanı olan Ömer Bağcı'nın itirafına göre, Ömer Bağcı önce Ağca'nın satın aldığı tabancayı saklıyor. Ağca'nın 9.5.81 tarihinde telefonla kendisini arayıp tabancayı istemesinden sonra diğer bir ülküci olan Vahdettin Özdemir ile Ömer Bağcı arabayla Milano'ya gidip Ağca'ya tabancayı teslim ediyorlar. Dört gün sonra, 13.5.81'de Ağca Roma'da Papa'yı vuruyor.

Türk Federasyon başkanı Serdar Çelebi Papa'ya saldırdan önce Ağca ile buluşup ona para veriyor!

Mahmut İnan, Erdal Ünal gibi ülküci tanıkların ifadelerine Serdar Çelebi'nin kendi itirafına göre Çelebi Ağca ile Zürich'te buluşup ona para vermiş.

Papa'ya yapılan saldırıdan sonra Katolik Kilisesi'nin yüksek düzeydeki bazı temsilcileri faşist ülküci teröristlerle doğrudan ilişki kurup onlara para veriyor!

Dr.Hoemeyer Federal Almanya'daki "Katholische Bischofskonferenz" denilen örgütün genel sekreteri. Dr.Hoemeyer bu göreviyle Katolik Kilisesi'nin Federal Almanya'daki en yüksek düzeydeki temsilcilerinden biridir. Milliyet gazetesinde Örsan Öymen'in açıkladığı gibi, bu din adamı ülküci teröristlerle karanlık ilişkiler içindeydi. Kendisi daha Ağca Bulgaristan'a yönelik suçlamalarına başlamadan (Aralık 1981 ile Mart 1982

arasında) Türk Federasyon üyesi ülküci Süleyman Yetkin'e 10 bin Marka yaklaşıp bir para ödemiş. Süleyman Yetkin'in yalnız ülküci değil, aynı zamanda Ağca, Oral Çelik ve Mehmet Şener gibi faşist teröristlerin mahalle arkadaşları, bunları çok yakından tanıyor. Dr. Hoemeyer'in bu parayı ülküci Süleyman Yetkin'e verdiği kesin, çünkü paranın yatırıldığı banka hesabı, çeklerin numaraları ve belli. Karanlık olan mesele şu: Dr.Hoemeyer bir Türk faşistine (üstelik Ağca'nın yakın arkadaşı) bu kadar çok parayı neden vermiş? Para Dr. Hoemeyer'in kendi cebinden mi çıkmış, yoksa Katolik Kilisesi'nin kasasından mı? Dr. Hoemeyer ve Katolik Kilisesi bu konuda hiçbir açıklama yapmıyorlar. Demokratik kamuoyu şu sorunun cevabını istemiyor: Katolik Kilisesi'nin en yüksek düzeyde bazı çevrelerin ülküci faşistlerle kurdukları karanlık ilişkilerine başlama- nın (Aralık 1981 ile Mart 1982

Resmi verilere göre bir ay içinde yirmiye yakın yurttaş öldürüldü, beşyüzü tutuklandı

Kürt halkına karşı gerilla savaşı resmen ilan edildi

İçişleri Bakanı açıklama yapmış: "Güneydoğu'da gerilla savaşı veriyoruz!" Bakan böylece Kürt Halkına karşı geçen yıl başlatılan saldırının aralıksız sürdüğünü ve bir savaş boyutlarına ulaştığını kabul etti.

Bakan beyin "gerilla savaşı" dediği nedir? Türkiye-Kürdistan'da özel yetiştirilmiş birlikler köyleri basıp köyün erkeklerini bir meydana topluyorlar. Etraflarını elleri tetikte askerler sanyor ve basıyor sorgu sual. Dayak, işkence, hakaret. Hükümete karşı diye bilinen, solcu tanınan kim varsa toplanıyor. Yanılıp da hakkında bir iftira, bir suçlama olmasın. Bayılınca kadar dayak yemeden kurtuluş yoktur. Öbür taraftan bir başka bölük evleri anyor ve evlerde yalnız kalmış olan kadınların kızları binbir hakaret ve tehditle sorguya çekiyor. Evinde değil silah, bir kaç kitap, veya biraz fazla erzak bulunduran, bir metre fazla kumaş, bir kaç çift ayakkabı bulunan bile "sen teröristlere yataklık ediyorsun" diye göz altına alınıyor, işkence denen geçiriliyor, mallarına el koyuluyor. Bu zulme direnenler de anında vuruluyorlar. Başında açıklandığına göre son bir kaç ayda vurulanların sayısı 62'ye ulaşmış. 30 Nisan 1985 ile 23 Mayıs 1985 tarihleri arasında operasyonlarda öldürülenlerin sayısı şöyle: Bingöl'ün Karliova ilçesi Kaynar-

pinar köyünde 5 kişi, Bitlis'in Mutki ilçesi Geyikpınar köyünde 1 kişi, Tunceli'nin Çemişkezek ilçesinde 2 kişi, Siirt'te 2 kişi, Mardin'in Silopi ilçesinde 1 kişi, Urfa'nın Bozova ilçesinde 5 kişi, Mardin'in İdil ilçesinde 1 kişi. Bunun yanında dayaktan ölenlerin hesabı tu-

Örgütlü faşist yada faşist eğilimli sivillere otomatik silahlar dağıtılarak paramiliter timler kuruldu. Aşağıdaki fotoğrafta bu açıkça görülmüyor.

tulmuyor, tutuklananların sayısının ise 500'ü bulundu söyleniyor. Simdi de Kürdistan köylerinde hükümetin özel olarak seçtiği siviller silah dağıtılıyor ve bunlara iddediğini vurma yetkisi veriliyor. Bunun sonu ne olacak? Görünen köy kılavuz istemez. Silahları en

güvendikleri adamlara, yani faşistlere, ağaların, şeyhlerin fedilerine dağıtıyorlar. Bunlar da kimin tarlasında, malında, kızında kızanına da gözü varsa isteyecek. "vermezsen terörist diye vururum" diyecek. Devlet eliyle kurulan çapulcu alayları zulmü, soygunu bir kat

daha arttıracaklar.

İşte bakan hazretlerinin "gerilla savaşı veriyoruz" dediği budur. Bunlar Amerika'nın Vietnam'da El Salvador'da yaptığı meşhur "huzur operasyonlarının" aynısıdır. Faşist diktatörün 1984 Ağustos'unda başlattığı operasyona da "huzur

operasyonu" demeleri tesadüf değildir. Amerikalılar Vietnam'da o kadar kan döktü. Sonuç ne oldu? Kürt halkını zorbalıkla sindireceklerini sananlar yanlışlıklarını göcekler. Kürt ve Türk halkları birleşip karşılıklıla dikildiğinde hanıyayı konuları anlayacaklar.

Münster'de Yabancılar Meclisi seçimleri

Münster'de 21.5.1985 günü yapılan Yabancılar Danışma Meclisi seçimlerinde FİDEF üyesi Münster İşçi Öğrenci Derneği adaylarından Yase-min Tan ve Necati Hatam ile İslam Kültür Merkezinden Ahmet Kilit Meclis üyeliğine seçildiler.

3 Türkiye'li, 3 Portekizli, 2 Yugoslav, 1 İspanyol, 1 Yunan 1 İtalyan ve 1 Vietnamlı üye-den oluşan Yabancılar Danışma Meclisi 23.5.1985 günü yaptığı ilk toplantıda başkanlığa Dr. Spyros Marinos'u başkan yardımcılığına da Yase-min Tan'ı seçerek yeni çalışmalarına başladı.

Senelerce süren mücadele sonucu CDU'lu şehir yöneticilerine kabul ettirilen seçim sonuçları her yönüyle başardı. 1139 seçmenin bulunduğu Türkiye'lerde seçimlere katılım oranının %36,3 ile genel ortalamanın üzerinde olduğu, demokrasinin Türkiye'li için lüks olduğuna düşünler-len en iyi cevap oldu.

Yabancılar Danışma Meclisi üyeliğine seçilen Münster İşçi Öğrenci Derneği Başkanı Necati Hatam gazetemize verdiği bir demeçte şunları belirtti: "Bizler bir yanda bu aracı kullanırken, diğer yanda da yabancıların sosyal, hukuksal ve politik alanlarda eşit haklara sahip olmaları, en azından yerel seçimlerde seçme ve seçime hakkı için mücadeleyi gözden ırak tutmayacağız. Diğer bir gerçektir de süpheşiz tüm yabancıların birlikte hareket etmelerini sağlamak, politik düşünceleri ve uyanları en olursun, ortak sorunları etrafında birleşmek zorunda olduklarını göstermek."

Vize harcından kurtulmanın yolu var

Bilindiği üzere Federal Almanya'daki yakınlarının yanına gelmek isteyen yurttaşlarımız Federal Almanya'nın Türkiye'deki konsolosluklarından vize almak zorundadır. Federal Alman konsoloslukları ise vizeyi tanzim etmek için Almanca adı "Verpflichtungserklärung" olan davetiyenin dilekçeyle birlikte verilmesini zorunlu kıyorlar. Ancak Federal Almanya'daki Türkiye konsoloslukları bu belgenin tanzimi için yeni harç düzenlemesine göre 140 Mark para alıyorlar. Aynı belge Alman noterliklerinde 11 Mark karşılığında düzenleniyor. Sözü geçen belge nüfus daireleri Standesamt tarafından tasdik edildiğinde bu miktar 4 Marka kadar düşüyor. Yurttaşlarımızın konsolosluk yerine noterlikten ya da nüfus dairesinden (Standesamt) tasdik ettirecekleri bu davet belgeleri herhangi bir sorun çıkmaksızın Alman konsoloslukları tarafından tanınıyor. Son birbuçuk ay içinde noterlikten davetiyeye tasdik alan 25 yurttaşımızın durumunu inceleyen Türk Danış görevlileri hepsinin de vize alabildiğini belirttiler.

Konsolosluklara aşırı yüksek harç ödemekten kurtulma yolunu açan bu olanaktan yararlanabilmek için tasdik edilecek belgenin Almanca olarak hazırlanması gerekiyor. Önceden hazırlanan bu belge noterlik ya da nüfus memuru tarafından imzalanıyor. Okutulanımıza kolaylık olması açısından Türk Danış görevlileri yardımları hazırlayacağımız bir örneği gelecek sayımızda yayınlıyacağız.

Kemnade'de kültür

HDB'nin düzenlediği toplantıda İnönü'nün yanısıra Muzaffer Saraç da hazır bulundu.

Kennedide de kültürel etkinliklerinin yanısıra sorunlar da tartışıldı

Bu yılki Uluslararası Kennedide Şenliği, 31 Mayıs-2 Haziran tarihleri arasında Bochum-Hattingen arasında bulunan Kennedide şatosunda yapıldı.

FAC'nde yaşayan göçmen işçilerden ve değişik çevrelerden onbinlerce kişi "Barış İçin Omuz Omuz" ortak belgisi altında şenliğe katıldılar. FİDEF, HDF, KOMKAR, KKDK-Federasyon, Kürt-Kom vb. Türkiyeli göçmen örgütleri de şenliğe yer aldılar.

Çeşitli dallarda yapılan kültürel programları üç sahnede sergilendi. Latin Amerika ile Ortadoğu müzik grupları, Cem Karaca ve Frankfurt Halkevi'nin kına gecesi oyunu ilgiyle izlendi. Türk resamlardan Zeki Arslan, İhsan Ece, Günül Sen, Sabahattin Sen, İtalyan Angela Dello, Russo, Dominikli Julio Lori, Yugoslav Mile Prerad ve Kürt resamlardan Metin Yıldırım ve Siyahend'in resimlerinden oluşan bir resim sergisi de şenliğe renk kattı. Bu sergi 4 Ağustos'a kadar devam ediyor.

Ayrıca Kennedide şatosunun çevresinde yer alan köyünde de film ve dia gösterileri sırasında geçtiğimiz yıl yitirdiğimiz değerli sinema adamı ve sanatçı Yılmaz Güney'in Döner filminin çekimleri sırasında hazırlanan video filmi de gösterildi.

Şenlikler sırasında yapılan önemli bir toplantı da, "Uluslararası Gençlik Yılı Federal Almanya'da yaşayan yabancı gençlerin meslek eğitimi" konulu semineri. Seminer Bochum-Hattingen Belediyesi ve Federal Almanya Göçmen İşçi Örgütleri Federasyonu Çalışma Grubu tarafından düzenlendi. Seminerine Eğitim ve Araştırma Federal Bakanlığının ve GEW'den bir temsilci katıldı. Bu konuda sendika ve yabancı göçmen örgütlerinin birlikte çalışması yönünde tartışmalar yapıldı.

Çeşitli nedenlerle ülkelerinden uzakta yaşayan değişik uluslardan insanları "Barış" belgisi altında bir araya getiren gençlik "...kendileri konuşsalar hakları hemen dost olur..." dizesini okutuyor.

Sosyal danışmanların kültür semineri

Türk Danış'ta görevli sosyal danışmanları Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde oluşturuldukları demek 8/9 Haziran tarihlerinde Recklinghausen yakınlarındaki Marl kentinde Türkiyelilerin kültürel gereksinimlerine daha iyi yanıt verebilmek için bir hafta sonra semineri düzenliyor. İki gün boyunca Federal Almanya'daki kültürel gelişmeler, Türkiyeli sanatçıların durumları ve göçmen işçilerin kültür ve sanat gereksinimleri ele alınacak. Yerel kültürel etkinliklerin geliştirilmesinde bu seminerin büyük yararının olacağı umuluyor.

Erdal İnönü'nün Batı Berlin toplantısı canlı geçti

Sosyalist Enternasyonal'e bağlı partilerle ilişki kurmak üzere Batı Avrupa'da bir geziye çıkmış olan SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü, Genel Başkan Yardımcısı Muzafer Saraç ve partinin kurucu üyelerinden Türkler Alkan 1 Haziran Cumartesi günü Batı Berlin'de düzenlenen bir toplantıda konuştu.

Türkiyelilerin yoğun olarak oturdukları ünlü Kreuzberg semtindeki bir okulun salonunda yapılan toplantıyı Türkiye Halkçı Devrimci Federasyonu HDF'nin Batı Berlin örgütü düzenledi. Toplantı ancak bir gün önce dağıtılan bildirilerle duyurulabilmiş olmasına rağmen, SODEP yöneticilerinin dinlemeye gelenlerin sayısını bini aşması, bu toplantının en ilginç yönünü oluşturuyordu.

Toplantıya açış konuşmasını yapan SPD Batı Berlin örgütü başkanı SODEP için kullandığı sözler, Federal Alman sosyal demokratlarının bu partinin Sosyalist Enternasyonal'e girmesinden yana bir tavır içinde olduklarını gösteriyordu.

İkinci konuşmacı, toplantıyı düzenleyen HDF Batı Berlin örgütü başkanı Ahmet İyidiri oldu. İyidiri, SODEP yöneticilerinin iyi sorun üzerine eğilmelerini istedi.

(Soldan sağa) SPD Batı Berlin Başkanı, Erdal İnönü, Ahmet İyidiri (HDF Başkanı), Muzafer Saraç

Bunlar askerlik bedelinden en azından 5 bin DM'a indirilmesi, yurt dışındaki işçilerimize Türkiye'deki sendicilerde oy hakkı tanınması ve Türkiye'de de geniş kapsamlı bir politik affın çıkarılması, bu arada kapatılmış olan siyasi partilerin eski yöneticileri üzerindeki siyaset yasakları kaldırılmasıydı.

Bu iki konuşmacının ardından sırasıyla Türkler Alkan, Muzafer Saraç ve Erdal İnönü söz aldılar. Her üç konuşmacı da, Özal hükümetinin uyguladığı politikanın hal-

ka getirdiği kıymdan, demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki yasa dışı saldırıların bugünkü parlamento halkın gerekçe iradesini temsil etmeyişinden, işkence uygulamalarından ve politik bir af ilan edilmesinin zorunluluğundan söz ettiler. Dinleyicilerin en çoklu alkışlarını toplantıyan konuşlar demokratik haklar, işkence ve af konularında oldu. SODEP kuruluncaya kadar Türk-İs'e bağlı Yol-İs sendikasının başkanlığı yapan Muzafer Saraç'ın sendikal özgürlük-

lerden söz ederken, kapatılmış mallarına el konmuş ve yöneticileri idamla yargılanmakta olan DİSK'e açıkça sahip çıkması özellikle dikkat çekiyordu.

Ezici çoğunluğunu işçilerin oluşturduğu ve çok çeşitli siyasi görüşlere sahip bin kişilik kitlelerin bu toplantıya böylesine büyük bir ilgi göstermesi, yurt dışındaki işçilerimizin 12 Eylül rejimi ve Özal hükümeti konusunda artık çok farklı düşünmeye başladıklarını gösteriyordu.

1985 Gençlik Yılı Bedelzedeler Kupası

FEBAG bir açıklamla yayınlayarak 1985 Uluslararası Gençlik Yılı nedeniyle futbol ve basketbolun Batı Berlin'de düzenlenen ve masa tenisi dallarında bir Bedelzedeler Kupası düzenlendiğini açıkladı. Yapılan açıklamaya göre FEBAG'a bağlı girişimlerin bulunduğu 47 kentte 15 Eylül 1985 tarihine dek kent düzeyinde yerel finalistler saatpantaka. Daha sonra tespit edilen 7 bölgede (Güney, Baden-Württemberg, Orta Almanya, Ruhr, Rheinland, Kuzey, B. Berlin) 6 Ekim 1985 tarihine dek bölgesel finalistler saatpantaka. Bedelzedeler Kupasının finalleri ise 26-27 Ekim 1985 tarihlerinde F. Almanya'nın Duisburg kentinde oynanacak. Bedelzedeler Kupasının kentler düzeyinden merkezi final düzeyine geliştirilmesi sürecinde bedel kampanyasının güçlendirilerek sürdürü-

leceği, bedel konusunda istemlerin duyurulmaması, yeni gençlerle tartışma olanakları yaratılması ve girişimlerin çalışmalarını geliştirilmesinin kupanın koymaz bir parçası olarak ele alındığı vurgulanıyor. Buna bağlı olarak bir açıklamla yapan FEBAG, tüm yarışmaların spormentore bir anlayış içinde geçeceğini belirtti. Kupada, hem kazanan herp de kaybedenlerin, iştirak edenlere kollektif çalışma konusunda herkeş örnek olmaya amaçladıklarını da dile getirdi. FEBAG, bu çalışmalarla kendini, olanakların çerçevesinde en iyi başarmakla yükümlü görmektedir. 1985 UGY Bedelzedeler Kupası'na katılmak isteyen ayıntılı bilgi edinmek için FEBAG Genel Merkezi (Wanne-Markt 137, 4100 Duisburg, Tel: 0203-662714) başvurulabilir.

SODEP bedel kampanyasını destekliyor

Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi-FEBAG sözcüsü SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü ve beraberindeki heyet "Genel başkan yardımcılarında Muzafer Saraç ve Prof. Türkler Alkan" ile 5 Haziran 1985 Çarşamba günü Bonn'da 45 dakikalık bir görüşme yaptılar. FEBAG'ın konu ile ilgili yayınları dağıtımına katılacakları FEBAG sözcülerinin İnönü'ye Türkiyeli gençlerin F. Almanya'daki yaşama ve gelişimlerine bağlı olarak bedel sorununu görüşmelerinde, bu konudaki istemlerini anlatılacakları vurgulanıyor. Devamla Erdal İnönü'nün bedelin fazlalığı konusunda gençlerle aynı görüşü paylaştığını, herhangi bir miktarda örneğin kendileri için erken olduğunu, bu konuda Türkiye'ye döner dönmek SODEP Genel Merkezinde yurt dışın-

daki işçi sorunları ile ilgili kurulacak komisyonunda çalışmalar yapılacağı vurgulanıyor belirtiyor. Bu konuda FEBAG'ın da çalışmalarını sürdürüp SODEP ile işbirliklerinin sürdürülmesinden yana olduğunu belirten İnönü, FEBAG'ın henüz bedel 15 bin mark değil, isteyen gençlerin Türkiye'de 18 ay askerlik yaptıktan sonra Federal Almanya'ya tekrar dönme koşullarının sağlanması için yürüttüğü çalışmaların önemli olduğunu, SODEP'in de bu konuda girişimlerde bulunacağını vurguladı. Görüşme sonunda bedel miktartının gençlerin ödeyebileceği bir miktara indirilmesi konusunda görüş birliğine varıldığı konusu vurgulandı. Ve önemli bir havada geçen görüşmenin sonunda SODEP ile FEBAG arasındaki işbirlikleri sürdürülmesi kararlaştırıldı.

HALİT ERDEM
Maden İş Genel Sekreteri
Avusturya'da
ÖGB, DİSK'le
dayanışma
toplantısı
düzenledi

29.5.1985 günü Viyana'da Avusturya Sendikalar Birliği (ÖGB) nin 40. Kuruluş Yılı ve Uluslararası Emek konulu bir toplantı yapıldı. Toplantıya ÖGB'nin sendika başkanları, Arbeiter Kammer (İşçi Odaları), Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ASK) Genel Sekreteri Mathias Hinterscheid, Uluslararası sendikal hareketin temsilcileri ve Avusturya Sosyal İşler Bakanı A. Dallingler katıldılar.

T. Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri Halit Erdem de toplantıya davetli olarak katıldı ve ASK'nin DİSK ile dayanışmasının Türkiye'deki Sendikal mücadeleye güç verdiğini belirtti.

ÖGB Dış İlişkiler Sekreteri ve ASK Yürütme Kurulu üyesi A. Stoer yaptığı konuşmada DİSK davası ile ilgili bilgi verdi ve dayanışmanın önemini vurguladı.

ASK Genel Sekreteri Hinterscheid ise özette şunları vurguladı:

"Türkiyeli meslektaşlarımızla şimdiye kadar olan dayanışmamız Türkiye'deki rejimin bazı geri adımlar atmasını sağladı. Fakat bu geri adımlar bizim için çok yeter-siz. Türkiye'de antidemokratik uygulamalar kaldırılmalı ve tekrar demokrasiye dönülmelidir. Biz ancak demokratik bir Türkiye'yi aramızda görmek isteriz. Bizim Türkiyeli yöneticileri Türkiye'ye karşı tavır almamak suçluyorlar. Biz antidemokratik rejime ve baskıcı uygulamalara karşıyız. Türkiyeli meslektaşlarımız ve Türkiye halkı ile tam bir dostluk ve dayanışma içindeyiz."

FDGB Başkanı Harry Tüsch ile meslektaşı DGB Başkanı Ernst Breit

İki Almanya'nın sendikalar örgütleri biraraya geldi

Demokratik Alman Cumhuriyeti sendikalarının çatı örgütü olan Özgür Alman Sendikaları Birliği'nden (FDGB) bir delegasyon, FDGB Başkanı Harry Tüsch'in başkanlığında Federal Almanya'ya bir ziyarette bulundu. Alman Sendikalar Birliği'nin (DGB) davetlisi olarak 28 Mayıs'ta Düsseldorf'a gelen FDGB delegasyonu DGB Başkanı Ernst Breit ve DGB Yürütüm Kurulu üyeleri tarafından karşılandılar. Havaalanında gazetecilerin sorularını yanıtlayan iki sendika yöneticisi Breit ve Tüsch, ziyaretin herşeyden önce iki sendikalar birliği arasında da görüş ve bilgi alışverişinin devam ettirilmesi amacıyla yönelik olduğunu söylediler. FDGB Başkanı Tüsch, Federal Alman ve Demokratik Alman sendikaları arasındaki iyi ilişkilerin iki ülke hükümetleri arasındaki ilişkilere dayansınlarını arzu ettiğini söyledi. Ziyaretin seken herşey yapılmadan gerektiği konusunda görüş birliğine varılınca, teknik ilerlemelerin işyerlerine yapıldığı etkilere üzerinde de duruldu.

Avrupa'daki sınırları tanımayanlar: Revanşistler

Federal Almanya'da Pforzheim başını sırasında başını önden CDU ve CSU'lu genç politikacıların çektiği itikamcılarının toplantıları, savaş tehlikesinin ne kadar somut olduğunu bir kez daha gösterdi.

Stuttgart'ta yapılan "Almanya Toplantısı" bu toplantıların en büyüğüdür. Toplantıyı düzenleyen "Doğu Prusyalılar Birliği" ve "Südet Almanlar Birliği" adlı iki itikamci örgüt, Polonya, DDR, Çekoslovakya ve Sovyetler Birliği toprakları üzerinde hak talebinde bulundular.

İmzalamış olduğu Helsinki Nihai Genel'den taban tabana zitti. Bu nedenle, Federal Almanya'nın en üst düzey yöneticilerinin toplantıları, yapıtların konuşmaları, ciddi endişelerin doğmasına yolaçtı.

5 Haziran-9 Haziran tarihleri arasında, Federal Almanya'nın Düsseldorf kentinde, 21. Protestan

5 Haziran Çarşamba günü Paris'in işçi banliyölerinden Ivry uzun yıllardan beri görülmeyen gergin bir gün yaşadı. Fransız toplum polisinin işçilerin işgal ettiği Ivry-SKF fabrikası işçilerine ve onlara karşı amansız bir saldırıya geçtiği bir gün bu. Polis, fabrikanın atölyelerinde ve çatısındaki işçilere gaz bombaları, coplarla saldırdı. Aynı şekilde işçilerle dayatmaya için meydanlarda toplanan binleri aşkın Ivry halkına karşı da aynı saldırıyı sürdürdü. Polis bu yollarla saldırılar sonunda 56 kişi yaralandı, bunlardan 26'si hastaneye kaldırıldı, 54 işçi de tutuklandı.

Olay nasıl gelişti?

Ivry-SKF fabrikası 19 aydan beri işçiler tarafından işgal altındaydı. İşgal nedeni çok basitti: İşçiler fabrikalardan çalışmaya ve üretime devam etmesini, kendilerinin de işyerlerini kaybetmemelerini istiyorlardı. Fabrika yönetimi 1983 Mart ayında işçilerin kapatılmasına karar vermişti. Ekim ayında da hükümet bu işyerinde çalışan 615 işçinin 495'ini işten çıkarması kararını onaylamıştı.

Uluslararası düzeyde önemli kurullardan biri olan SKF'nin birçok ülkedeki fabrikalarında 42 bin işçi çalışmaktadı. Ivry-SKF fabrikası ise Fransa'da üretilen en modern Concordo ve Airbus uçakları ve TGV süratli trenleri için bilhale üretilmektedir. Fransa'da daha başka fabrikaları da vardır.

Fransa'da polisin işyerlerini savunan işçilere karşı giriştiği terör iş savaş denemesi boyutlarına vardı.

Bunlardan Beis-Colombes'deki fabrikalarından 23 milyon frank kâr sağlamasına rağmen SKF'nin Fransa'daki işyerlerini azaltmaya doğru gitmesi, tommayesini çok daha uth kârlar getiren ülkelerle yarışmaya yönelmesinden kaynaklanmaktadır. SKF tekeli Fransa'ya hâbi ve Federal Almanya'daki fabrikalarından rulman yollamayı planlıyor.

Hükümetin 495 işçinin işten çıkarılma kararını onaylaması üzeri-

ne işçiler CGT sendikası ile birlikte 2 Kasım 1983'de fabrikayı işgal ettiler. Daha sonra son olaylara kadar, fabrikanın kapatılmaması, üretime devam etmesi için bir ser girişimlerde bulundular.

•Aralık 1983'de aynı zamanda Ivry milletvekili olan FKP Genel Sekreteri Georges Marchais o zaman Sanayi Bakanı olan bugünkü Başbakan Laurent Fabius'e soruna bir görüşüm bulması için başvurdu.

•Mayıs 1984'de 200 kişilik bir

işçi delegasyonu çokuluslu SKF firmasının İsveç'teki Göteborg şehrindeki merkezine görüşme için gitti.

•Ekim 1984'de grevçiler Paris çevresinde 200 kilometrelik bir yürüyüş örgütlediler.

•13 Ekim'de Ivry belediyesi Ivry halkını bir referanduma çağırdı. 18 bin 114 kişi SKF fabrikasının yeniden çalışmaya devam etmesi yolunda oy kullandı.

•Kasım 1985'te yeniden İsveç'e bir delegasyon gönderildi. Georges Marchais, artık Başbakan olan Fabius'a bir kez daha başvurdu.

•Nisan 1985'te SKF personeli

fabrikasının yeniden üretime geçmesi için bir plan önderebilir.

Hükümetin cevabı:

işgale karşı toplum polisi

İşçilerin işyerlerini korumak için sürdürdükleri 19 aylık işgal ve girişimlere hükümet toplum polisi ile cevap verdi. 28 Nisan'da sabah erken saatlerde SKF fabrikalarından gelen toplum polisi, grev gözçüsü işçileri fabrikadan çıkardı ve bu kez polis fabrikayı işgal etti. Fabrikanın boşaltılması sırasında birçok işçi yaralandı. Olay Ivry'de büyük bir tepki uyandırdı. Hemen aynı gün CGT'nin çağrısı ve Fransız Komünist Partisi'nin desteği ile fabrika önünde yapılan gösteriler binlerce kişi katıldı. 4 Mayıs'ta Ivry belediye meclisi hükümetten toplum polisinin Ivry'den geri alınmasını isteyen bir karar metnini oylandı.

Polis makineleri parçalandı

5 Mayıs Çarşamba günü olaylarına böyle gelişti. O gün sabah saat 5 sıralarında fabrika civarına gelen 200 SKF işçisi kapıları kapattı, öni onlara polis arabasıyla tutulmuş olan fabrikanın arkasına girerek işçilerle dayatmasını gösterdi. İşçilerin damına çıkarak yanyana, bir Fransız ulusal bayrağı, bir de kırmızı bayrağı da diktiler.

İşçilerin işyerlerini yeniden işgal etmeleri üzerine, polisin amansız saldırısı başladı. Yeni polis kuvvetleri gönderildi. Aynı zamanda Ivry halkı fabrika çevresinde toplanmış ve işçilerle dayatmasını göstermeye başlamıştı. Yakan bölgelerdeki Renault fabrikalarından, Citroen fabrikalarından işçiler ola-

Genç protestanlar barıştan yana, işsizliğe karşı tavır alınmasında belirleyici idiler

Kiliseler Günü dayanışmanın simgesi oldu

5 Haziran-9 Haziran tarihleri arasında, Federal Almanya'nın Düsseldorf kentinde, 21. Protestan

DGB, Ekim ayında işsizliğe karşı savaşım

Örgütü adına yapılan bir toplantıda Düsseldorf kentinde, 21. Protestan Kilisesi Toplantısı yapıldı. Toplantıda barış, kitlesel işsizliğin yokedilmesi, toplumsal hakların daha da kısıtlanmasının önlenmesi, çevre koruması, demokratik haklar ve Latin Amerika ve Güney Afrika halklarıyla dayanışma konularında seminerler, forumlar, konferanslar ve mitingler yapıldı. Toplantıda en çok tartışılan konu olma özelliğini kazanan barış konusu, "Adalet ve Barış Yolunda Adımlar" adı altında 5000 kişilik bir çalışma grubunun tartışmaları sonunda kabul edilip, yayınlanan bildiride kilisenin, barışın atom silahları ve diğer kitle kitim silahlarıyla korunmasını kabul edemeyeceği açıklandı. Toplantıda yapılan bir konuşmada yaklaşımda olan yeni silahlanma turundan ABD'nin sorumlu olduğu vurgulandı. Toplantının en ilginç ve önemli yanlarından biri de Alman Komünist Partisi DKP'ye iki toplantı yapma onarışının verilmesiydi. Bu toplantılardan "Hristiyan ve Marksistlerin Diyalogu" adlı açık

Açılışında, üzerinde "Doğu Prusya bizi, bizim katalaktı" yazılı pankartların taşındığı toplantıda, bir Cechoslovakya haritası üzerinde "Südet Almanlar Birliği"nin istediği topraklar gösterildi.

Eskiden Nazi partisinin üyesi olan bugün de neo-nazi Wütko Birliği'nin üyelerinden olan Ernst Schremmer'e de 1985 Südet Almanları Kültür Ödülü verildi.

Stuttgart'da düzenlenen toplantıda yapılan konuşmalarda söylemler, Federal Almanya Anayasası'na ve Federal Almanya'nın da

Kiliseler gününde ele alınan konulardan biri de artan neofaşist eylemler ve yabancı düşmanlığıdır

oturum büyük ilgi gördü. Buradaki tartışmalarda hristiyanlar ile komünistler arasında bazı konularda uzlaşmaz görüş ayrılıkları bulunduğu, ancak bu durumun günümüzün en acil sorunlarından hristiyanlarla komünistlerin işbirliği yapmasının önünde engel olmadığına değinildi. Toplantıda dağıtılan bir bildiride DKP toplantıya katılanları selamladı. Selamlama mesajında şöyle deniyordu: "Biz komünistler, hristiyanların hergün açık ve eşyale yokedildiği gözönünde bulundurulacak ayrışmaların önüne geçmek için çalışmamız ve bu işle ortak olarak derlenilmelidir.

de istemiyoruz. Ancak insanlığın "Yıldızlar Savaşı" ve bir nükleer felaket tarafından tehdit edildiği, insan yaşamının hergün açık ve eşyale yokedildiği gözönünde bulundurulacak ayrışmaların önüne geçmek için çalışmamız ve bu işle ortak olarak derlenilmelidir.

SDAJ bahar kamplarına binlerce genç katıldı

Alman Sosyalist İşçi Gençliği (SDAJ)'ın Mayıs ayı sonunda tüm Federal Almanya'da düzenlenen Bahar Kampları binlerce genç ve çocuk katıldı. Bu yıl Moskova'da yapılacak olan Dünya Gençlik Festivali'nin ana belgileri ruhunda düzenlenen kamplarda kültürel, sportif etkinliklerle yansırı Federal Alman gençliğinin yakıcı sorunları tartışıldı, "Yıldızlar Savaşı"nın, işsizliğin, yabancı düşmanlığının ve neo-faşizmin ortadan kaldırıldığı, güvenli bir gelecek istemiyi yansıttı. SDAJ'a çok sayıda üyenin de katıldığı kamplarda anti-faşist savaşçılar, sendikacılar ve sosyalist ülkelerden gelen konuklar tartışmalara katıldılar, gençlerin güvenli bir gelecek uğrunda yürüttükleri savaşın dayanışmalarını belirttiler. DKP Yönetim Kurulu üyesi ve SDAJ Genel Başkanı Birgit Radow, yaptığı konuşmada Reagan ve Kohl'un Bitburg ziyareti, gerici silahlanmayı trmardırma, "Yıldızlar Savaşı" gerici ve genel çalışma politikası sürdürmeye neyeli olduğunu bir kez daha gösterdiğini, Kohl'un askerlik süresini 18 aya yükseltme planının da tüm bunların bir parçası olduğunu belirtti, gençlerin asıl gereksiniminin 18 aya askerlik değil, yeni çiraklık eğitimini yerli olduğunu vurguladı. Bremen'deki Bahar Kampları'na katılanlar İkinci Dünya Savaşı'nda yaşamayı yitiren Sovyet askerlerinin anıtını ziyaret ederken, Remscheid'da da Junge Pioniere (Genç Öncüler) örgütü başkan Hertele, toplantı 13 bin 900 marklık başlığı Nikaragua gençliği temsilcilerine verdi.

Bahar kampları aynı zamanda iyi bir dinlenme, spor ve eğlenme alanı da yarattı. SDAJ'ın bahar kamplarına katılan gençler arasında canlı tartışmalar yürütüldü. Sendikacılar, Genç Sosyalistler (Jungs), SDAJ'lılar ve Doğu Doştan Derneği (Naturfreundejugend) üyeleri arasında Kohl hükümetinin gençlik dışmanı politikasına karşı savaşım konusunda görüş ve deneyim alışverişini yaptı. Gençler ayrıca Moskova'daki 12. Dünya Gençlik Festivali'ne hazırlık çalışmalarını gözden geçirdiler

savaşın haftası düzenliyor

Geçtiğimiz aylarda DGB'ye bağlı IG-Metall, HBV ve Polis Sendikası da sonbaharda büyük yürüyüşler düzenleme kararı almıştı

Alman Sendikalar Birliği (DGB) Genel Yönetim Kurulu, 14-20 Ekim günlerini yığınsal işsizliğe, işçi haklarına ve sendikalara yapılan saldırılara ve sosyal harcamaların kısıtlanmasına karşı savaşım haftası ilan etti. DGB ve ona bağlı sendikalar bu eylemleriyle Federal hükümeti yığınsal işsizliğe karşı açtıkları önlemleri almaya ve sosyal harcamaları kısıtlama politikasına son vermesi zorlamayı amaçlıyorlar.

DGB yönetiminin geçtiğimiz günlerde aldığı eylem kararına göre, DGB ve ona bağlı sendikalar söz konusu hafta süresince Federal Almanya'nın çeşitli bölgelerinde gösteri ve yürüyüşler düzenleyecek, tüm sendikal toplantılarda işçi ve emekçileri, işsizlikle savaşımına alınacak önlemler konusunda bilgilendirecekler. Eylem haftası içinde ayrıca geniş çaplı bir bildiri dağıtımına, işçiler, yığınsal işsizliğin sonuçları ve CDU/CSU-FDP hükümetinin sendikalar ve işçi haklarına yönelik saldırılarını konusunda uyarılacaklar.

DGB Başkanı Ernst Breit ve diğer sendikacılar bu yılki 1 Mayıs gösterilerini, hükümetin, DGB'nin yıllardır önce hazırladığı hükümeti sunduğu istihdam programının hayata geçirilmesini ve silahlanma harcamalarının kısırlanarak yeni işyerleri açılmasını sağlayacak yatırımlara yönelmesini istemişlerdi. Yine geçtiğimiz aylarda DGB'ye bağlı IG-Metall, Polis Sendikası ve Ticaret, Banka, Sigorta Çalışanları Sendikası (HBV) da sonbaharda büyük miting ve gösteriler yapmayı yönünde kararlar almışlardır.

Citroen fabrikalardan işçiler olaya dâhil olmayarak sınıf karakteriyle dayanışmaya gelmişlerdi. FKP Ivry milletvekilleri, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri de halkla beraber oradaydılar. Fabrikaya yenden işgali eden işçiler, polis fabrikaya girdiği 28 Nisan gününden bu yana tüm makinaları tahrip ettiğini ve kendilerinin 19 ay boyunca gözleri gibi korudukları fabrikayı artık çalsızınca duruma getirdiğini göstermişlerdi.

Olay Fransa'da büyük tepkiler uyandırdı. Gerçekten emekçiler yarınma vaatlerle gelmiş sosyalist hükümetin işçilerin savunması üzerine polis göndermesi düşündürdü bir olaydı. İşçiler Bakanı, mecliste olayı bir yasal kararın yerine getirilmesi olarak açıklamaya çalışarak sorumluluğu işçilerin ve FKP'li belediye yöneticilerinin üstüne yikmaya çalışırken, sağcı bir milletvekili "biz bundan daha iyisini yapamazdık" gibisinden konuşuyorlardı. Derhal bir açıklama yapan FKP Politik Bürosu hükümeti girişimini şiddetle protesto ederek toplum polisinin Ivry bölgesinden geri çekilmesini istedi. CFDT bölge sendikası ise SKF işçileriyle tam bir dayanışma içinde olduğunu açıkladı.

Öte yandan hükümetin çeşitli sendikalarından, demokratik örgüt ve işçilerden binlerce protesto telgrafı gönderildi. CGT genel merkezi ise yayımladığı bir açıklamaya ile saldırıyı şiddetle kınadı. 8 Mayıs Cumartesi günü Paris merkezinde onbinin üzerinde kişinin katıldığı bir protesto yürüyüşü düzenlendi.

Bu yürüyüş sırasında gazetecilerin sorularına cevap veren CGT Genel Sekreteri Henri Krazuki, işçilerin yalnızca işyerlerini korumak istersen bu saldırılara uğradığını belirterek, "patronların kaba yönetimleri, politikacıların yandan spekülasyon yaparken, bir yandan da gerek sorularını sessizlikle geçirmeleri, işçileri susturmak, savaşım verileri yalıtılmak amacı taşıyor. Ama savaşım gitte geçiyor. Biz işçilere her durumda, kabul edemeyecekleri şeylere karşı koymaları ve yığınsal sendika eylemleri geliştirmeleri çağrısında bulunuyoruz" dedi.

Ivry-SKF olaylarının yankıları sürüyor. Olayların sonucunda, sonuna bir çözüm bulunması amacıyla görüşmeler başlandı. Bu görüşmelere hükümet temsilcileri, patron ve işçi temsilcileri katılıyor.

Kiliseler Günü'ne Türkiyeliler de katıldı

21. Protestan Kiliseleri Toplantısı'nda 6 Haziran günü Messehalle'de yapılan bir toplantıda "Dünya'da İnsan Haklarının Çizilmesi Tanık" olarak Türkiye'de 1,5 yıla yakın süre tutuklu olarak kalan ve şimdi FAC'nde politik göçmen olan Dr. Bülent Tarakçıoğlu da bir konuşma yaptı.

Yine aynı toplantıda gerçekleştirilen 7 Haziran'da Philipshall'de "İşkence ve İnsan Haklarının Zedelenmesi" konulu bir yuvarlak masa toplantısı yapıldı. Bu toplantıya da Türkiye'de 3 yılı aşkın bir süre tutuklu kalan Barış Komitesi Onur Kurulu üyesi yayıncı Gün Doğan Gürsev ve Dr. Bülent Tarakçıoğlu konuşmacı olarak katıldılar. Bu toplantılarda ilgili ayrıntılı haberi gelecek sayımızda vereceğiz.

Portekiz'de yapılan NATO dışişleri bakanları toplantısında anlaşma sağlanamadı

Avrupalı NATO üyeleri "Yıldızlar Savaşı" projesine karşı çıkıyor

● Özal Hükümeti, Amerika'nın emirlerine uyarak, tüm Nato ülkelerini geride bırakan uşakça bir tavırla "Yıldızlar Savaşı Projesi"ni onayladı.

Türkiye'deki hükümet ABD'nin her türlü politik sertleşmeyi göze alarak dayattığı yıldızlar savaşı projesine kayıtsız şartsız boyun eğerken, diğer NATO ülkeleri "yıldızlar savaşı projesine katılmayı" kabul etmiyorlar. Geçtiğimiz hafta sonu Portekiz'in Estoril kentinde yapılan NATO Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda ABD ve Batı Avrupa'daki yandaşları arasında önemli görüş ayrılıkları ortaya çıktı. Federal Dışişleri Bakanı Genscher'in diğer Avrupalı meslektaşları tarafından da benimsenen "kendi kaderimizi kendimiz elimize alıyoruz" görüşü ise ABD'nin dayatmaları tüm toplantı boyunca çatırdadı. "Yıldızlar savaşı" projesini daha önce kesinlikle reddeden Fransa, Danimarka, Yunanistan, Norveç, İsveç ve İspanya gibi ülkelerin bakanlarını dretmeleri sonucu "Yıldızlar savaşı" konusu sonu belgesinde yer almadı. Diğer taraftan ABD yönetiminin Brejnev ve Carter tarafından imzalanmış fakat ABD tarafından onaylanmamış Salt 2

ve roketli silahların sınırlan-dırılması için yapılan anlaşmayı iptal etmek istemesi de kinadı. İtalyan Dışişleri Bakanı Andreotti bu anlaşmaların "silahlanmayı kontrol altına alma politikasının bir sembolü" olarak söz ederken, İngiltere Dışişleri Bakanı Howe gerek "yıldızlar savaşı ve gerekse Salt 2 konusunda Avrupalıların "görüş birliği içinde" olduklarını vurguladı.

Gülünmüz şüpheci en tartışıl konularından biri olan ABD'nin "yıldızlar savaşı" hakkında Evren-Özal diktasının verdiği onay gazetemiz Türkiye Postası tarafından daha önce bil-

dirilmişti. Savunma Bakanı Yavuztürk geçtiğimiz ay ABD'ye yaptığı gezi sırasında, Reagan yönetiminin Türk ordusunun modernleşmesini konusunda desteğeceğini ve Amerikan 6. filosu-nun ve Türkiye'deki üslerinin bakımını sürdüreceğini açıklamıştı. Savunma Bakanından sonra Dışişleri Bakanı Halefoğlu da, Türkiye'nin böyle bir projenin dışında kalamayacağını belirterek Özal hükümetinin parlamentoya izin çıkartmadığını verdiği onayı tasdikledi. Böylece Özal hükümeti Amerikan emirlerine uymak-

ta tüm NATO ülkelerini geride bırakan uşakça bir tavır içinde olduğunu bir kere daha gösterdi. Buna karşılık parlamentoya ve dış muhalefetten tepkiler geldi ve Federal Almanya'da geriye çevrelere tarafından kızgınlıkla karşılanan görüşmelerde SPD ve SBKP, 15 yıl önce Federal Almanya'da Sosyalist Cumhuriyetler Birliği arasında imzalanmış Moskova Anlaşması'nın olumlu deneyimlerine dikkat çekerek, bu temel üzerinde ki ülke arasında iyi ilişkilerin geliştirilmesi için çalışacaklarını açıkladılar.

SBKP ve SPD "Yıldızlar Savaşı" projesine birlikte karşı çıktı

Almanya Sosyal Demokrat Partisi SPD Başkanı Willy Brandt ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov 27 Mayıs'ta Moskova'da yaptıkları beş saatlik bir görüşmeden sonra, uzayda her türlü silahlanmaya karşı olduklarını açıkladılar.

Doğu-Batı ilişkilerinin bulunduğu durumu "anormal ve tehlikeli" olarak nitelleyen Brandt ve Gorbaçov, "uzayda her zaman barışa bir işbirliğinin zorunlu" konusunda tamamen görüş birliği içinde olduklarını açıkladılar.

Federal Almanya'da geriye çevrelere tarafından kızgınlıkla karşılanan görüşmelerde SPD ve SBKP, 15 yıl önce Federal Almanya'da Sosyalist Cumhuriyetler Birliği arasında imzalanmış Moskova Anlaşması'nın olumlu deneyimlerine dikkat çekerek, bu temel üzerinde ki ülke arasında iyi ilişkilerin geliştirilmesi için çalışacaklarını açıkladılar.

TOPLANTIYA 16 KAPITALİST ÜLKE KOMÜNİST PARTİSİ KATILDI

DKP kadın hakları barış ve iş konulu bir toplantı düzenlendi

"Kadın Hakları İçin, Barış ve İş İçin" ana belgisi altında 31 Mayıs-1 Haziran tarihlerinde Alman Komünist Partisi (DKP) tarafından Wuppertal'de uluslararası bir toplantı düzenlendi. Avrupa'daki 16 kapitalist ülke komünist partilerinden temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda; kapitalist ülkelerde kadınlığın durumu, barış, demokrasi, sosyal ilerleme ve kadın hakları için komünist partilerin savaşmaları konusunda karşılıklı düşünce ve deneyim alışverişinde bulunuldu.

Toplantıya Belçika, Danimarka, Almanya, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, Büyük Britanya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Avusturya, Portekiz, İsveç, İspanya, Türkiye Komünist Partileri ve Batı Berlin Sosyalist Birlik

Partisi'nden delegasyonlar ve temsilciler katıldı.

Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen Kadın Onayının sona ermesi nedeniyle Temmuz ayında Nairobi'de düzenlenecek olan kadın konferansına BM üyesi devletlerin resmi temsilcileri katılacak. Bunun yanı sıra bu toplantıya alternatif olarak yapılacak olan toplantıya ise, kadın organizasyonları ve grupları katılarak, 10 yılda elde edilen kazanımlar ve önlerinde durum somut savaşım görevlerini de getirecekler. Bunun bir ön hazırlığı olarak yapılan toplantıda; günümüzde, kapitalist ülkelerdeki ekonomik ve politik krizin, işsizliğin, sosyal ve demokratik haklara getirilen kısıtlamaların ve yeni yoksulluğun daha çok kadınları ve ailelerini etkilediği belirtildi ve şu ana başlıklar altında tartışmalar yapıldı: "Kadınlar barış istiyorlar", "Kadınlar meslek eğitimi ve işyeri istiyorlar", "Kadınlar doğum izni, kreş ve sosyal güvence istiyorlar", "Kadınlar eşit haklar istiyorlar".

Sıcak dayanışma ve karşılıklı dostluk havasında geçen toplantı iki gün sürdü. 2 Haziran günü ise, Fransa, Büyük Britanya, Finlandiya, İsveç ve Türkiye Komünist Partilerinden temsilcilerin konuşmacı olarak katıldığı bir kapanış toplantısı yapıldı. Bir konuşma yaparak toplantıya katılan Alman Komünist Partisi Genel Başkanı Ulrich Miese, Avrupa'daki

ŞAKA DEĞİL GERÇEK

Çöp tenekesinden Pershing çıktı

Yer Schwäbisch Gmünd'ün küçük bir köyü olan Schechingen. Belediye Başkanı Jürgen Schaich telefona sarılarak çevredeki Amerikan askeri iznibutun arar. Aşa-

Çıkar mı, çıkmaz mı?

Ümit KÖSEĞÜLÜ

150 CDU ve CSU'lu parlamenterin başlattığı "İşyeri Teşkilat ve Çalışmaya Teşvik Yasaları"nda yapılması düşünülen değişikliklerle ilgili çalışmalar sürüyor. Kamuyuunda ve fabrikalarda konu üzerine tartışmaların henüz alevlenmemiş olması tehlike ve endişe verici. Birlik sendikalarına, onların işi temsilcilerine ve grev hakkında temeldere saldıran hükümet planlarına seyricki kalmak, yeni saldırı planlarına karşı açmak demektir. Kazanılmış işi haklarına, sendikali haklara saldırı çok yönüldür. Basın-yayın organları bunun her gün yeni bir örneğini müjdelmektedir.

Gerici hükümetin yandaşları, hükümetin görevlendirdiği bir

Olayın başlıca sorumlusu olarak gösterilen İngiliz seyircilerinin yaşadığı Liverpool'da gençler arasında işsizlik yüzde 80'i aşıyor. Bu durum neonaziler için çok elverişli bir av alanı

Heysel Stadındaki cankırımının sorumlusu kim?

İtalya'nın ünlü Juventus'u ile İngiltere'nin ünlü Liverpool arasında oynanacak Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası finalini seyretmek üzere televizyoncuların yanı sıra önce şairdiler, sonra iktidatlılar, ardından da ülkücü görüntülüler yer yer utançla, yer yer ötkelye izlemeye başladılar. Maç sahada değil tribünlerde oynanıyordu. Ancak kısa sürede oynanan "maç" olmaktan çıktı ve bir cankırımına döndü. Panik içinde kaçışın ayaklar altında ezildi. Yıkılan duvarların altında onlarca İtalyan can verdi. Polis fiyakalı gıysilerinin ve kalkanlarının altında olayları izledi, cankırımı sürdürdü. İngiliz takımının yandaşları kapıda hiçbir kontrola uğramadan rahatça içeri soktukları sopalarla, demir çubuklarla, boş yada dolu bira şişeleriyle, şiş ve bıçaklarla, İtalyanlara saldırmışlardı. Olaylar iki saat 15 dakika kadar sürdü. Sonra kan gölüne dönmüş tribünlerin önünde maç başladı. Juventus tartışmalı bir penaltı golüyle Liverpool'u devirdi ve kupayı kazandı... Kanlı kupayı, Bilanço korkunçtu. 41 kişi ölmüştü. Büyük çoğunluğu İtalyandı. Yarıları 400'ü geçiyordu. Bir bölümü ölümcül yaralanmıştı.

Foto: Stern Dergisi 24/85

Foto: Stern Dergisi 24/85

...ve geride kalanlar

rımsı da belli olmalmış.

Üstelik İngiltere'nin demir leydisi Margaret Thatcher TV kame-ralarının önünde öfkeden bembeyaz bir yüz, kıslım gözler, buz gibi bir sesle bütün dünyaya ilan etme-di mi, "Bu feci olaya sebep olanlar İngiltere'nin ve futbolun adı-na kara bir leke sürmüşlerdir" de-medi mi? Ardından da "Bu ser-seri gruplarını kahredeceğiz. Stad-yunlar yeniden futbol oynanan yerler haline gelecek, bir avuç ayas serserinin terör sahnesi de-ğil" diye eklememi mi? Demek suç-lular belli: Rowdys diye anılan Liverpool taraftarı gençler...

Suçlu "taraftarlık" mı?

Spor tarihini bu en büyük cankırımından birinin suçlusu, so-murlusu kimdi?

Herşey milyonlarca televizyon seyriscisinin gözleri önünde olup biten, başından sonuna kadar TV kame-raları olanlara tanıklık ettiğie-ne göre yukarıdaki soru ilk ba-kışta anlamsız gibi geliyor. Oyle ya saldıran belli, ölenler belli ka-lanlar belli, dolayısıyla suçlusu so-

Ancak sorun bu kadar basit de-ğil. Heysel Stadium'undaki 41 fu-tbol kurbannın katledilişini "Fans" diye anılan bir avuç, bilemediniz bir kaç bin kişilik "yaslı taraftar"ın artına yıkmak sorunu pek ba-site indirmek olur.

Üstelik Heysel Stadium'undaki cankırımı ne ilk olay ve besbelli ne de sonucusu olacak. Güney Amerika'da, artık karikatürlere, mizah hikayelerine konu olan fu-tbol tutkusu ve glügnikları gözör-di edilebilir mi? Honduras ile El Salvador arasında oynanan maç dana sonra bu iki ülke arasında ger-çek bir savaşa yolaçtığı henüz an-

larda taze değil mi? Brezilya'da öle-ke şampiyonunu belirleyecek olan kuzey ve güney liglerinin birinci-leri arasında Maracana Stadium'unda oynanan final maçında on ölü ve yüz dolayında yaralanan Brezilya basını için olağan bulun-duş ve sıradan bir haber olarak değerdendirildiği bilinmiyor mu? Dahası Türkiye'de Sivasspor ile Kayserispor arasında oynanan maçta 65 yurttaşımızın ölümlüye sonuçlanan büyük kavgası, bu iki kent arasında anlamsız bir kan da-vası başlatmadı mı ve bu kan da-vası hali de sürmüyor mu? İspan-ya, İtalya, Yunanistan, İngiltere

tribünlerinde kanlı kavgalar ma-çların olağan görüntüleri değil mi? Daha bir kaç hafta önce Li-verpool bölgesinin bir başka takı-mı (3. ligen) ile oynanan maçta ateşe verilen tribünlerde yanar, panikte ezilip ölenlerin sayısı 40'a ulaşmış mıydı?

Sorular daha da gerilere gidile-rek yada daha ince ayrıntılara giri-lecek uzatılabilir. Ama yukarıda sı-ra-ladığımız sorular bile suçlular çı-ğadın ve saldıran Liverpool ta-raftarlarıdır, "fans"lardır deyip geçmenin mümkün olmadığını ka-nıtlıyor.

Bugün tüm kapitalist sistemde

futbol stadyumlarını dolduran, maç boyunca gırtlaklarını yırtma-casına "tezahürat", yapan, ukim-ları yenilince dünya başlarına yı-kılan, takımları yenince dünya kendilerini olan, neredeyse yaşa-mını tuttuğu takıma bağlanmış, onunla yaşayan, onunla soluk alan, var olan, çoğunluğu genç bincilerce, onbinlerce "taraftar" bu cılgınlığa nasıl kapılıyorlar? Nasıl kendileri-ni 22 futbolcunun bir topu kova-ladığı bir "oyun"a bağlayabiliyor-lar?

Eksiksiz tümü emekçi insanlar-dır bunları. Çoğunluğu işçidir, İngiltere'de Liverpool yöresinin,

Federal Almanya'da Ruhr havza-sının iç karartıcı, sevimsiz, ruhsuz işçi kasabalarının çocuklarıdır bun-lar. Daha da genç olanların içi-işizliğin yanı sıra meşeksizlik, meşek eğitim görebileceği bir işyeri yokluğu aynı bir kambur oluşturmaktadır. Örneğin Liverpool'da gençler arasındaki işsizlik oranı yüzde 90'ı bulmaktadı. İş olup da çalışanlar, insana en küçük bir ya-sam sevinci vermemeyi, daha ya-samlarının baharındaki genç adamları "Bu akarantıların, bu kömür asansörlerinin başında, içinde geçiyor hayat. Babamın böyle geçmişti. Dedemin de böyle. Sizin de benim yaşamım böyle geçecek... Gebersiye çılsamak, üç beş kurus берет, işten eve, evden meyhaneye, tekrar eve tekrar işe... Böyle geçecek tüm yaşam" dedirten işlerde çalışıyorlar. Bu bezdirici ruhsal anlamda yoksul kollarında yarınsız, yarınsızdan umutsuz gelecek insanlar içinle-rinde biriken öfkeyi stadyumlarda "rakip" takıma, hakeme, omadı havya, bulutlara, karşı tribünlere, kale direklerine, yağan yağmura, esen yele haykırarakta dırlar. Ka-pitalist sistemin topluca saklatdığı tüm yasal dengesizliğin boz-duğu bu geleceksiz, umutsuz kit-le taşkın öfkelerini gerçek düşma-na (kapitalistlere, emperyalizme) de-ğil rakip takıma yöneltmektedir. Sonuç kavgası, asırı içkiden uyus-muş beyinlerle atılan anlamsız çı-ğlıklar, yeniden kavgaya, yeniden iç-ki... Tüm maç boyunca ve bazen sonrasında sürüp gider bu kısır döngü.

Stadyumlar neo-faşistlerin yeni "çalışma" alanı

Bu insanlık dışı koşullar ve bu insanlık dışı işsiz, umutsuz, geleceksiz emekçi kitleleri neo-faş-ist örgütlenme için mükemmel bir "av alanı" oluşturmaktadır. Bugün Federal Almanya'da Dortmund'un, Hamburg'un, Bayern Mün-chen'in, Bochum'un, Leverkusen'in, Schalke'nin, Nürnberg'in "türkük ve çilgen" taraftarları ar-sında neo-faşist faaliyetlerinin

Türkiye'de futbolu parababalaları ile Mafya babaları yönetiyor

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de artık bir sanay-i dönüşümü olan futbol hemen tümüyle tekelci parababalaları, mafya babalarının yada hem para hem de mafya babası olan "şadamlar"nın elinde. Ülkemizin belli başlı büyük kulüpleri ile

kayıkçı dövlüşü, kimi kez kıran kırana döğüş vere-rek yönetimi almak için çırpanın pek inilü sanay-ci-ler, tüccarlar, parababalalar, iktidamları yada mafya babaları sürekli gözdeniyor. Kuşkusuz bu uğruşu-ların kulüplerin yönetimine geçiş için olduğu da-

ruya "para" diye yanıtlı verilemez. Milyonluk büt-çelerine rağmen genç de futbol kulüplerinde dönen para, bu "babalar" için habışlı dögüştedir. Ancak kulüplerin, "babaları" milyonlara ödelemeyecek kanlıları var. Sıvımlık ün va kanlı ölümler, ce-

gün gazete sayfalarında boy göstermenin yolaçtığı ölümlük ve line yaslanarak işlerini çözümleme olu-yu. Ayrıca kazanılan toplumsal saygınlık çok büyük önem taşıyor. Çoğu karapara türünde iş servetlerin-ten elde edilen çok az miktarda futbol talebinin

Modelin mimarları ve "24 Ocak"ın dış destekçileri, şimdi ekonomideki gidişatı kötü demeye başladılar.

OECD'nin Türkiye ekonomisine bakışı karamsar

Çok yakın bir geçmişte kadar, Türkiye'de uygulanmakta olan ekonomik politikalarına övgüler düzen, Türkiye'yi benzer ülkelere "büyük ülke" olarak gösteren ve Özal'ın programına büyük destek veren emperyalist kuruluşların tümü, "24 Ocak Kararları"nın kesin iflası karşısında, şimdi koro halinde "ekonomideki gidişat kötü" değerlendirmesini yapmak zorunda kalmaya başladılar. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nın son aylarda yayınladıkları raporlarda, sürekli bir biçimde Türkiye ekonomisindeki gelişmeleri "kritik" olarak değerlendirmelerinin ardından, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı da (OECD), geçtiğimiz

Özal: Enflasyon 1985'te yüzde 25'e ve 1986'da yüzde 15'e çekilecek.

OECD: Enflasyon, 1985'te yüzde 44,3'ün ve 1986'da yüzde 37'nin altına inmez.

Özal: 1985 yılı bütçesi 500 milyar lira açık verecek.
OECD: Bütçe açığı, şimdiden 1 trilyon lirayı geçti.

1985 Nisan tarihli "gizli" damgasını taşıyan ve 1985 Haziran tarihli raporların Türkiye bölümünde, ekonomik sorunların giderek "ağrılaştığı" dile getirilerek, bunların başında yerlenen yüzde 50'lerin üstüne turman enflasyonu geldiği belirtilmiştir. Haziran 1985 tarihli taşıyan OECD raporu, OECD hükümetinin 1985 yılı için öngördüğü yüzde 25'lik ve 1986 yılı için tahmin edilen yüzde 15'lik enflasyon oranları, "gerçekçi" bulunmadığı ve enflasyonun, bu yıl, yüzde 44,3'ün ve gelecek yıl ise, yüzde 37'nin altına çekilemeyeceği belirtilmiştir.

OECD'nin endişeleri

OECD'nin raporlarında "diplomati" bir dil kullanılmasına rağmen bu kuruluşun, Türkiye ekonomisinin giderek zayıflamasından ve ciddi sorunlarla karşı

karşıya bulunmasından "endişe" duyduğu ve sonuçta, Türkiye'nin yeniden dış borçlarını ödemeye bir duruma düşmesinden korkulduğu anlaşılıyor. Nitekim OECD'nin Nisan 1985 tarihli raporunda, Türkiye ekonomisinde tasarruf eğiliminin giderek kaybolduğu, devlet gelirlerinin gerilediği, vergi tahsilatının azaldığı belirtiltikten sonra, Türkiye'nin dış borç ödemeleri açısından "kritik" bir döneme girmekte olduğu kaydedildi ve buna gerekçe olarak, ödemeler dengesinin zayıflaması ve döviz açığının büyümesi gösterildi.

OECD'nin raporunda, Özal hükümeti'nin 1985 yılı için öngördüğü 500 milyar liralık bütçe açığı tahmini (yaklaşık 1 milyar dolar) "gerçekçi" bulunmadığı ve 1985 yılı bütçe açığının, 2 milyar doların üzerinde gerçekleşeceği belirtilmiştir. Raporda, 2 milyar dola-

nn üstüne çıkacak olan bütçe açığının, ekonomide büyük sorunlar yaratacağına dikkat çekildi ve büyüyen bütçe açıklarının, enflasyonun önemli nedenlerinden birisi haline geldiği kaydedildi.

Ayrıca, OECD'nin Nisan 1985 tarihli raporunda, bütçe açıklarının büyümesine neden olarak, devlet gelirlerinin gerilemesine karşılık harcamaların hızla artması gösterildi ve vergi gelirlerindeki gerilemenin, endişe verici bir duruma geldiği belirtildi. Vergi gelirlerindeki gerilemenin bütçe açıklarını büyüttüğü belirtildikten sonra, raporda "bir türlü toplanamayan vergi gelirleri" ifadesi kullanıldı ve böylece, üstüörtülü de olsa, "vergi kaçaklığına göz yumulduğu" dile getirildi.

OECD'nin raporunda, ekonominin bugünkü durumuna ve geleceği ilişkin bu olumsuz değerlendirmeler yapıldıktan sonra, Özal hükümetinin aldığı kararlarından birisi "çok olumlu" karşılandı ve "KİT'lerin satışı için alınan karar, ekonominin geleceği açısından atılan iyi bir adımdır" denildi. Böylece, ekonomideki olumsuzlukların suçlu bulunmuş oldu ve Kamu İktisadi Kuruluşları (KİT), ekonomik krizin suçlusu ilan edildi.

Asalaklık

YALNIZCA ekonomik alanda değil, toplum yaşamının bütün kesimlerinde Türkiye'nin beş yılda getirildiği nokta, tek kelimeyle korkunç ve tüyler ürperticidir. Kapitalizm, soygun ve sömürü düzeni demektir; ama, Türkiye kapitalizminin bugün geldiği yere bakınca, insanın, "beterin de beteri varmış" sözüne şapka çıkarası geliyor.

BİRKAÇ hafta önce boyalı basın çarşaf "vergi samiyonları"nı yayınladı; eksik olmasınlar, biz de Türkiye'de en çok paranın hangi uğraşlardan kazanıldığını öğrenmiş olduk. İstanbul'da, 1984 yılında en çok para kazanan yüz kişi arasında, iki genelev patronu var... Yine 1984 yılında İstanbul'un en çok para kazanan ikinci kişisinin adı Yülsef Titanoglu'dur ve bu vatandaş, Hilton Oteli'nin kumarhanesini işletmektedir.

NORMAL ve "olağan" bir kapitalizmde, en yüksek gelir

Özal en iddialı olduğu alanda da tökezliyor

Özal Hükümetinin ekonomik hedeflerinin "hayal" olduğu bir ortaya çıkıyor

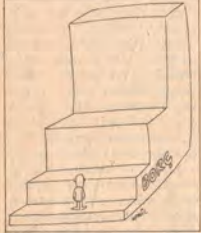
"Dışsatım patlaması" balonu sönmüyor!..

Türkiye ekonomisinin 1985 yılı temel göstergelerine ilişkin istatistik verileri belirlenmeye ve buna dayalı olarak, Özal hükümetinin bütün ekonomik hedeflerinin "hayal" olduğu, bir bir açıklık kazanmaya başladı. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) geçtiğimiz günlerde açıklanan verilerine gö-

re Türkiye'nin dışsatım miktarlarında önemli gerilemeler gözlenmeye başladı ve böylece, "dışsatım patlaması" balonu sönmeye yüzüttü. DİE'nin açıklamasında, Ocak-Nisan 1985 dönemini kapsayan dört aylık sürede Türkiye'nin dışsatımının bir önceki yılın eş dönemine oranla yüzde 6 gerileyerek, 2 milyar 467 milyon dolardan 2 milyar 320 milyona dolara düştüğü belirtilmiştir.

Çok daha önemli, DİE'nin verilerine göre, Türkiye'nin dışsatım miktarlarındaki gerilemeler, Şubat ayından itibaren hız kazandı ve dışsatımdaki düşüşler, güçlü bir eğilim haline gelmeye başladı. Nitekim, Türkiye'nin dışsatım miktarlarının bir önceki yılın eş dönemine oranla, Şubat ayında yüzde 17, Mart ayında yüzde 15 ve Nisan ayında da, yüzde 9 oranında gerileme gözlemlendi. Bilindiği gibi, Özal hükümeti, 1985 yılı için 8,3 milyar dolarlık dışsatım öngörüsü ve böylece, 1984 yılında 7,1 milyar dolar olarak gerçekleşen dışsatım miktarında, yüzde

Geçtiğimiz yılın eş dönemine oranla, içinde bulunduğumuz yılın ilk dört ayında Türkiye'nin dışsatım miktarında yüzde 6 gerileme gözlemlendi. Oysa, Özal hükümeti, Türkiye'nin dışsatımında yüzde 17'lik bir artış öngörmüş-tü.

günlerde yayınladığı birisi "gizli" ve öteki "açık" iki raporda, Özal hükümetinin bunların karşısında "başarısız" olduğu ve ekonomik bunalmış geleceği konusunda, "karamsar" bir tablo ortaya konuldu.

OECD'nin bu kuruluşla üye 24 ülkenin temsilcilerine dağıtılan

Kredi talebi ile yollara düşen Özal Japonya'dan eli boş döndü

Özal davet etti: Gelin, sömürün!

19-24 Mayıs tarihleri arasında, kredi talebi ile yollara düşen Özal, Avrupa ve Amerika'dan sonra Ja-

Avrupa ve Amerika'dan sonra Japonya'da da eli boş dönü. Kredi bulamayan Özal Japon tekelinin Türkiye'de yatırım yapmasını sağlayarak döviz açığını hafifletmek istiyor.

Evren-Ozal çetesi 1980 sonrası Uzakdoğu ülkelerini keşfe çıktılar. Bu kez de programda Japon sermayesinin yurda çekilmesi söz konusuydu. İşadamlardan oluşan 73 kişilik bir heyetle giden Özal, Japon işadamlarını Türkiye'de yatırım yapmaya teşvik edici beyanlarda bulundu.

Baskı ve terör altında uzatılan işgücünü, yabancı sermayeye peşkeş çeken Özal "Çok geniş ük-yez, nereyi uygun görüyorsanız oraya gelirsiniz. Türkiye'de ucuz işgücü vardır" dedi.

Başbakan'ın bu açıklamaları, Türkiye kamuoyunda yankılandı. Türk-İş 1. Bölge Temsilcisi 'Sayın Başbakan, içinde sakladığını nihayet açığa çıkardı' derken SODEP Başkan Yardımcısı Atilla Sav ise, Özal'ın bu sözleri üzerine "Bu sözler, Türkiye'yi sömürge ilan etmek demektir." diyerek, Özal'ın Ekonomi Politikasına karşı duydukları tepkileri belirtti.

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...

Faiz oranları yüzde 57'ye yükseltildi

Özal hükümetinin, piyasaya sürülecek olan yeni devlet tahvillerini ihale ile özel bankalara satışa çıkarması (bono satışıyla devletin iç borçlanması), faiz oranlarının yüzde 53'ten yüzde 57 dolaylarına tırmamasına neden oldu. 30 Mayıs günü, Merkez Bankası'nın devlet tahvilinin satış için açtığı ihaleye katılan özel bankalar, tahviller için yüzde 56 ile yüzde 58 arasında değişen faiz oranı teklif ettiler.

Devlet tahvillerine ödenek olan faiz oranlarının yüzde 56 ile yüzde 58'lere tırmamasına paralel olarak, bankalar gizli faiz yansıma girişti ve bu durum, halen yüzde 53 olan mevduat hesaplarına ödenen en yüksek faiz oranının, birkaç gün içinde yüzde 57 dolaylarına yükselmesine neden oldu. Konuyla ilgili uzmanlar, faiz oranlarını dolaylı tırmadımdayı amaçlayan bu uygulamaların çok tehlikeli olduğunu ve bunun, çok daha büyük boyutlarda, yeni bir bankierler faciasının yaşanmasına neden olabileceğini öne sürüyorlar.

Özal Japonya'dan aldığı yeni kimonosuyla

Sermaye yükümlü olduğu verginin yansını ödemedi

İşverenlerin, maliyeye beyan ettikleri ve yasal olarak ödemek zorunda oldukları vergi miktarını, yaklaşık yansını ödemedikleri ortaya çıktı. Gümrük ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan değerlendirmeye göre, 1984 yılının Ocak-Nisan döneminde ilişkin olarak işverenlerin beyan ettikleri ve ödemek zorunda oldukları, Kurumlar Vergisi ile Katma Değer Vergisi'nin (KDV) miktarlarının 546 milyar lira olmasına karşılık, ancak 246 milyar lira tahsil edildi ve böylece, ödenmeyen vergi miktarı, toplam verginin yüzde 51'ini oluşturd.

Gümrük ve Maliye Bakanlığı'nın saptamalarına göre, Ocak-Nisan 1985 döneminin kapsayarak dört aylık süreçte, gerçekleştirilen 270 milyar liralık KDV'nin 70 milyar lirası ve 295 milyar liralık Kurumlar Vergisi'nin 200 milyar lirası tahsil edilmedi.

İşletmeciler.

NORMAL ve "olağan" bir kapitalizmde, en yüksek gelir elde edilen alanları "üretken" sektörler olması gerekmez mi? En yüksek gelir elde edenlerin ilk sıralarında da, sanayi burjuvazisinin yerleşiminde daha doğal bir şey olabilir mi? Türkiye kapitalizminin, 1980 öncesine baktığımızda, en yüksek gelir gruplarının ilk sıralarında, ezici bir çoğunlukla sanayi burjuvazisini görüyoruz.

BUGÜN ise Türkiye kapitalizminde, en yüksek gelir elde edilen üşşarların en tepede noktalarında, üretim dışı ve "asalak" faaliyetleri var. Hem de, ezici bir çoğunlukla... Banka ve sigortacılık, dışalım ve dışsatım, yurtdışı müteahhlik, al-satçılık, genelev patronluğu, deniz taşımacılığı, kumarhane işletmeciliği ve benzeri faaliyetler... Sımdı Türkiye'de, en çok para kazanılan uğraş alanları bunlar. 1984 yılının "vergi şampiyonları"na bakınca, ilk göze çarpanlar bunlar... Ancak, "yasal" ve "olağan" gibi görünen bu meslek sahiplerinin herbirinin yanına, birer parantez açıp, şu hünleri ile eklemek gerek: Kaçakçılık, rüşvetçilik, sahtekarlık, dolandırıcılık, vurgunculuk, devlet sırtında asalaklık ve daha nice...

GEÇTİGİMİZ günlerde, Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı bankaların 1984 yılı kârlarını öğrendik. Örneğin, Amerikan Express Bankası, Türkiye'ye 1 milyar 154 milyon lira sermaye getirmiş. Ve bu banka, geçtiğimiz yıl içinde, tamı tamına 4 milyar 66 milyon lira kâr etmeninin yüzünü bulabilmiş! Arap-Türk Bankası, daha da hünleri... Bu banka, Türkiye'ye 240 milyon lira sermaye ile gelmiş. Ve 1984 yılında, 2 milyar 4 milyon lira kâr etmiş. Yani, Arap-Türk Bankası, Türkiye'ye getirdiğinin sekiz katından fazlasını, bir yıl içinde geri götürmenin yolu ve yöntemi bulabilmiş... BÖYLEBİR bir kapitalizm, görülmüş ve duyulmuş mudur? Türkiye'de, 1980 öncesinde sayıları dört geçmeyen yabancı bankaların sayısını, bugün 25'lere tırmamasının nedeni belli değil midir?

1980 öncesinde, faiz gelirlerine ek olarak, bütün bankacılık ve sigortacılık gelirlerinin ulusal gelir içindeki payı, yüzde 2,3'ü geçmemektedir. Türkiye kapitalizminde, 1984 yılında, elde edilen faiz gelirlerinin toplamı 1 trilyon 700 milyar liradır. Ve bu rakam, Türkiye'nin ulusal gelirinin yüzde 10' unu oluşturmaktadır. Yani başta banka sahibi holding patronları ve yabancı bankalar olmak üzere, 20-30 bin dolayında parababası aile, Türkiye kapitalizminde, faizcilikle ulusal gelirinin yüzde 10'unu ele geçirmenin yolu ve yöntemi bulabilmiştir...

ANCAK, Türkiye kapitalizminde, "asalaklık"ın ne denli akillmaz boyutlara tırmadığını görebilmek için, ulusal gelirini almadan meydana gelen çok "köklü" değişikliklere bakmak gerek. 1980 öncesine oranla, 1980 sonrası yıllarda, Türkiye'de gelir dağılımı tepe-taklak olmuş. "Asalak" faaliyetlerin dışında, bütün üretken sektörler, çalışanlar ve hemen herkes, kayıbmış.

ÖRNEĞİN, tarımsal gelirlerinin ulusal gelir içindeki payı, yüzde 31'den yüzde 23'e gerilemiş. Üreticilerin ulusal gelirden aldıkları pay, yüzde 21,2'den yüzde 10,9'a masafalarını payı da, yüzde 11,2'den yüzde 5,3'e düşmüştür...

HERKESİN kaybettikği bir oranda elbette mal alıp götürün birileri bulunur. Nitekim, aynı dönemde, hizmet sektörü olarak anılan bankacılık, sigortacılık, iç ve dış ticaret, serbest meslek ve benzeri faaliyetlerin elde edilen gelirlerin, toplam ulusal gelir içindeki payı yüzde 28'den yüzde 49'a tırmamış.

SÖZÜ İLE, azınlıyaya gerek var mıdır? Bütün bu örnekler, Türkiye kapitalizminde, "köşeyi dönmeyen" yolunun "asalak" faaliyetlerden geçtiğini göstermiyor mu?

öğünümü ve ötekiler, 1985 yılında, 7,1 milyar dolar olarak gerçekleşen dışsatım miktarında, yüzde 17'lik bir artış hedeflenmişti.

DİE'nin istatistikleri, Türkiye ekonomisi açısından çok daha tehlikeli bir durum ortaya çıkıyaya başladığını, dış ticaret açığının tırmamasına geçtiğini ve ufukta, yeni bir döviz bunalımının göründüğünü gösteriyor. DİE'nin istatistiklerine göre, Ocak-Nisan 1985 döneminde, dışsatımdaki gerilemelere karşılık dışalım miktarlarının tırmaması, Türkiye'nin dış ticaret açığının bir önceki yıla oranla yüzde 61 dolayında tırmamasına neden oldu ve ticaret açığı, 638 milyon dolardan 1 milyar 26 milyon dolara yükseldi.

Enflasyon ve ötekiler

Bilindiği gibi, Özal hükümeti, enflasyon oranının 1985 yılında yüzde 25'e ve 1986 yılında, yüzde 15'e düşürüleceğini ilan etti. DİE'nin toptan eşya fiyatları indeksine göre, Ocak-Nisan 1985 döneminin kapsayarak dört yıllık sürede, fiyatlar yüzde, 18,3'ten Nisan 1984-Nisan 1985 döneminin kapsayarak son bir yıl içinde de, yüzde 51,3 oranında artış gösterdi. İçin-

de bulunduğumuz yılın ilk dört ayında gözlenen yüzde 18,3'lük fiyat artışı, yıllık yüzde 59'luk enflasyon hızına denli düşüyor ve bu durum, yaşanan enflasyonun Özal hükümetinin tahminini kıldıldığını gösteriyor.

● Özal hükümeti, 1984 yılı bütçesinin 300 milyar lira açıkla kapatılacağını söyledi. Bundan birkaç hafta önce, 1984 yılı bütçesinin kesin rakamı belli oldu ve bütçe, 917 milyar lira açık verdi. Hükümet 1985 yılı bütçe açığını 500 milyar lira olacağını söyledi. IMF ve OECD'nin hesaplamalarına göre, 1985 yılı bütçesi 1,5 trilyon lira açık verecek.

● Özal hükümeti, doların 1985 yılında 475 lira olacağını ilan etti ve ekonominin diğer hesapları bu varsayımdayındı. Oysa dolar, daha 1985 yılının beşinci ayı dolmadan 550 liraya merdiven daydı.

SA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...

Yabancı sermaye "asalak" alanlara yöneildi

Son yıllarda, Türkiye'ye gelen yabancı sermayenin üretken sektörleri yatırım yapmadığı, üretim dışı sektörleri ve "asalak" alanları tercih etmeye başladığı belirlendi. Yabancı Sermaye Koordinasyon Derneği'nin (YASD) geçtiğimiz günlerde yayımlanan bir araştırmasına göre, 1984 yılında 52 yabancı kuruluş Türkiye'ye 4 milyar 700 milyon lira tutarında sermaye getirdi ve bunların 51'i, hiçbir yatırımda bulunmayarak, dış ticaret, turizm, pazarlama, bankacılık ve benzeri, üretim dışı alanlarda faaliyet göstermeye başladılar.

YASD'nin araştırmasına göre, 1984 yılında Türkiye'ye gelen 52 yabancı sermayeli kuruluşun yalnızca birisi yatırımda bulundu ve bu kuruluş da, lüks lambaların filitilleri üretmek amacıyla faaliyete geçti.

Serbest bölgeler yasaı TBMM'nde

"Serbest Bölgeler Kanunu" tasarı Özal hükümeti tarafından kabul edilerek, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) sunuldu. İlgili yasa tasarılarına göre, Mersin, İzmir ve Antalya illerinde kurulacak karlılaştırılan serbest bölgelerde, sanayi, ticaret, bankacılık ve dış ticaret alanlarında faaliyet gösterilecek ve burularda çalışan, yerli ve yabancı kuruluşlardan hiçbir vergi alınmayacak. Serbest bölgelerin kurulması ve, bütün hizmetler için gereken paralar, devlet bütçesinden karşılanacak. Yasa tasarılarına göre, serbest bölgelerde çalışan işçilerin sendikalarla örgütlenmeleri, grev yapmaları ve toplu sözleşme görüşmelerine oturma yasaklanıyor ve böylece, işçilerin "aşagari ücret"le çalışmaları yasal hale getiriliyor. Yasa tasarısnın gerekcesinde, Türkiye'de serbest bölgeler kurulmasının Dünya Bankası tarafından desteklendiği ve atıyıp testilerinin yapımını, bu kuruluşun alınacak kredilerle karşılanacağı belirtili.

Cenevre görüşmeleri başlarken Sovyet önerileri ve ABD'nin uzay projelerine artan tepkileri umut yaratırken, Reagan yönetimi uzlaşmaz tavrını değiştirmeye niyetli değil

ABD uzlaşmaz tavrını değiştirecek mi?

Cenevre'de 30 Mayıs günü ABD-Sovyet Birliği arasındaki silahsızlanma görüşmelerinin ikinci turu beş haftalık bir aradan sonra yeniden başladı. Sovyet delegasyonu başkanı **Karpov**, dünya halklarının bu görüşmelerden somut sonuçlar beklediğini basına açıklarken ABD'nin uzay silahlandırma yönünde attığı adımların görüşmelerde bir anlaşmaya varma şansını önemli ölçüde engellediği üzerinde de durdu.

12 Mart'ta başlamış olan görüşmelerde Sovyet tarafının yaptığı çeşitli önerilere karşın ABD'nin esneklik göstermemesi nedeniyle hiçbir olumlu adım atılmamıştı. ABD delegasyonu başkanı **Makampelman**'in Cenevre'ye varış varamaz ABD'nin yaklaşımında bundan böyle de hiçbir değişiklik olmayacağını belirtti. Reagan yönetiminin "Yıldızlar Savaşı" programını bu görüşmelerin dışında tutma yönündeki tavrını sürdürdüğünü gösteriyor.

Öte yanda ABD'nin Stratejik Savunma Girişimi (SDI) adlı "Yıldızlar Savaşı" projesinin gitte daha geniş çevrelerin olumsuz tepkilerine yol açtığı da bir gerçek. ABD, Avrupa milletlikleri arasında bütün çocuklarına karşı istenilen desteği sağlamaya. Bu konuda ABD'ye en fazla

davranışın Federal Almanya'yı Avrupalı dostlarının koparcası, Kohl hükümetinin Avrupa ülkeleri ile birlikte tavrı alması gerektiğini savunuyorlar. Bu çevreler, Federal Almanya'nın SDI projesine katılmak yerine, stratejik ve ekonomik bağlarının güçlü olduğu komşusu Fransa'nın uzay projesinde yer almasında yarar görüyorlar.

Son aylardaki gelişmeler, Haziran ayı içinde Batı Avrupa'ya gelecek olan ABD Başkanı Yardımcısı **Bush**'un işinin hiç de kolay olmayacağı gösteriyor. Kimi değerlendirmelere göre ise ABD, yönetiminin katılımını beklemeyen, Batı Avrupa'daki silah teknolojileri projesine ilişkin bazı anlaşmalar yapmanın yollarını arıyor.

Reagan yönetimi, Cenevre görüşmelerinde kilit sorun haline gelmiş olan uzay silahlandırma projesi konusunda kendi ülkesinde de politikacıların, bari öngörülerinden, dini gruplardan, sendikalarından, ve bilim çevrelerinden gelen baskı altındadır. Bunların arasında eski savunma ve dışişleri bakanları **Mc Namara** ve **Kissinger** de yer almaktadır. Mayıs ayı sonunda ise, aralarında Nobel ödüllü şairleri de olmak üzere 34 önemli Amerikalı bilim adamı **Reagan yönetimini**ni

ve Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı **Gromko**'nun aldıkları karara göre yeni görüşmelerde uzay silahları, kitalararası stratejik atom füzeleleri ve orta menzilli atom füzeleleri birlikte ele alınacaktır. Bu görüşmeleri önköşellerden farklı kılan da tüm silah sistemlerini birbirine bağlı olarak ele almasıydı. Görüşmelerin amacı ise Sovyetler Birliği ve ABD ortak açıklamasında net bir şekilde belirtildiği gibi uzayın silahlandırılmasını engellemek, dünyadaki silahlanma yarışını durdurmak, uzay ve orta menzilli atom füzelelerini azaltılması ve stratejik silah dengesi için daha alt bir düzeye indirmek idi.

Kuşkusuz, 12 Mart'ta başlamış olan ve bir buçuk ay kadar süren ilk turun sonunda bütün bu karmaşık sorunlarda bir sonuç alınması beklenmiyordu. Ancak, her iki tarafın da Ocak ayı içinde belirlenen amaçlar çerçevesinde somut sonuçlar almaya hazır olduklarını gösteren bazı pratik adımların alınması sözünüştürdü. Oysa Reagan yönetimi görüşmeler süresindeki görüşmelerle sonuç almaya hiç de niyetli olmadığını göstermişti. Cenevre görüşmelerinde ABD temsilcisi adeta ne üzerinde konuşmaya gittiğini olduğunu unuttuğunu gibi davranıyor. Reagan yönetiminin hiç

Mayıs ayı sonunda Batı Avrupa'nın 12 sosyalist ve sosyal demokrat partisinin temsilcileri Paris'te yaptıkları toplantıda ABD'nin uzay silahlandırma programını eleştirtiler.

Brandt ve Craxi Moskova'da

Yine Mayıs ayı sonlarında Moskova'ya ziyaret eden SPD Başkanı **Willy Brandt** ve İtalya Başbakanı **Bettino Craxi**, Federal Almanya ve İtalya ile Sovyetler Birliği'nin aynı askerleşme paktları dahil olmalarına rağmen, dünyada ve uzayda silahlanma yarışına son verilmeye yönünde işbirliğinde çalışabileceklerini ele alıyordu.

Bu konularda Cenevre görüşmelerinin ikinci turunun büyük umutlarla başladığı söylenemez. Ancak, silahlanma yarışını durdurma yönünde atılacak adımlar Sovyetler Birliği tarafından önerilmiştir. Bu öneriler ve görüşmeler gitte daha geniş güçler tarafından desteklenmektedir. Öte yanda ABD'nin uzay projelerinin Avrupa'nın güvenliğine sağlanamayacağı, teknik açıdan ise "uzay pastasının belki de ancak kıtlatların Avrupa tarafından toplanacağı" yönünde yayınlanan görüşler SDI projesine karşı tepkileri de artırmıştır. Görüşmelerin ikinci turunda ABD yönetimi üzerinde bu yön

Sağ'ın seçimlerde sol güçleri geriletme planı boşa çıktı

Yunanistan'da seçimler bitti, şimdi "dönüşüm" için mücadele başlıyor

Ahmet KARDAM

Dünya kamuoyunun da büyük bir ilgiyle izlediği Yunanistan'daki seçim kampanyası 2 Haziran Pazartesi yapılan seçimlerle noktalandı. İktidardaki Papandreu'nun partisi PASOK, bundan 4 yıl önce yapılan seçimlere kıyasla oy kaybına uğramasına ve meclisteki sandalye sayısının azalmasına rağmen, hükümeti tek başına kurmasına olanak sağlayacak oranda oy toplayarak seçimlerin galibi oldu. Mitsotakis'in liderliğindeki gerici ana muhalefet partisi Yeni Demokrasi'nin 1981'deki seçimlere kıyasla oylarının yüzde 5 oranında artması, seçimlerden yenik çıkmasını engellemeydi. Ülkenin üçüncü büyük partisi olan Yunanistan Komünist Partisi (İKE) ise, dört yıl öncesine kıyasla yüzde 1'lik oy kaybına uğradı ama 12 milletvekili çıkartarak meclisteki sandalye sayısını korudu.

Gerek PASOK'un ve gerekse ülkenin ikinci büyük partisi Yeni Demokrasi'nin, seçim kampanyalarının yürütülmesini iki Amerikan reklam şirketine vermiş olmaları seçim atmosferine tümüyle Amerikanvari bir hava kazandı. Futbol maçını andıran bu sametali kampanya boyunca PASOK seçmen propagandasını tümüyle "korkutmaca" dayandırdı. Seçmen yığınlarına söylenen şuydu: "Eğer oylarınızı PASOK'a vermezseniz iktidarda sağ kalırsınız. Ama iktidarda sağ gelirse PASOK iktidardan gelsin ne olur sorusuna "çok kötü olur" dan başka verilebilecek net bir yanıt yoktu. Bu korkutmaca oylarını verirdi ki, eğer iktidarda Yeni Demokrasiyi seçerlerse, albayrak cuntası dönme tehdidi olduğu gibi insanların adalara sürgüne gönderilecekleri bile söylenirdi. Bu "korkutmaca" propagandasının hedefi Yeni Demokrasi Partisi değil, Komünist Partisi'ydı. Nitekim seçim sonuçları da bunu kanıtladı. Yeni Demokrasi Partisi, PASOK'un eski seçmenlerinden bir kısmını kendisine çekerek Komünist Partisi'ye eski seçmenlerinden yüzde 1'inin PASOK'a kaymasını engelleyemedi.

PASOK'un Komünist Partisini hedefleyen seçim taktikleri, "yoksa sağ gelir" korkutmacasından ibaret kalmadı. Yalan ve sahtekârlık da bayırsulan yöntemler arasındaydı. Bunların başında, "Komünist Partisi seçimlerde PASOK'u destekliyor" yalanı geliyordu. Bu yutturma iddia yalnız seçim anlarında değil, meclislerinde de, bağırtılmakla kalmadı; PASOK milletlari koluktalarının altına Komünist Partisi'nin gazetesi "Rizospastis'i" sıkıştırarak ve kendilerine "komünist" dişi vererek bu yalanı seçmenlerin evlerine kadar taşıdılar. Yunanistan Komünist Partisi seçim kampanyası boyunca bir de sahtekârlık, seçim kampanyası boyunca bir de sahtekârlık,

Partisi Genel Sekreteri Florakis, özette şu görüşlere yer verdi:

"Seçim sonuçları, sağın amacının sol güçleri zayıflatmak olduğunu kanıtladı. Fakat bu amaçlarına ulaşabilmeleri için PASOK'un solundaki güçler yok edilemedi. Seçim sonuçlarının hiçbir şekilde yansıtmadığı KKE'nin gerçek gücü, seçim sonrasında ortaya çıkacak yeni politik gruplaşmalarda görülecektir. 'Dönüşüm' için verilen mücadele bundan böyle yeni bir hız, yeni bir iymsellik ve yeni bir güç kazanarak sürecektir."

Nitekim, seçimlerin hemen öncesinde PASOK'tan istifa eden iktidari bakan dört partinin önderi olduğu günlerde aynı bir parti karmaları ve bu partinin Komünist Partisiyle işbirliği için girmesi bekleniyordu. Ne Yeni Demokrasi Partisinin ne de PASOK'un hükümeti tek başına kurmasına bir çoğunluk kazanamaması sonucu, Komünist Partisinin parlamentoda kilit bir konum elde etmesinden korkan ABD yönetimi ve NATO'cu çevreler, Papandreu'nun seçimleri tek başına kazanamayacağına şüpheli rahet bir nefes almışa benziyorlar ve basına yaptıkları açıklamalarda da bu sevinçlerini saklamıyorlar. Ama eğer PASOK'tan ayrılan ünlü politikacıların parti kurma planları gerçekleşir ve bu parti "Yunanistan'da köklü dönüşüm" için Komünist Partisi'yle birlikte ortak bir mücadelede atılırsa, ABD yönetiminin ve NATO'cuların sevinçleri kısa ömürlü olmaya mahkum.

Kasası, seçimden çok bir futbol maçını andıran ama bir hedefin Yunanistan Komünist Partisi olduğu bu seçimlerin parlamentoya yansıyan sonuçları maddiyolun yalnızca bir yandır. Seçim kampanyası ve seçimler artık geride kaldı. "Köklü dönüşüm için mücadele" asıl şimdi başlıyor. Komünist Partisinin savundugu bu dönüşümleri vaat ederek dört yıl önce iktidarda gelmiş olan Papandreu, bu dört yıl boyunca cumhurbaşkanı Karamanlis'in kendisine engel olduğunu iddia etti. Şimdi artık Karamanlis'oy Davul da tokmak da PASOK'un elinde ve elini tutan da yok. Yani, halka verilen sözlerin tutulmaması için hiçbir bahane kalmamış durumdur.

Evet, Yunanistan'da "köklü dönüşüm" için bir mücadele dönemi başlıyor; halk yığınları ve komünistlerle dönüşümlerden yana sosyalistlerin daha geniş bir işbirliğine dayanacak yeni bir mücadele...

SEÇİM SONUÇLARI

karşın istenilen desteği sağlayamadı. Bu konuda ABD'ye en fazla destek olan Kohl hükümeti bile, barış güçleri, sendikalar ve sosyal demokrat çevrelerin yamarsa şimdi de FDP'den gelen tepkilerin baskısı altında eskisi kadar rahat davranamıyor. Federal Almanya'da sosyal demokratlar ve FDP çevreleri Federal Almanya'nın "Yıldızlar Savası" projesi (SDI)'ye katılmasına karşı çıkarken, bu

Hatırlanacağı gibi 8 Ocak 1985'de ABD Dışişleri Bakanı Shultz

GÖRÜŞMELER BOYUNCA KİM NE YAPTI?

SSCB

ABD

UZAY

Sovyetler Birliği 1983 Ağustosunda almış olduğu uzaya uydusavar silahları ilk yerleştirilen taraf olmama kararını koruyor. 7 Nisan 1985'te Sovyetler Birliği Cenevre görüşmeleri süresince uzay silahlarının geliştirilmesine yönelik araştırmaya çalışılmalarını, deneme ve yerleştirmelerle donatılmasını önerdi.

STRATEJİK SİLAHLAR

7 Nisan 1985'te SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov her iki ülkenin de görüşmeler süresinde stratejik saldırı potansiyelini dondurmaları önerdi.

PERSHING-II VE CRUISE

7 Nisan 1985'te SSCB Pershing-II ve Cruise füzelerine karşı giriştiği tüm önlemleri ve Avrupa'ya orta menzilli füze yerleştirilmesini durdurdu. Bu karar 1985'in Kasım ayına kadar geçerli.

UZAY

1985'in Temmuz ayında ABD uzay da uydusavar silahlarının deneme programı (ASAT)'ı başlatacak. ABD, Sovyetler Birliği'nin bu alandaki moratoryum önerisini reddetti. ABD yönetimi "Yıldızlar Savası" projelerini olağanüstü yüksek fonlarla yürütmeyi planlıyor.

STRATEJİK SİLAHLAR

42 yeni MX atom füzelerinin yapımına başlanmasını ardından, ABD yönetimi 12 yeni füze yapımı için fon ayrılmasına karar verdi. Yeni "Trident" füzeleri ve diğer stratejik bombardıman uçaklarının yapımı da sürüyor.

PERSHING-II VE CRUISE

ABD Batı Avrupa'ya Pershing-II ve Cruise füzelerinin yerleştirilmesini bütün hızıyla sürdürüyor.

Son derece pahalı teknolojiler gerektiren bu programla ABD, uzaya silahlanma yarışını olağanüstü boyutlara taşırmadığına hazırlanırken, NATO içinde de dışındaki 17 müttefikine de 60 gün içinde yanıtlanmasını istediği ultimato onlardan bir mektup göndererek tarafsız program katılmalarını istemişti. Gerekçeleri gözünü kapayamayan pek çok kişi şimdi şu soruları soruyordu: "Acaba ABD uzayda silahlanma yarışının engellenmesinden ne anlıyor?" "Amerikalılar Cenevre'ye ne konuşmaya gittiler?"

Öte yandan Sovyetler Birliği Cenevre görüşmelerinin başarılı bir sonuca varması için ABD'ye görüşmeler süresince birtakım somut adımlar atılmasını önermişti. Bu öneriler arasında görüşmeler süresince uzay silahlarının geliştirme, deneme ve yerleştirilme çalışmalarının durdurulması ve her iki tarafın da stratejik silah üretimini dondurmaları yer almaktaydı. Ayrıca Sovyetler Birliği Pershing-II ve Cruise füzelerine karşı Avrupa'da giriştiği önlemleri ve orta menzilli füze yerleştirmeyi Kasım ayına kadar geçerli olmak üzere durdurmuş ve ABD'den de Batı Avrupa'ya yeni atom füzelerinin yerleştirilmesini durdurmasını talep etmişti.

Cenevre görüşmelerinin sonuç alıcı ve verimli bir hale getirmeye amacınan bu girişimler ABD yönetimine "Sovyet propagandası" olarak nitelendirilip dikkate alınmadı. Ancak ABD yönetimi dışında hiçbir yönetim de bu önerileri gözmezden gelemedi ve girişimler dünya kamuoyunda olumlu tepkilere yol açtı.

Geçtiğimiz aylar boyunca ABD'nin görüşmelerini zorlaştırıcı tavır, "teknolojide yeni olanaklar açacak bilimsel bir araştırma" diye reklamını yaptığı uzay silahlandırma projesi, gitgide daha geniş çevrelerde SDI'ye karşı kaygıları arttırdı. Sovyet önerileri ne olumlu tepki gösteren Batı Avrupa'nın sosyal demokrat yönetimleri ve politikacılar ile sosyalist ülkeler arasında yakınlaşma oldu, gelişen iktisadî ilişkilerle yumuşama yönünde adımlar atıldı,

karşı tepkileri ise arttırmıştı. Görüşmelerin ikinci turunda ABD yönetimi üzerinde bu yönünde baskıların artması olanları bazı konularda daha esnek davranmaya zorlayabiliyor. İkinci turda bir ilerleme sağlamak Amerikan tarafının şimdiye kadaraki tutumunda yapılabileceği de tartışılabilir.

Seçim sonuçlarının kesinleşmesinden sonra bir basın toplantısı düzenleyen Yunanistan Komünist

Sudan'da demokratik bir hükümet kurulması isteniyor

Sudan demokrasi güçleri gelecekte ünütlü

Kuzeydoğu Afrika ülkelerinden Sudan'da 6 Nisan günü ordunun yönetime el koyulması işbaşına geçen General Abdurrahman Siwar el-Dahab, geniş halk yığınlarından gelen taleplerle Numeiri rejiminin ülkede ekonomik, toplumsal ve hukuksal alanlarda açtığı derin yaraları kapatmak için önlemler almayı sürdürüyor.

Hatırlanacağı gibi yönetime el koyduğunda, Numeiri'nin politikasına karşı sürdürülen grevlerin sona ermesi karşısında bulunan Dahab, öte yandan eski Anayasası iptal etmiş, Numeiri'nin yandaşlarını tutuklamış, Numeiri'nin önderliğini yolsuzluklarını araştırmak üzere özel bir komisyon kurmuş, politik tutuklulara serbest bırakmaya başlamıştı. Askeri yönetim ülkenin sorunları üzerine "Sudan'ın Kurtuluşu İçin Ulusal Güçler Bloğu" temsilcisiyle de görüşmeleri sürdürmekteydi. 5 Nisan'da kurulum olan bu blok sendikalarından ve aralarında 16 yıldır ağır baskılar altında gizli çalışan Sudan Komünist Partisi de olmak üzere çeşitli partilerden meydana geliyordu. Bu görüşmeler süresinde Dahab yönetimi, Blok tarafından önerilen bir yıllık bir geçiş döneminde özgür seçimlerin yapılabilmesi için ortamın hazırlanmasını kabul etmişti.

Darbeden sonra "Humanite" gazetesi Sudan Komünist Partisi'nin 18 yıldır illegal yaşayan Genel Sekreteri İbrahim Noguud ile bir röportaj yaptı. Komünist Partisi'nin temsilcileri Askeri Konsey'le ve diğer partilerle görüşmelerde katılmaktaydılar. Partinin yaygın legal bir komünizmi. Ancak Noguud istikrarlı politik kaygılarla Numeiri'ye tekmelediği ülkenin başkentinde yasa dışı legal yaşamayı sürdürüyordu.

Parti, güçlerini toparlamakta, yeniden örgütlenmekte ve tam anlamıyla legalleşmeye geçiş konularını değerlendirmekteydi. Sudan'daki yönetim değişikliği ve demokrasi güçlerini bekleyen görevler üzerine ışık tutucu bilgiler veren Noguud, darbeyi Sudan halkının bir zaferi olarak değerlendirdi. Darbe öncesinde ordu, silahlı bir devrimce olmakla birlikte genç subaylardan gelen baskı askeri hiyerarşiyi etkilemişti.

Su anda Askeri Konsey'in elinde çok yetki olup, bu yetkilerin ordu, hükümet, partiler ve sendikalar tarafından paylaşılması gerekiyor. Geçmiş Sudan'da darbeye sonra 25 yeni parti kurulmuş Sudan Komünist Partisi yaygın legal bir konuma gelmişti. Ayrıca devlet başkanı General Dahab'ın üyesi olduğu Demokratik Birlik Partisi ve Umma Partisi gibi eski burjuva partilerinin de örgütlenmesi için çalıştığı izlenmekteydi. Ancak, Sudan gibi 28 yıllık bağımsızlık tarihinde sadece altı yıl siyasi hükümete sahip olmuş bir ülkede çok boyutlu bir demokrasi mücadelesi gerekmektedir. Bununla birlikte Numeiri diktatörlüğünün kalıntıları temizlenmesi, işbir-

liklerinin sanık sandalyesine oturtulması ve en başta ABD olma üzere emperyalist yabancı sermayeye karşı alınacak önlemler gerekmektedir.

Sudan'da Numeiri'nin izlediği yabancı ve özellikle ABD askeri ve ekonomik yardımlarına dayanan politika (Sudan Afrika'da Mısır'dan sonra en fazla ABD yardımı alan ülkeler) ülkeyi derin bunalıma sürüklemişti. Şişirilen bir yolda 380 dolar gelir ile dünyanın en yoksul ülkeleri arasında olan Sudan'ın dış borçları 9 milyar doları aşmıştı.

Kendisiyle yapılan görüşmede Noguud'un vurguladığı gibi Sudan'ın bu ağır bunalımdan kurtulmasının tek yolu IMF'nin diktatörlüğünü reddetmek, Numeiri tarafından yaratılmış parazit kapitalist sektöre el koymak ve yurtdışına kaçırılmış olan paraları geri almakta geçmekteydi.

Öte yandan Sudan'ın tarım alanındaki bağımlılığı da yıldıranı artırmıştı. Özellikle ABD'den ithal edilen buğday ülke için bir baskı unsuru meydana getirmekteydi.

Sudan Komünist Partisi, ülkenin az gelişmişliğinin de hesabına katıldığı koşullarda demokratik bir hükümetle krizi aşmak için

Partiler	1981		1985	
	Oy oranı	Sandalye sayısı	Oy oranı	Sandalye sayısı
PASOK	48,1	174	45,8	161
YD	35,9	113	40,8	126
YKP	10,9	13	9,9	12
Diğer partiler	5,1		3,3	1
Toplam	100,0	300	100,0	300

beş veya altı yıl gerekebileceğini, demokratik bir hükümet olmadıkça koşullarda ise buna hiç imkân olmadığını şimdiye dek kanıtlandığını vurgulamaktaydı.

Yeni yönetimin öndeki en büyük tehditlerden birini faşist bir örgüt olan Müslüman Kardeşler Örgütü Numeiri'nin işbirlikçileri ve dağıtılmış olan eski polis örgütünün 45 bin üyesi oluşturmaktadır. Bu örgütün üyelerinden şimdiye dek üç bin kişi tutulmuş durumda ve bu grupların CIA tarafından yönetildiği bilinmektedir.

Öte yanda ülkenin Güneyinde yaşayan ve bağımsızlık isteyen Hristiyan halka karşı Numeiri'nin silahlı güçleri hareketi geçirmiş sorunları bütünüyle büyümüştü. Şimdi ise ülkenin güneyinde "Sudan Halk Kurtuluş Hareketi" önemli bir rol oynuyor. Bu örgütün lideri Albay John Garang Sudan'ın birliğine ve hem Güney, hem de Kuzey Sudan'da sosyal değişimlerin gerçekleşmesini istiyor. J.Garang bu tür talepleri olan ilk Güney Sudan politikacıları.

Darbeden sonraki koşullar değerlendirilerek Sudan Komünist Partisi ülkedeki demokratik gelişmeler açısından ümitli. Öte yanda, yeni yönetimin Etyopya ve Libya ile ilişkileri normalleştirilmesi çaba göstermesi, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle ilişkileri geliştirmeye yana olması da dış politikadaki olumlu adımlar. Sudan Komünist Partisi, tüm haklarını kullanarak işçileri harekete geçirmek, başta seriat yasaları olmak üzere anti-demokratik yasaları kaldırmak, sağ ve solun demokratik güçlerini birleştirmek için ve ordunun sürekli kışkırtılmasını istemeleri karşı mücadeleyi amaçlıyor.

Değersiz ve sahte sanatı, değerli ve gerçek sanattan ayırmada eleştirinin görevi

Halkçı sanat ve sanatın yığınsal karakteri üstüne

D. LICHATSCHOW
Sovyet Bilimler
Akademisi üyesi

Seçim sonuçlarının açıklanmasından sonra düzenlediği basın toplantısında YKP Genel Sekreteri H. Florakis ünlü besteci Theodorakis (solda) ve PASOK' dan ayrılan eski bakan Drettakis'le (sağda) birlikte

Florakis: "Sağın yenildiğini söylemekte acele etmeyelim"

YKP'nin seçim sonuçlarını nasıl değerlendirdiğini açıklamasından kısa süre sonra YKP Genel Sekreteri H. Florakis gazetecilerin sorularını cevapladı.

Soru: "Yeni politik gruplaşmalar" derken ne kast ediyorsunuz? Biraz daha somut söyleyebilir misiniz?

Florakis: Kesinlikle yeni politik gruplaşmalar doğacaktır. Seçim sonuçlarından görüldüğü gibi PASOK 161 sandalye elde etti. Bunun parlamentoda yazılı bir çoğunluk olduğu söylenebilir. Bu nedenle, PASOK' un yurt içi ve dışındaki sağ güçlerin baskısıyla daha da tutucu bir politikaya yöneleceği beklenebilir. Fakat buna karşılık, YKP'nin radikal sosyalistlerle, ve dönüşüm için savaştan diğer güçlerle işbirliği gelişme-

sullarda yeni seçimlerin yapılabileceğini söylemişsiniz. Hala böyle mi düşünüyorsunuz?

Florakis: Ötümüzde büyük güçlükler var. Burada önemli olan seçim sonuçları değil. Sınır aşmasını kesinlikle sertleştirecektir.

Soru: YKP seçimleriyle birlikte ülkede oluşan koşullardan memnun mu?

Florakis: Genelde evet. En önemlisi, iymser olmamız. İymserliğimiz, seçim sonuçları, YKP'nin gerçek etkinliği arasında tam bir uçurum bulunmasından kaynaklanıyor. Her zaman seçim sonuçları önemli değildir. Önemli olan Parti'nin gerçek etkinliğidir. PASOK'un parlamento grubunu yapısı da unutulmamalıdır. Yeni Demokrasi Partisi içindeki PASOK'la işbirliği ya-

tır: Biz gerçek bir dönüşüm istiyoruz. Bu, NATO ve AET'den çıkılması, ülkedeki Amerikan üslerinin kapatılması, Brüksel'de değil Atina'da yapılan bir ekonomi politikası ve toplumsal yaşamın demokratikleştirilmesi anlamına gelen ulusal baskınsızlık politikasıdır. Bunlar kimseye ikram edilmez. Dönüşüm, ülkedeki halk hareketi tarafından gerçekleştirilebilir ve gerçekleştirilecektir.

Soru: Değerlendirmenizin son cümlesi oldukça saldırgan...

Florakis: Hayır, neden? Yunan halkının dönüşüm uğrunda savaşımında YKP'nin gücü yansıyacaktır. Hiçbir zaman PASOK'a karşı değil, kimsen gelirse gelsin, her gerici adam, her türlü gerici politikaya karşı savaşağıdır. Şimdiki kadar yavaşızmış gibi.

Popüler olan ve olmayan kültür

Anlaşmazlık aslında şu sorudan çıkıyor: Kültür nedir? Kültürün herkesi hoşnut edecek bir tanımını ben de yapamam. Ama, önem verilmesi gereken birkaç özelliğine değinmek istiyorum. Kültür, her insan için herheyden önce bölünmez bir bütünlüktür. İstemlerimizi bazı durumlarda belirli bir kültürün, başka durumlarda ise başka bir kültürün giderdiğini öne sürmek anlamsızdır. Kültür, çağıldığı-şiden şiseden çıkan ruh gibi ortaya çıkmaz. İnsan bir kültüre bütünüyle itaattır. Oynula doludur ve onunla beraber akar.

Kültür, şöhrət ortaya çıkaran popüler kültür ve yalnızca bir azınlığın tanıdığı popüler olmayan kültür olarak bölünmez. Shakespeare'ın eserlerinin kültürü değeri hiçbir zaman yitirmeyecek. Bu onun, yaşadığı zamanda çok şöhrət ve bu hiç tanınmaması olmasına bağlı değildir. Kültür bir eserin ortaya çıkışı dönemdeki popülerliği ile ölçülmez. Belirli bir kültürün veya kültür türünün popüler olması başka bir konudur...

"Kimiyle göre: "Mozart kendisi çağın aygınıdır. Zaman Makinesi adı pop müziği topluluğu kendisi çağın...". Ben Mozart'ı seviyorum, ama bu yüzden de 18. yüzyıla ait olduğumu sanmıyorum. İşte, kültürün, böylesine; zamanı yenne, geçmiş, bugünü ve geleceği birleştirme yeteneği vardır.

Kültür tarihi insan belleğinin tarihidir

Bellek (hafıza), Kültürün dayandığı en önemli temellerden biridir. Kültürün yaratılmasına insanın bütün kuşakları katılmıştır.

İnsanın kültürü, dehalanın eseri değildir. Dehalar da belirli bir kültür zeminini oluşturur veya

Akademik üyesi, yazınbilimci D. Lichatschow'un, "Halkçı sanat ve sanatın yığınsal karakteri" konusunda "Literaturnaya Gazeta" dergisinde açılan bir tartışmanın sonuçları üzerine görüşlerinin yer aldığı bu yazısı, Sovyet Bilimler Akademisi'nin yayınladığı "Toplum Bilimleri" dergisinin 84/1 sayısında yayınlandı. Sümeyra Çakır tarafından Türkiye Postası için Almandan Türkçeye çevrildi ve kısaltıldı

masıyla ve bazen de olağanüstü değerlerin açıldığı bir şekilde yitilmesine rağmen oluyor. Kültür tarihi, insan belleğinin tarihidir, belleğin gelişmesinin derinleşmesinin ve oluşmasının tarihidir.

Belleğin özellikleri ilgi çekicidir! Bireyin ve toplumun belleğinde, çoğunlukla ihtiyaç duyulan şeyler (iyi olan, kötü olanlar daha fazla) saklanır. Belleğin aracılığıyla insanın deneyimleri biriktirilir ve böylece belirli gelenekler oluşur: İş ve günlük yaşama ilgili alışkanlıklar, aile yaşamının kuralları, toplumsal kuramlar ortaya çıkar. Bellek aracılığıyla insanın deneyimleri biriktirilir ve böylece belirli gelenekler oluşur: İş ve günlük yaşama ilgili alışkanlıklar, aile yaşamının kuralları, toplumsal kuramlar ortaya çıkar. Bellek aracılığıyla, algılamamız ve yaratmamızın estetik düzeyle belirlenir ve bilgi üretilir.

Bellek etkendir. İnsanların ilişkisi ve eylemleri kalmalarına izin vermez, insanın anlayışı ve duygularına egemen olur. Bellek, zamanın yok edici gücüne karşı koyar ve kültür olarak tanımlanan herşeyi biriktirir.

Evet, bellek, zamanın aşılması, ölümün yenilmesi, Belleğin ahlak öneminin büyüklüğü de burada yatıyor. "Belleksiz" bir insan her şeyden önce iyilik bilmez, sorumsuz, hak gözetmez ve bu nedenle de özverili bir davranışta bulunması mümkün olmayan bir insandır.

Ama, bu ulusal köklere doğru bu yönelme bir halka ne vermiştir? Geçmiş hatırlama, kendini başka halkların ve onların kültür deneyimlerinin dışında tutma amacını gütmeyi ve dar kafalı milliyetçilik tarafından zorla dayatılmadığı zaman verimli olmuş; o halkın kültürünü geliştirmiş ve estetik kavrayış yeteneğini zenginleştirmiştir.

Yeni koşullar içinde eskiye her yönele her seferinde yeni birşeydi. Eskiye canlandırmak ve korumak, yeni olanı caymak değildir; eskinin, kendi köklerini yeni bir yoruma ve tarих içinde bir kendini tanımadır. Kaynaklara yönelmek gelişmeyi engellemek, gelişmeyi önleyen ilerlemeyi reddetmedir.

Kültür geçmişi biriktirerek, ama ondan kopmadan ileriye doğru akar:

Sanatın yaygınlığı ve sanatın değeri

Şimdi de "yığınsal" olarak yaygınlaşmış kültüre gelelim. Hemen şunu belirtelim ki, bir şeyin yaygınlık derecesinin, o şeyin değerini belirlemeye bir ilgisiz yoktur.

Bir kültürün değeri, herheyden önce onun nasıl yaratıldığına ve "içinde nasıl bir belleğin bulunduğu" bakılarak belirlenir. Bir kültür yüzlerce yıllık deneyimlerin birikmesiyle yaratılmış, o zaman "dışık değerde" bir kültür olmaz. Ama kendinden önceki

Halk sanatı eserleri zengin ya da yoksul, basit ya da komplice olabilirler, ama hiçbir zaman -evet, hiçbir zaman- sahteliğin damgasını taşımazlar.

Romantik, Gotik, Rönesans gibi büyük üsluplar çağı başladığında, üslup ile o üslubun felsefesi arasında bir uyumluluk ihtiyacı ortaya çıkmış, yani söze bürünmüş bir estetiğe (Güzelliğin Bilimi)'ne gereksinim duyulmuştur. Çünkü, bir çağın üslubu biçimcilik kayma eğilimi karşısında, estetik açığın üslubunu belirli bir öz düzeyde tutar.

Sonra, -Klasizm ve Barok gibi- birkaç üslubun birarada olduğu dönemler geliyor. Daha sonra, yalnızca genel değil, bireysel üsluplar da ortaya çıkıyor. Kuşkusuz bir bir gerileme değildir. Tersine, sanatın gelişmesi, kapsamının genişlemesidir.

Gerçekliğin kavranmasına en çok yaklaşan üslup olarak Realizm (Gerçekçilik) kendi içinde bireysel yaratılışın ilkelerini de önemle geliştiriyor. Gerçekçilik, gelenekleri bir tarafa atıyor, tersine onun kendine malediyor. Geleneklerin düzineye uymak yerine, kendi geleneklerini kendisi düzenliyor. Halk sanatında üslup ve gelenekler sanatı yaratırken, günümüzde, sanatçıların sanat eserlerini ve böylece gelenekleri yarattığı bir dönem ortaya çıkıyor.

Değersiz ve sahte sanatı, değerli ve gerçek sanattan ayırmada eleştirinin görevi

Yaratıcının bireyselliğinin büyük ama tehlikeli bir gücü vardır. Çünkü, dehalar ve yeteneklilerin yanı sıra, onların yerlerini almayla çalısın kişiliksiz adaylar, sahte yaratıcılar, sahte üsluplar ve sanat eserleri ortaya çıkıyor. Ama nasıl, bu tehlikeli zamanın farkına varabiliriz? İyi kötüdür, zevkiz

lik, YKT'nin radikal sosyalistler ile dönuşüm için savaslar diğcr güçlerle itilgisiz gelimeye devam etmektedir. Seçimlerden önce başlanan bu gelişme hiçbir şekilde sona ermemiştir. Tersine, PASOK'un politikası tutulmuşluğu bu işbirliği de bilsübtün pekişmiştir.

Soru: Kisa süre önde, belli konulara değinmek istiyorduk. Bir nükleer savaşın ertesi günü neler olacak?

BİLİM/TEKNIK

Bir nükleer savaşın ertesi günü neler olacak?

2. Dünya Savaşı klasik bir savaş olarak başladı ve nükleer bir savaş olarak bitti. 1949 Ağustos'unda ABD, Hiroşima ve Nagazaki kentleri üzerinde yalnızca iki tane atom bombası patlattı. Sonuç: 361 bin ölü.

Ya bugün en geliştiirilmiş nükleer silahların kullanılacağı bir savaşta dünyamız ve üzerinde yaşadığımız biziizin sonu ne olacak? "Sınırlı bir nükleer savaş" tan sözeden kapitalist ülkeler yöneticileri, gerçekten insanlığın tümünü yokedeblecek "sınırlı" da olsa böylesi bir savasın sonunu görebilecek kadar yayıyabilmekleri bir "Dünyanın sonu nasıl olacak?" sorusuna baki kapitalist ve sosyalist ülke bilgileri yanıti bulmaya çalıştılar. Sımdı birlikte bu araştırmaların sonuçlarına bakalım:

1983 yılında ABD'de, astronom Carl Sagan tarafından yapılan bir araştırtma yapıldı. Sagan temel olarak 5000 megalonluk bir nükleer gücün kullanılacağı bir savaşta eci alyor. Bu güçlü nükleer patlamaların yoi açacağı fırtına yeryüzündeki baki kalar büyük yerli yerlebilir edecek. Yine bu patlamaların oluşturduğu bu ve kurum bulutları yayavaş yeryüzüne inmeye başlayacak. Ve çevremiz gittikçe karacak. Kisa bir zaman sonra bu is ve kurum bulutları yine yayavaş nükleer patlamaların olmadığı yerlere de yayılacak.

Yine 1983 yılında Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi Hesap Merkezi'nde bir araştırtma yapıldı. Bu araştırtmada ABD'li Sagan'ın ileri sürdüğü upuzun "sonsuz nükleer gece" incelendi. Sonuçta bu nükleer gecenin yaklaşık bir yıl süreceğı ve beraberinde

saşaacağı. Sımdıye kadar yaptığımız gibi:

Soru: Sağcılar, yani Yeni Demokrasi yenildi...

Florakis: Sağın yenildiğini söylemek acele etmeyelim. Yeni Demokrasi 1981'e oramlı oy oranını yüzde 5 yükseltti. Sizce bu nereden kaynaklanıyor?

aşırı derecede hava soğuması getireceğı belirlendi. Hava katmanlarının araya en yakın bölümlerinde 15 ile 45 derece arasında is azalması görülecek. Bu is azalması giderek okyanuslardaki sıcak su akıntılarını soğutacak. Öte yandan yine is azalması sonucu yeryüzündeki tatlı su kaynakları donacak, bitkilerin yaşama güderet ortadan kalkacak, insanlar yavaş yavaş ortadan kalktıktan sonra, dünyadaki diğcr tüm canlılar ve bitkiler de ortadan kalkacak. Nükleer savaşın ilk saatlerinde hemen yamp kıl olmayan insanlar olsa bile, birkaç gün sonra bu acı sondan kurtulamayacaklar.

Sovyetler Birliğı'nde yapılan bu araştırtmalar yalnızca 100-150 megalonluk bir nükleer patlama modeli üzerinde yapıldı. Bu nükleer güc, ABD'li Sagan modelindeki gücün ellide bir. Yalnızca bu 100-150 megalonluk nükleer patlama sonucunda bile Amerika, Avrupa ve Asya ülkelerindeki belli başlı yerleşim merkezleri yok olacak. Ve yine de tüm dünya yukarıda anlatılmaya çalıştığımız acı sondan kurtulamayacak.

Bir ABD nükleer denizaltısı 100 megalonluk nükleer güce sahiptir. Yani yalnızca bir tane ABD nükleer denizaltısı tüm dünyayı yok edebilecek gücün.

Her iki araştırtmada da varılan sonuç aynı: "sınırlı" ve "sınırsız" bir nükleer savaşta dünyamız, insanlık ve onun yarattığı tüm güzel şeyler yok olacak, hiç bilmeyecek sonsuz gece dünyamıza yerleşecek.

Ve artık güney doğmayacak...

İnsanlığın kültürü, denizlerin eseri değildir. Dehşetli birer bir kültür zemini üzerinde ortaya çıkarlar.

Kültür kupaştan kuşağa aktarılır ve biriktirilir. Bu süreçte bellek yalnız mekanik bir iş yapmaz. Bu, çok önemli ve yaratıcı bir süreçtir. Gereklili olan herşey biriktirilir. Bu birikim; yayavaş yavaş ezen yezici verici zorluklarla, hataların aşıl-

ma ve özveri bir da varışma oluşturması mümkün olmayan bir insandır.

Kültürün ölçülerinden biri de kültür eserlerine karşı alınan tavırdır. Puşkin'in şu sözlerini analım:

**Şaşılacak kadar yakındır bize
Gönlümüzün can veren şu iki
duygu:**

**Biri, ana baba açığına
duydüğümüz sevgidir
Ve sevgidir öteki, atalarımızın
mezarlarına.**

**Ey, hayat verici kutsal duyular
Onlarız dünya kurduğumuz...**

**Puşkin'in sözleri bilgecedir.
Hiçbir söz anlamsız değildir.
"Atalarımızın mezarlarına" duyduğumuz sevgi denen "hayat verici"dir? Çünkü bu sevgi, değeri öğretir, yaratıcılığa etkendir ve kültürün öğelerinden biridir.**

**Halkın kültürü halkın
belleğinin bir ürünüdür**

Kişiliğin kültürü, kişinin bellek eyleminin sonucu olarak şekillenir. Bir ailenin kültürü aile belleğinin, bir halkın kültürü de halk belleğinin eyleminin sonucu olarak ortaya çıkar. Bireyin, toplumun ve halkın genel kültürü için, bütün insanlığın faal yaratıcı belleği gereklidir. Nasıl ki aile kültürü, bireyin kültürünü yok etmeyeği geliştiriyor, insanlığın kültürü de, halkların kültürünü yok etmeyeği geliştirir, yükseltir ve zenginleştirir.

Kültür halkları birleştiren. Bir ulusun kültürü ne kadar yüksek olursa, komşu halklar ve sonraki kuşaklar tarafından bu kültüre o kadar çok gereksinim duyulur ve kendisi de öteki kültürleri o kadar çok benimseme gereğini duyar. Bir kültürün düzeyi ne kadar düşüğe, başka ülkelerin ve çağların kültürü karşısında da o kadar ılışık kalır. Bir halkın kültürü ne kadar yükselse, o halkın iç duygusal bağları da o kadar güçlü ve o halk o denli barışsever ve uygar olur. İnsan yalnızca bir alanda gelişmiş, uygar; başka bir alanda kara cahil olarak kalamaz. Kültürün çeşitli yanlarına ve biçimlerine aynı önemi göstermek gerekir. İşte, gerçekten uygar bir insanın bellefisiyle özelliği budur.

**"Saldan sağa değil deyukanda
aşağıya doğru okumak,
"Bunu yaparken gözlerimizle tek kelimelerle yazılmamış yerlere birkaç kelimeyi aynı anda algılamaya çalışmak."**

"En az sayıda duraklamaya, bir bölümden tekrardan okumamaya çalışmak"

Yine bellek konusunda dönelim... İnsanlık tarihinde kültürün her yükseliş, su yada bu biçimde geçmiye yönelişle bağlantılıdır.

birliklesmesi yaratılmış, o zaman "büyük değerde" bir kültür olmaz. Ama kendinden önceki herşeyi yadsıyarak oluşmuşsa o zaman bu asla bir kültür olmaz.

Televizyon, sinema, radyo, modern hafif müzik, çeşitli şov programları vb. günümüzde büyük bir yaygınlık kazanmıştır. Bunların her biri büyük olanaklar sunuyor: Bir oyunculunun sesini radyoda, bir tiyatro salonunda hiçbir zaman duyamayacağımız kadar yakından duyabiliriz. Bu, oyunculuk sanatı için yeni koşullar yaratıyor. Televizyon tiyatrosun, resim ve konuşma sanatının, edebiyatın gelenek ve kanunlarından yararlanabilir. Bu, evimize kadar gelen büyük bir sanattır. Fotoğraf sanatının 150 yılılık tarihinde, resim sanatından alınmış ve kendince geliştiirilmiş gelenekler ne kadar çok peşidiler! Oysa 19. yüzyılda fotoğraf sanatına henüz kuşkuyla bakılıyordu. Ya caz müziğı? Bu müzikte, Afrika, Orta ve Güney Amerika halk müziğinin güçlü gelenekleri işlenmiş değil midir?

"Ciddi" müzik dinleyen birisini, müzik tarihini bilmesi iyi olur. Caz dinleyen, caz müziğı tarihini bilmesi gerekir. Sinema seyretmek için yalnızca sinema tarihini bilmek yetmez, ayrıca tiyatro ve edebiyat tarihinin de bilmek yararlı olur. Bu bilgilenme anlama yeteneğimizi geliştirir. Sanat, sanatı tanıyanlar için vardır. Kültür, bir kültürün doğarına ve kültür tarihi konusunda belirli bir bilgi birikimine sahip olanlar için vardır.

Sanatın yaygınlığı ile değeri, ancak böylesi bir durumda birbirine ters düşmez.

**Halk sanatının
saglam, anlamlı**

Müzik, dil ve el sanatları alanlarında en büyük yaygınlığı ulaşmış olan halk sanatı, zevksizlik ve sahtecilik olarak tanımlanabilecek her şeyden arınmıştır. Bu neden böyledir? Sanatın bu nun nedeni: halk sanatının, herkes tarafından, herkes için ve herkes için geliştirenin çerçevesinde yaratılmasıdır. Halkın yaratıcı bir seyde güzelliğini taşımamı bir bütünlük gösterir. Bu konuda herhangi bir çelişki yoktur. Güzelliğin tasarrımında bütünlük, üslup da bir bütünlük yaratması ve bu, halk sanatını zevksizliğe karşı bir zırh gibi korumuştur.

esleri ortaya çıkar. Ama insan, bu tehlikelerin yanı sıra başka tehlikelere de maruz kalabilir. İyiye kötünün, zevksiz ve bağış şöhrat hürsinden ayrırmak için estetik düşüncesinin, estetik anlayışın gaba göstemesi gerekir. Büyük sanatın büyük okurlara, büyük dinleyicilere, büyük seyircilere gereksinimi vardır. Ama, herkesten bu büyüklük istenilebilir mi?

Büyük okurlar, büyük dinleyiciler ve büyük seyirciler vardır. Bunlar eleştiricilerdir. Müzik, edebiyat ve sanat bilimiyle uğraşanlardır.

Realizmin, bireysel üsluplara geniş bir alan açan, özgün üsluplar yaratmada bireysel girişimleri kabul eden gelişimine, eleştirinin gelişimi tarafından eşlik edilmesi ilginçtir ve kesinlikle bir raslantı değildir. Eleştiri, bir dönemin yaratıcılığını iyi veya kötüye çeşitli "tazim"ler kapladığı ve yaratıcının hemen hemen sürekli özgürlüğü yanısıra bir de yaratmada keyfili tehlikesi bağıştardığı zaman ortaya çıkıyor.

Eleştiri sanatın düzenleyicisidir. Eleştiri olmaksızın sanatı sahte sanatın boyundurduğundan kurtarmak olanaksızdır.

Halk sanatının bir bütünlük oluşturan üslubu onun dizginlemesi, fiyaskoları dışlamıştır. Ama üslup-ta bu bütünlük, estetik bilince bir esneklik yoksulluğuna yol açıyor. Sanat eserlerin benimsenmesi insan, bir üslupları bir başka sanat üslubuna kendiliğinden ve kolaylıkla yönelebilecek durumda değildir. Yeniçağ estetik bilincini, bireysel ve ulusal ifade tarzlarını bir üslup içinde kolaylıkla işlemesi, sanatta ilerlemenin bir belgesidir. Bu yüzyılları süren yaratma eyleminin en büyük kazanımdır. Ama ne var ki, insan kolayca yanlışla düşülebilecek, değersiz ve sahte olanı değerli sanabilmektedir.

İçinde yaratıcı olan veya olmayan sayısız bireyselliğini birbirine karıştırdı bugünkü yığın sanat eleştirinin sürekli denetimini gerektiriyor. Ama, eleştirinin kendisi de, kendisini düzenleyen bir denetim kurumudur. Yoksa yanlış bir yola; yanlış bir yenilikçiliğe veya yeni olan herşeyi yalnızca yeni olduğu için reddetme yoluna sapabilir.

Evét, günümüzde eleştiriyi özel bir sorumluluk düşüyor: İnsanlara yardımcı olmak; sanatla sahte olanı, gerçek olanı sahte sanatı gerçek "halkın sanatı"tan; orijinal olanı, taklitten ayırmak, eleştirinin görevidir.

Essen'deki ortak serginin ardından ressamlarla bir söyleşi yaptık

Sanatların dili ortak, ama sanatçıların dili özgündür

Essen Kültür Merkezinde 16-26 Mayıs tarihleri arasında Alman ve Türkiye sanatçıların ortak sergi ilgilileşildi. Gerçekten de sanatçılar duyus ve düşüncelerini değişik üslup ve malzemelerle dile getirmiş ve lokal adeta bir sanat merkezi görünümüne bürünmüştü. Bu serginin açılışında ve diğer sanat organizasyonlarında büyük emeği geçen SANDER Başkanı ve ressam Aydın Karahasan, yine sergiye resimleriyle katılan Gönül Şen, Zeki Arslan, Alman sanatçılar Rose Mari ve Georg Brehme ile bir araya gelip çeşitli konularda sohbet ettik.

Aydın Karahasan bize kısaca SANDER'in çalışmalarından söz etti: "Sanatçılar Derneği'nin kurdumuzda en çok şunu düşündük. Böyle bir derneğe üye sanatçıların ortak bir sanat görüşünün olması gerekirdi. Özden biçime kadar değişik görüşler olabiliirdi. 1979'da Bochum Müzesi'nde ilk sergimizi açtık. Değişik üslup ve metodlarda, çeşitli ekoller yansıtıldı. İlk sergimizde "nî" (çiplak insan) sergileyelim mi sergilemeyeceğimizi tartışmamızı yaptık. Aslında fazla tepki olmadı. Eleştiriler; "insan çiplak doğar, çiplak gider ve utanmadan ölür, işi olduğundan değil, işi olduğundan giyinir" diye yanıtlandı. Bu bakımdan konuları sınırlamayalım, sanatta asıl olan, o ressamın o temayı nasıl yansıttığıdır dedik. Gerçekten de bir ressam sınıf savuşumını yansıttığı gibi bir insan figürünü de yansıtabilir. Derneğimize şimdi çok sayıda sanatçı üye. Heriye yönelik güzel düşüncelerimiz var. Bundan böyle de Avrupa'da ortak sergiler açmayı düşünüyoruz."

Sergiye katılan Alman sanatçılarından Rose Mari ortak sergilere daha önce de katılmış. "Hangi

Georg Brehme, Zeki Arslan, Aydın Karahasan ve Rose Mari

ortaktır" diyor. Resimle müzik arasında yakın bir bağ olduğunu savunuyor. Bu nedenle atölyesinde zaman zaman müzik konuları da düzenleyerek sanatlar arasında bir bağ kurmak istiyor. Resim anlayışı ise şöyle: "Ben resimlerimde güzelliği analiziyşımı yansıtmaya ve paylaşmaya çalışıyorum. Genellikle resimim (can-sız doğa) ve çiçekleri resimliyorum. Ulusal ve uluslararası halk sanatlarıyla da çok yakından ilgililenir. Şimdiki çalışmalarım bu doğrultuda ama ilerde herşey değişebilir tabii."

Yine Alman sanatçılarından Georg Brehme ise resimlerinde insanın işiğa hasretini yansıtmaya çalıştığını söylüyor. Nedenini sorduk. Eskiden yeraltı maden işçisiymiş. "Ben yıllarca karantınla çalıştım. İşığa hasret duydum. O zaman da resim yapıyordum. Veresim yapmak için okul bitirdim"

naif de diyorlar ama biz çocuksu desek daha iyi galiba. Öğretmenim çocukların oldu diyebilirim. Tabii resimde hep aynı yerde kalmak istemiyordum. Burada Akademiyeye devam ediyordum. Ama buna rağmen ilerde de kendi ilhamını özelliklerini, doğanın renkleri, çocukların renk sevgisini sürdürüreceğim."

Zeki Arslan da sergiye eserleriyle katılan bir sanatçı. Arslan'la daha çok Avrupa'da yaşayan gençlerimizin özellikle de 2. kuşan sanat sorunları üzerine konuştuk. "İkinci kuşağa bir sanat görüşü verememek çok üzgün. İşte burada bize çok iş düşüyor. Türkiye'de yetişen gençler az da olsa okullarda sanat kültürü konusunda bilgileniyorlar. Burada ise özellikle Türkiye'de eğitim düzeyi düşük olduğundan eksik yapıyorlar. Ne Avrupa ne Türkiye, geleneklerimizden kopuyorlar. Oysa bir toplum kendi kültürünü sanatın tanıtıdğı, koruduğu silirece lerileyebilir, yayayabilir. Biz burada hem geleneklerimizden kopuyor, hem de buraya uyum sağlayamıyoruz. Burada bize düşün görev insanlara güzellik sevmeyi, güzelle bakmayı öğretmek. Bunu başarabilirsek sanata sahip çıkabilirler. Bu da tabii ki bir eğitim sorunudur."

Önemli olan sanat olan yaklaşımdır, sevgidir, aştır. Ben yeraltı insanının yaşamını resimlerimde katı zıttıkları kullanarak anlatmaya çalışıyorum. Yer altında çalışmak zordur. İnsanlar korkulu ve endişelidir..." Georg'un resimlerinde bu insanların yüzlerini görmek mümkün. Eserleri uluslararası üne kavuşan sanatçı resim anlayışını da şöyle özetledi:

"Eğyaları ne fotoğraf gibi yansıtmak, ne de soyutlamak, bunun birleşkenini bulmak."

Gazetemizde daha önce de tanıttığımız sanatçı Gönül Şen, bundan önce de ortak sergilere katılmış. Ve çok yararlı buluyor. Resimlerinde çocukluğundan itibaren yaşadığını düşünmeye başladığı "Türkiye'de resim öğretmiydim. 10 yıl çocuklarla çalıştım. Bu sitede onların dünyaya bakışlarını, renk dünyalarını alıp, kendi resim büğünle birleştirip yekibir resim yapıyorum. Resimlerin

Solda ilginç bir çamdan, sağda ise İsveç'te Marby kilisesinin sahip olduğu bir halı. 1400'lü yıllarda Anadolu'da dokunmuş. Sergide en çok ilgi çeken sanat eserlerinden biri olarak İsveç başında yer aldı.

İslam sanat ve kültürüyle ilgili en büyük sergi İsveç'te açıldı

Çeşitli ülkelerdeki İslam sanatı ve kültürüyle ilgili sanat eserlerinin bir araya getirilmesiyle düzenlenen, bugüne kadar yapılmış en büyük sergi İsveç'te gerçekleştirildi. 2 Mayıs günü İsveç Tarihî Müzesi'nde Başbakan Olof Palme'nin açtığı 700'ü aşkın parçadan oluşan sergiyi, diğer müzelerle açılan yeni sergiler izleyecek. Sergilenen zengin koleksiyonlar Leningrad Hermitaj, Londra British Museum, Danimarka, Suudi Arabistan, Katar, Irak, İran, Umman, Bahreyn, Kuveyt ve İsveç müzelerinde daha önceden varolan eserler arasından derlendi. Müze yetkilileri sergi için Türkiye'den de istekte bulunduklarını, ancak olumsuz yanıt aldıklarını belirttiler.

Serginin hazırlayıcıları arasında bulunan Karim Adahl, Türkiye'den katkı sağlanamamasının çok önemli bir eksiklik olduğunu söyledi. Hermitaj Müzesi yetkilisi ve İslam sanatı üzerine dünyanın sayılı uzmanlarından biri olan Anton Ivanov da serginin açılışında aynı eksikliğin altını

gizdi.

Sergide, Osmanlılar döneminde İsveç'e, Rusya'ya ve diğer ülkelere getirilmiş sanat ürünleri yer alıyor. Serginin en ilginç sanat ürünlerinden biri olarak 1400'lü yıllarda Anadolu'da dokunmuş olan bir halı gösteriliyor. En eski işlenmiş maden örneği olan piring bir güvercin figürü, İsveç sarayı için dokunmuş kumaşlar ve giysiler ile paralar, çam ve seramik işleri İslam sanat ürünlerinin örnekleri olarak sergide gösteriliyor.

Hatırlanacağı üzere daha önce de Federal Almanya'nın Frankfurt kentinde El Sanatları Müzesi'nin açılış Osmanlı dönemi Türk sanat ürünlerinin sergilenmesiyle yapılmıştı. Bu sergide dünyanın 29 ayrı müzesinden ve özel koleksiyonlardan derlenmiş eserler sunuldu. Edinilen bilgiye göre Frankfurt'taki sergilenen bu eserler önümüzdeki haftalarda bu kez de Essen kentinde düzenlenen bir başka sergiye aktarılacak.

BU KİTABI OKUDUNUZ MU?

Yasaklanmış
bir dilin
baskılar
altındaki
bir kültürün
ürünü: Sivabend

BU HİKAYEYİ OKUDUNUZ MU?

Bu sayımızda Türkiye'nin yakın tarihini, özellikle Osmanlı Devletinin son yıllarıyla Cumhuriyetin ilk yıllarını öğrenmek isteyenlerin okumaları gereken bir yazıyı tamamladık. Hüseyin Rahmi Gürpınar (1864-1944) sayıları elliye geçen romanlarında bir yandan eski düzenin bozulduklarını, çöküşünü, öbür yandan da yeni düzenin çelişkilerini gerçekçi bir üslupla, zengin renkler ve sürükleyici bir akıcılıkla işlemiştir. Eserlerindeki kahra-

manlar yer yer materyalist dünya görüşünü, ütöpik sosyalist fikirleri öne sürerler. Uzun yazarlık hayatında Hüseyin Rahmi'nin pek çok mahkemeye önlüne çıkarılması olmasa belki de bu yüzden. Aşağıda okuyacağınız bölümü Hüseyin Rahmi'nin "Etil Senin, Kemikli Benim" isimli kitabındaki "İlk Orucum" hikayesinden aldık (Atlas Yayinevi). Bu hikaye Hüseyin Rahmi'yi daha çok neşeli, güldürücü yönüyle tanıtır.

İlk orucum

İlk orucumu dokuz yaşında tuttum. Bu da ömrümden hiç unutamayacağım günlerden biridir. Oruç, ben yaşta çocukların yapmasına dayanamadıkları büyük bir sevep. Eğer bir gün tutmağa dayanamazsam kaç nimen, büyük babamın anası, bu orucu benden bir medciyeyle satın alacaktı. Çünkü küçüklerim oruçları büyüklerinden daha makbul olduğuna söylerlerdi. Ben yirmi kurungu, bu büyük kazancın tamahıyle tutmağa karar verdim. Ama büyük anemle teyzem: "Zayıftır, dayanamaz" diyerek karşı koyuyorlar. Yavrayordum, yakanıyordum, beni salarda kaldırıyorlardı. Kaldırsalar da elinden tutup sofra başına götürürüncüye kadar yeniden uyuyormuşum. Nasılsa bir akşam kaç nimenle anılagıyay sağladık. Sahur yemeğine yetesildim. Sofradan kalktık. Beni kibleye karşı durdurdular, yannın orucunu niyetlendirirdiler. Ben o günü iftar topu patlayınca ya kadar bir şey yemeyene, Allaha ve kullana karşı söz verdim. Bu söz verimin yerine getirilmesi benim bir midesi zayıf, çelimsiz bir çocuk için ne zor, ne müthiş olduğunu biliyordum.

Bu sevepli niyetten sonra büyük bir sevincle doğeşe yatım, sabah oldu. Büyükle oruçlarının yansınu uykuya tutturmak için hep yatıyorlardı. Ben her zaman- kiki gibi dip diki kalktım. Oyanı- kalarmla oynadım. Aşağı yu- kum indim, çıktım. Başhece gezindim. O gen, gürtülü ramazan gecesinin bu sessiz sabahı ne kadar kasvetli, sıkıntılı oluyordu. Yavaş- yavaş sahurun tokluğu geçerek için ezilmeye başladı. Öyleye

doğru sabırm tükendi. Giltide açılmı dayanamaz bir dereceyi buldu. Aç keçi gibi öünde dolat- tım dolaptan ne güzel kokular geliyordu. Her sabah oruç ka- rını doyururdum. Dolabı açtım. Kapısı gıcırdadı. İftardan kalma reçeller, sucuklar, sahı artı- kı köfteler, el sürülmiş kâseler- de hoşlar vardı. Hepsinin kokus- nu misk gibi burnuma doldu. Bay- gımlıyım arttı. Allaha verdirdim sö- zü düşündüm. Nal gibi medciye- yi gözlerimin önüne getirdim. Hayır, hayır, midemim açısı her- şeyle üstün geliyor. Üç dört köfte ile bir pide parçası apararak gidip bahçenin kuytu bir köşesinde ye- meğe karar verdim. Büyük, pek büyük bir günahtı işlediğimi bili- yordum. Helecanlar içinde saha- ra uzandım. Arkamdan menhus bir ses çıktı:

— Hu, küçük bey, ne yapıyor- sun orada ayı? Bugün sen oruç- lu değilsin!
Döndüm, ah sesi kısılasıca fel- lah... Nezahat, arkamda simsi- yah upuzun duruyor. Arapla zı- laşacak dakika değildi. En tatlı yalvarış sesime:
— Dadiçim, ayaklarını öpe- yim, kimseye söyleme.
— A, olur mu hiç? Günahtı değil mi?
— Akşam kaç nimen den bir medciye alacağım...
— Yansınu bana verisen söyle- mem...
Medciyeyle bütünü bütün ka- yetmekten yansınu kazan- mak her halde kâriydi. Parayı bö- lüşeceğimi Araba vaadettilim.

Nezahat öde kapsının önünde gözükülü etti. Dolaptan köfte,

Hüseyin Rahmi GÜRPINAR

pastırma, reçel, ne buldusansa sıkı sıkıya tükündüm. Üstüne de bir- kaç hoşaf diktim...

O akşam orucumun şerefine iftarda çerkes tavuğu, kaymak güllüç vardı. Hacı nimen açıl- maktan bir kutu deval misk çı- karmış, bitişik Mustafa Paşa'nın hanımefendi orucumun sevepli- na katılmak için bana ödül olarak kocaman bir maden tabakası ince- has baklava göndermişti.

İftar zamanı yaklaştı. Sofraya dizildik. Ben kaç nimenin yakı- nında idim. Bu doksanlık kadının gözleri iyi seçmezdi. Bütün şef- katliyle yüzüne baktı, baktı: — Öğlânım benzi limon gibi sa- rarmış... Yavrucak hiç de şikâyet etmedi, dedi.

Gözlerim karşında, ayakta du- ran Nezahat' e kaydı. Arap iri du- daklarını yutacak gibi ağzının içi- ne alarak boynunu yana çarpıttı. Kalkmalarını birer birer için- ci sındırıyordu.

Top gümedim. Hacı nimen zem- zem fincanını ilkin benim dudak- larına uzattı. Sonra kendi ağzına götürdü.

Üç gün sonra küçük kadın ni- neme on kuruşa bir oruç daha sattım. Giderek mübarek oruç- um uzulüyordu. Birincisi gibi iki- kincisini de kendisi de Nezahat'e peşlaştık. Büddü artık seşatêr- lik sırdaslığı kilmizi birbirimize bağlamıştık.

Masumcasına bu küçük olayın içinde kamu güvenciliği bozan bir ruşvet alan, bir de ruşvet ve- rendeni. Bozuk oruç satmak ne tatlı bir günahtı işlemektik. Ah, bu hayatın bozulması ne küçük yaş- ta başlıyor.

Fotoğraf sanatçısı Lütfü Özkök'ün yazar portreleri İsveç'te sergilendi

İsveç'in başkenti Stockholm'de yaşayan sanatseverler, Mayıs ayı içinde Fransız Kültür Merkezi'nde sergilenen, Lütfü Özkök'ün yazar portrelerinden oluşan sergisini görme olanağı buldular. Dünyanın en ünlü portre fotoğraflarından biri olarak tanınan ve ailesinde hemen hemen tüm ünlü sanatçıların fotoğrafları bulunan Lütfü Özkök'ün sergisinde Nobel ve İsveçli edebiyatçılar ile Nobel ödüllü alımsı başka üslamların yazarların portreleri var.

LÜTFÜ ÖZKÖK

Kendi objektifinden çekti portre

çalışmaları ve İsveç-Fransız edebiyatının yakınlaşmasına yaptığı katkıları için de, Özkök'e sergisinin açıldığı gün Fransız-İsveç Edebiyat Dostları Derneği tarafından edebiyat ödüllü verildi. Kalahalk

bir izleyici grubunun katıldığı sergi açılışında Lütfü Özkök'ün ya-ayan en büyük Fransız ozan ol-arak tanınan Rene Char ile ilgili bel-geşel filmi de gösterildi. Film gös-terisinden sonra İsveç Nobel Ede- biyat Komitesi üyesi şair Östen- sjostandard'in Özkök'e sanat yasa- mindan ilginç anlarını anlattır- dığı bir söyleşi ve açık oturma il- giyle izlendi. Ünlü fotoğrafçının bundan sonraki sergisi 1986 yılı baharında Meksika'nın başkenti Mexico'da gösterime sunulacak. Rene Char sergi katılması için Lütfü Özkök'e gönderdiği mek- tupa şunları yazıyor: "Benim üzerinde en çok durduğum, fotoğ- rafçı olarak gerçekleştirdiğin ya- pıtlardır. Hepsinden çok da portre- lerin. Bir de İsveç'ten Provence'a kadar uzanan şifirlerin. Çok za- mandır onların beklentisi içinde- yim."

Hollanda'da Türkiye-Kültür Festivali

Hollanda'nın Utrecht kentinde 10-12 Mayıs gün- leri arasında Türkiye Kültür Festivali düzenlendi. Utrecht Belediye Kütüphanesi, Türkiye Demo- kratik İşçileri Derneği, Yabancı Kadınlar Merkezi ve RASA adlı tiyatroson ortaklaşa yürüttükleri festi- val ödün sürdü. Edebiyat, resim, tiyatro ve mü- zik alanında etkinlikler sunuldu. Üç gün boyunca RASA binası yerli-yabancı izleyicilerle dolup boşal- dı.

Festivale Türkiye'den Adalet Ağaoglu, Latife Tekin, Federal Alimanya'dan Yücel Feyzioğlu, Batı Ber- lin'den Adnan Binyazar, Fransa'dan Atol Behram- oğlu, Esin Ayvar, İsveç'ten Özkan Mert davet edil- mislerdir. Hollanda'dan ise Meral Tayanır yöneti- mendir Öngören tiyatrosu, Fehmi Öztürk, Halil Gür, Gün Güneş çağrılıydılar.

Festival ilk gün Yücel Feyzioğlu'nun okuması ile başladı. RASA tiyatrosundaki okumaya 200 yerli yabancı kişi katıldı. Arkasından Berlin'de çeviri- len Metin adlı film gösterildi. Öğleden sonra ise Hollanda'nın bir tiyatro sanatçısı Nasrettin Hüca fik- ralarını anlattı. Yine çok grupları gösterimlerin- de RASA binasının tüküm tüküm dolduğuna vardı. Aynı günün akşamı ressamlarımızdan Nuray Ates,

Nuri Can, Enver Öztürk, C.A.'nın ortak sergileri açıldı. Hollanda dışında çok tanınımaya bu genç sanatçıların yapıtları karşı örneklerle gelecek için oldukça umut verici olduklarını kanıtıyorlardı. Sergi açılışını yapan Utrecht Belediye Meclisi üyele- rinden C. Pot yabancılardan getirildiği kültürlün öneminde değinerek, bu kültürlün yerli kültürlü zenginleştirileceğini vurguladı.

Ertesi gün Adalet Ağaoglu, Özkan Mert, Fehmi Öztürk, Halil Gür, Gün Güneş'in katıldığı bir açık oturumda "Göçmen sanatı-Gurbet edebiyatı" ele alındı. Sanatçılar, sanatın birer bir simülendirmaya ayrılmasının yanlış olduğunu, göç olgusunun sanat ve edebiyata yansımasyyla, ona başka bir ad takı- lamayacağını vurguladılar.

Kültür festivale Atol Behramoğlu ve Adnan Binyazar başka işleri nedeni ile katılmamışlar, La- tife Tekin'e ise pasaport verilmeyi için gelememi- şti.

Son gün ise Esin Ayvar'ın konseri ve Ufuk Folk- ler Grubunun gösterileri ilgiyle izlendi. Adalet Ağa- oğlu, Yabancı Kadınlar Merkezinde yapıtlarından örnekler okudu. Meral Tayanır'ın yönetiminde- ki Öngören tiyatrosunun oynadığı "Faşizmin Korku ve Sevgisi" adlı oyunla festival noktalanmış oldu.

ürünü: Siyabend ve Xeçe

Bu Kürt halk masalında masa- lin kahramanı "Uyuz" olarak anı- lan Siyabend, küçük yaşta anasız babasız kalır. Yaramazlıkların yü- zünden köylülerin kolektif kara- nıyla yalnız bırakılır. Bu yalnızlı- ğın öfkesiyle kimi zaman insanlara acımasızca saldırır, daha sonra içindeki insanca sıcak duygular kötü davranışlarını frenler ve der- ki: "Belli ilgilimle kökütüğüm başbaşa gider."

Siyabend, anasını, babasını elin- den, O'nu "... kimisesiz sevgisiz bırakan feleğin cadını..." ni arar hep. Bu arayış sırasında başın- dan geçen olaylar sırsel akıcı bir destan dilıyla anlatılır ve sonun- da Siyabend, bir Kürt kızına, "... Kaldığı'nın ardından doğan, yün endirdi..." gibi güzel Xeçe' ye gönül verir. Olaylar bu temiz ama acıarla dolu sevginin çevre- sinde gelişir ve sonuçlanır.

"Siyabend ile Xeçe"nin kaynağı Kürt halk mitolojisinden gelmek- te. Kürtlerin kendi dillerini konuş- maları, yazmaları ve kültürlerini geliştirmeleri yasak olduğundan gelişemeyen yazılı Kürt yazınına karşın, sözlü Kürt yazını gelişt- i. Masallar, destanlar, mitoslar vb. dilden dile dolaşır oldu.

Yazılı Kürt yazınının geliştirilip, zenginleştirilmesi açısından kitap büyük değer taşıyor. Kürt dilinin ayrıştılması, kültürünün geliştiril- lip tanıtılması yolunda önemli bir katkı olan bu kitabın yazarı Hü- seyin Erdem, 1949'da Holhol'da doğdu. İstanbul'da hukuk öğreni- mi yapan yazar 1969-1976 yılları arasında çeşitli gazetelerde çalış- tı. 1976'dan sonra çeşitli kuruluşlar için senaryolu geceler düzenledi. "Şifiriniz ve Yalana Dair" 1976, "İşği Tayanırlar" 1977 vb. tiyat- ro oyunlarının metinlerini yazdı.

Daha sonra Batı Avrupa'da Türkiye ve Kürte dergilerde yazı- lan yazımları Erdem'in hazırladı- ğı tiyatro oyununda da birçok Batı Avrupa kentinde sahneye kondu. Alman Gazeteciler Birliği üyesi olan yazar Batı Alman radyasında da serbest gazeteci olarak çalışmak- tadır.

Erdem, Turgut Özal hükümeti- nin keyfi bir kararla 2 Mart 1984'de vatandaşlıktan çıkarıldı.

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

DEDİLER Kİ...

"Eli elimde değerse 1,5 milyon alırım. Yemeğe çıkarsak 2 milyon isterim. Eğer beni arzu ediyorsa 5 milyonu gözden çıkarmalı. Sinema oyuncusu Meral Zeren

"Biz bu işi iyi öğrendik. Anahtar teslimi parti kurarız." DYP'yi kurup sonra Başbakanlığı Cindoruk'a bırakmak zorunda kalan Yıldırım Avcı

"Türkiye'de işkence de, siyasi tutuklu da vardır" HP Genel Başkanı Necdî Calp

"Bugün demokratik idare tam manasıyla ve bütün müesseseleriyle vücut bulmuştur." ANAP Genel Başkanı Ve-kilî Mehmet Keleşçiler

"Lütfen dinleyin. Önemli şeyler söylüyorum." Ankara'da HP'nin pahalılık protesto mitingini sırasında HP Genel Başkanı Calp

"Bizim ölümüz 1 milyon 200 bin oy aldı... Partimizi holdinglelere hamile bırakmadık." MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp

Hepimizin gözü aydın: Türkiye'de rüşvet iyice azalmış (!)

Özal'ın "prensları" arasında en ilgi çekici ve "karanlık ilişkiler" içinde oluşuyla ünlü Adnan Kahveci "İsmail Özdağlar" olayından sonra içine girdiği suskunluğu geçtiğimiz günlerdeki bir açıklamasıyla bozdu. Adnan Kahveci "gizli" bir araştırma yaptığını ve araştırmanın sonuçlarına göre rüşvetin oldukça azaldığını şaptıklarını bildirdi.

Teyleple, elektronik dinleme gereçleriyle, gizli kameralara pek meraklı olan bu "karanlık prens" in açıklamasında karanlık noktalar var. İzin mevsiminden başladığı bugünlerde Kapıkule başta olmak üzere bütün sınır kapılarında rüşvet artık resmi tarifeyle bağlanmış, altı sıfırlı rakamlardan aşağı imzelen adamın kalkıp "rüşvet azaldı" diyebilmesi için bir hesaba olmalı. Sakin "Biz rüşveti resmileştirdik. Resmileşince de rüşvet, rüşvet olmaktan çıktı" demek istemiş olmanız? Zaten Türkiye'de fiyatlarda artırımlar? Politik tutuklu da yok! İşkence de yok!...

Eh artık hepimizin gözü aydın!

Polisin yetkilerini artıran yasa meclisten çıkarken...

Polislerin tecavüzüne uğradı, şikayet etti, okuldan atıldı

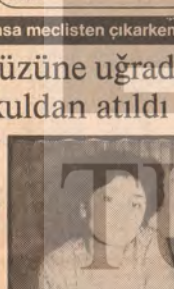
Diktatörlük Türkiye'sinde akla hayale gelemedik işler, zorbalıklar sürüp gidiyor. Diyarbakar'daki Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinden Reyhan Gündoğdu ve Fatma Bayram'ın başına gelenler polis devletinde neler olup biteceğini, zorbalığın, çürümüşlüğü ve acı örneklerinden biri. Olay şöyle: Bir gece Dicle Üniversitesi

İpekçi'nin Milliyet'i ve bir haber

İşte büyük ve "ciddi" bir Türkiye gazetesinin Abdi İpekçi'nin Milliyet'i'nin birinci sayfasında oldukça önemli yer kaplayan bir haber. Başlıca bakırlara büyük bir skandal. Monaco Prensesi Karolin'e baskın yapılmış. "Halimeyi samanlıkta baskılar" gibi Karolin de babasının misafirhanesi Estoril köşkünde basılmış.

Habere (!) göre, Karolin, günün birinde Estoril villasında bir saat biryle beraber kalmış. Bu kadar, ciddi gazetesinin "Karolin'in baskınlığını" birinci sayfadan haber vermesi için yetmiş de artmış bile...

İşte kapitalizmin cenneti: Milyonlarca işsiz, konutsuz, umutsuz ve geleceksiz insan...

Zengin Federal Almanya'da "yeni yoksulluk" tırmanıyor

Dünyanın en gelişmiş ve en zengin kapitalist ülkelerinden biri olan Federal Almanya'da işsizlik, evsizlik ve "yeni yoksulluk" denen olay her geçen gün biraz daha artıyor. Resmî istatistik ve açıklamalara göre 2,5 milyon kişi civarında olan işsizlerin gerçek sayısı, sendikalarca 4 milyon 700 bin civarında tahmin ediliyor. İşsizlik demek, birkaç yıl işsizlik parası almak, daha sonra insanı öldürmeyip aç bırakacak orandaki işsizlik yardımı veya tam bir sefalet ve aşağılanma sadakası anlamındaki sosyal yardıma düşmek ve "yeni yoksulluk"tan mutlak yoksulluğa doğru gitmek demek.

"Yeni yoksulluk", kapitalist ülkelerde görece yeni sayılabilecek bir kavram. Bu türden ülkelerde veya Asya ve Afrika ülkelerinde görülür türden bir yoksulluk pek yaygın değil. Mutlak açlık, dilencilik, çocukların sokak köşelerinde kıvrılıp uyumaları, çullara sarılmış ayakları çıplak kişiler, sokakta sürünen hastalar bu ülkelerde seyrek rastlanan olaylardır. Ancak toplumun en üst ekonomî gelir diliminde yer alanların gelir ve yaşam düzeylerinin akıl almaz yükselişi, bunun yanında orta katmanların oldukça yüksek yaşam düzeyleri ve bu toplumlarda yer alan büyük olanaklar hesaba katıldığında, açıklanan ölmekle ama doyusya da yiyememek, kötü beslenme, insanca konut koşullarından, kültürel olanaklardan, tatil olanaklarından yararlanamamak çocuklarını daha iyi yetiştireme olanaklarına erişememek, kiray elektrik, su, telefon parasını ödemeye hale gelmek söz konusu toplumlarda alışımsız olan yoksulluk ölçütleri

rinden oldukça farklı bir "yeni yoksulluk" sayılıyor. Federal Almanya, "yeni yoksulluk"un en belirlir ve en hızlı biçimde arttığı ülke durumunda. Çünkü bu ülkede, sosyal hak ve güvenceler her geçen biraz daha töpüleniyor ve bir çeşit tasfiyeye tâbi tutuluyor.

Son rakamlara göre, Federal Almanya'da, çok kötü konut koşullarında yaşayan milyonlarca kişi olmasına ve evsiz barsızların sayısının hızla artmasına rağmen, 300 bin kiralık konut halen boş.

Kıraların yüksekliği bu konutların kiralatılmasına olanak tanımıyor. 1983 yılında Köln'de 3 bin, Münih'de 7 bin 200 kişinin tümüne evsiz barsız olması, konut sorununa küçük bir örnek niteliğinde. Hamburg-Altona'da Friedenskirche adlı kilisenin papazı bir çeşit protesto olarak kiliseye 40 yataklık yerleştirdi ve geceleri kiliseyi evsiz barsızlara açtı. Bu arada çeşitli dergi ve gazetelerde çıkan kimi ilan ve yazılar madalyonun öteki yüzünü de ortaya ko-

yuyor. Örneğin Zelt Magazin'de zenginlerin banyo salonlarına ilişkin bir yazıda verilen rakamlar ilginç. Bu banyo salonlarındaki mermer tuvaletlerin tanesi 10 bin Mark, lavabonun yanındaki altın kaplama sabunluğun fiyatı 4 bin Markmış. Banyo salonlarında lüks merakı zenginlere bir banyonun dekorasyonu için 200 bin Marka kadar çıkan rakamlara mal oluyormuş.

Yine Federal Almanya'da dul-yetim maaşı alan 4 milyona yakın kişinin yarıları 750 Markın altında aylık gelire sahip. Bu ise tam bir açlık geliri anlamına geliyor. Yetkililer, çeşitli kuruluşların, maliyetler çok altında fiyatlarla verdikleri bir övün sıcak yemeğe 3 Mark verebileceklerin sayısının da sürekli düştüğünü ve bu türden aş dağıtımlarının yoksulların ödeme güçlükleri yüzünden gerilediğini belirtiyorlar. Özellikle yaşlı emekliler için 50 feniklik bir fincan kahvenin bile içilemez hale geldiği açıklanıyor.

1983 yılında, yoksullara giyim yardımı yapan çeşitli kuruluşlardan sadece Kızı Kızak, 3,8 milyon eski, kullanılmış giyim eşyası dağıttı. Ama aynı dönemde ise, yüzbinlerce çift ayakkabı, milyonlarca parça modası geçmiş giyim eşyası, fiyatlar düşmesin diye imha edildi.

Bir yanda kârların ve lüksün olağanüstü artışı, 200 bin Marklık banyolar, 50 bin Marklık kürklerle, milyonlarca Marklık villalar; dükkânlarda kuyulmuş dahil akla gelebilecek herşey... Öte yanda evsizler, 50 fenik hak parası olmayanlar, doyusya yiyemeyenler... Kapitalizmin cennetinin "yeni yoksullar" in cehennemine dönüştüğü acımasız bir toplum,

İstanbul Hilton'da bir gece

"33 yaşımdayım, bakanlığımıda ağır görevler yükledim. Günde 17 saat çalıştım. Bakanlığımın 7-8 ayına geldiğimde gözük takmak zorunda kaldım. Beynim karınca-lanmaya başladı." Rüysel id-diasıyla yüce divana sevk edil-en eski Devlet Bakanı Öz-dağlar

"Birden o kadar çok yüklen-mişler ki üzerine uçak çocu-ğumun. Ne garezdi vardı, ne istedi Özal, anlayamadık!" Özdağlar'ın annesi Akile Öz-dağlar

"Aydnlar dindar, dindarlar da aydn olmadıkları sürece bu millet güçlenmez." Milli Eğ-itim Bakanı Vehbi Dinçerter

"Büyük balık küçük balığı yutar. Mesela Akdeniz'de küçük balık olmadığı için bunları yemek amacıyla pey-lerlen büyük balıklar da gelmiyor. Halbuki Karadeniz'de hamsi var. Onlar için bir sürü büyük balık orada doluyor. Yani yiyecek bir ortam buluyor büyükler." Balıkçılar Derneği Başkanı Nevzat Ayabakan

"Ortak Pazar daha Yunanistan, İspanya ve Portekiz'in üyeliğini hazmetmedim. Sindirim bitince sırtı alırım." AET Komisyonu Genel Sekreteri Emile Noel

örneklerini bir. Olay 33: Bir gece Dicle Üniversitesi öğrencilerinden Reyhan Gündoğdu'nun kalmakta olduğu öğrenci yurduna gelen Muhammet Ören ve Mehmet Onay adlı polis memurları, genç kız hakkında siyasi ihbar olduğunu söylüyorlar ve onu alıp polis cibine bindiriyorlar. Daha sonra genç kıza zorla içkili bir lokale götürülen polistler orada kendisine dost hayatı yaşamayı teklif ediyorlar. Kız öğrencinin ifadesine göre Mehmet Onay tabancasını genç kızın altına dayıyor ve kabul etmezse kendisini öldüreceğini söylüyor. Korku içindeki genç kızın "öldü" demesi üzerine, yine bir arabaya bindirip başka bir pavyona götürüyorlar. Bu arada yanlarına şışman biri geliyor. "Bu arkadaş Diyarbakır milletvekilinin oğludur. Bütün Diyarbakır'da, senin okul yöneticilerin de emrimizdedir" diyorlar. Orada genç kıza zorla içki ve uyuşturucu içiriyorlar. Pavyondan çıkınca da genç kıza tarlada tecavüz etmek istiyorlar. Genç kız "Beni yurda bırakın, sinavım var, yapmayın" diye yalvarıyor ve direniyor. Aralarında şifreli konuşmalardan sonra nedense fikirlerini değiştirip Reyhan'ı yurda bırakıyorlar. Ertesi gün babasının arayan genç kız, ailesinin acı gelmesini istiyor ve Emniyet Müdürlüğüne şikâyetle bulunuyor. Aynı okul öğrencilerinden Fatma Bayram'ın başına gelenler de pek farkı değil. Ancak bu genç kıza kaldığı yurttan "siyasal ihbar var" diyerek alıp evinde alıkoymak isteyen, Turan Bildirici gibi bir astsubay. Şimdi genç kızların açtığı dava Diyarbakır 3. Ağır Ceza mahkemesinde sürüyor. Ancak iş bu kadarla kalmıyor. Türkiye'nin içinde yaşadığı diktatörlük ortamından yararlanıp, siyasi ihbar vs., diye genç kızları yurtdan alıp götürmelerin ve tecavüz kalkışmaların suçu şimdi öğrencilere yükleniyor. Diyarbakır Üniversitesi, Almanca Bölümü öğrencisi Reyhan Gündoğdu'yu böyle bir dava açtığı için ceza olarak 1 yıl okuldan uzaklaştırdı. Böylece, genç kıza kaçırın polislerin "Okul yöneticileri de emrimizde" demelerinin pek de temelsiz olmadığı ortaya çıkmış oldu. Türkiye'de adam kaçırarak, zorla tecavüz, işkence suç değil ama bu suçlardan şikâyetçi olmak suç.

Polisi, polise şikâyet etti kulundan oldu

Polisi memurların tecavüz teşebbüsünde suçlarından savısı olan eğitimcilerden Fatma Bayram'ın öğrencisi Reyhan Gündoğdu, bu arada yanlarına şışman biri geliyor. "Bu arkadaş Diyarbakır milletvekilinin oğludur. Bütün Diyarbakır'da, senin okul yöneticilerin de emrimizdedir" diyorlar. Orada genç kıza zorla içki ve uyuşturucu içiriyorlar. Pavyondan çıkınca da genç kıza tarlada tecavüz etmek istiyorlar. Genç kız "Beni yurda bırakın, sinavım var, yapmayın" diye yalvarıyor ve direniyor. Aralarında şifreli konuşmalardan sonra nedense fikirlerini değiştirip Reyhan'ı yurda bırakıyorlar. Ertesi gün babasının arayan genç kız, ailesinin acı gelmesini istiyor ve Emniyet Müdürlüğüne şikâyetle bulunuyor. Aynı okul öğrencilerinden Fatma Bayram'ın başına gelenler de pek farkı değil. Ancak bu genç kıza kaldığı yurttan "siyasal ihbar var" diyerek alıp evinde alıkoymak isteyen, Turan Bildirici gibi bir astsubay. Şimdi genç kızların açtığı dava Diyarbakır 3. Ağır Ceza mahkemesinde sürüyor. Ancak iş bu kadarla kalmıyor. Türkiye'nin içinde yaşadığı diktatörlük ortamından yararlanıp, siyasi ihbar vs., diye genç kızları yurtdan alıp götürmelerin ve tecavüz kalkışmaların suçu şimdi öğrencilere yükleniyor. Diyarbakır Üniversitesi, Almanca Bölümü öğrencisi Reyhan Gündoğdu'yu böyle bir dava açtığı için ceza olarak 1 yıl okuldan uzaklaştırdı. Böylece, genç kıza kaçırın polislerin "Okul yöneticileri de emrimizde" demelerinin pek de temelsiz olmadığı ortaya çıkmış oldu. Türkiye'de adam kaçırarak, zorla tecavüz, işkence suç değil ama bu suçlardan şikâyetçi olmak suç.

Türkiye'de sadece kırsal kesimlerin değil büyük kentlerin, hele hele gecekondular mahallelerinin en büyük deritlerinden biri olan susuzluk, bu yıl da, bütün ağırlığıyla sürüyor. Gazetelerde her gün susuzluk haberi, su kuyrukları fotoğrafları yer alırken, yetkililer artık

eski yıllarda olduğu gibi "yakında düzelecek" türünden umut vermekten de vaz geçtik. İstanbul Su İşleri Genel Müdürü, gazetecilerin sorularına "Valla kendimizi aldattımayalım. Eldeki su miktarı değişmedikçe hiçbir şey olmaz," demekle yetiniyor. Yetkililerin yeni su

bir gece yarım milyon liraya patlıyor

Türkiye'de 1985 Turizm sezonu açıkların otel fiyatları da açıklandı. Turizm'de patlamadan söz edilen Türkiye'de asıl patlamanın otel fiyatlarında olduğu gözleniyor. Büyük otellerden bazılarının kral dairelerinin fiyatları şöyle: Hilton Oteline Karadeniz adlı dairenin bir gecelik kirası 725 dolar, KDV (Katma Değer Vergisi) ile birlikte 477 bin lira ediyor. Etap Marmara oteline servis ve KDV dahil kral dairelerinin kirası gecelik 314 bin lira. Geçen yıl aynı daire 181 bin liraydı. Sheraton Otelineki lüks dairelerin bir gecelik fiyatı 450 bin lirayı buluyor.

Zeki Müren'in elbiseleri

Bu yıl Zeki Müren'in hayranları bir sürü ziya var. Her yıl olduğu gibi bu yıl da Bodrum'da, Bodrum Festivali sırasında vereceği konser ek olarak, sahne hayatına ilk atıldığı gündün bu güne kadar giydiği tüm kostümlerini de sergileyecek. Bu yıl sırf bu kostümleri görebilmek için Bodrum'a geleceklerin olduğu söyleniyor.

SUSUZ Ramazan...

tesisleri yapmak için düşündükleri finansman kaynaklarının bir işe, bugüne kadar bedelsiz olan genel su kuyularından bundan böyle, su parası alınması, Yakında tünellere da "halka etmek veremeyin" derlerse sakin kimse şaşırmasın...

Kazığı Özal'dan yemişler, ona vuracaklarına birbirlerine vuruyorlar

Özal'ın ne sözüne güvenilir, ne senedine

Konut derdinin kapanmayan bir yara olduğunu bilen Başbakan Özal, her seçim konuşmasında, her propaganda gezisinde, gecekondulara tapu verileceğini, kimsenin sokakta kalmayacağını, gecekonduların tapu tahsis belgelerini, ardından tapularını yakında ellerine alacaklarını tekrarlayıp durdu. Denize düşüp yılanla sarılan, ekmeği gibi umuda da ihtiyacı olan gecekonduların bir bölümünü kandırpıp o almayı da başardı. Ne var ki, şimdi gecekondular peşpeşe yıkıldı, hele hele tapu tahsis belgelerinin hiçbir işe yaramayan kağıt parçaları olduğu görüldükçe, halk, Özal'ın sözüne

ne kadar güvenebileceğini yavaş yavaş anlıyor. 10 yıl önce Çorum'dan Ankara'ya iş bulmak için göçen ve buldukça içiçlik yapan 500'üklü yoksul Şükrü Aygün, bir gün çoluk çocuk sokak ortasında kalmaktan çok korktuğundan, yarı aç yasıyıp üç beş kurşun birdiktiriyor ve İmar Bakanlığının vatandaşlara 20 yıl vadeyle dağıttığı krediyi de katip gecekondu önleme bölgesindeki arsalarından birini sahibi görünce İmdat Sözdinler'den satın alıyor. Gegerlikte olan uygulamaya göre, tapuyu zamanı gelince üzerine çevireceğine dair bir de noter belgesi yaptırıyor. Sonra gecekondusunu kururuy arasının üzerine. 8 yıl bu gecekonduda yaşıyor. 8 yıl sonra 1984 sonunda eve savcılık-tan bir kağıt geliyor. "İşgal etmekte olduğunuz İmdat Sözdinler'e ait evi boşaltın" diye. Şükrü Aygün beyhınden vurulmuşa dönüyor. Mahkemeye gidiyor, mahkemede Sözdinler'in dolandırıcı olduğu, arsayı daha önce de iki kişiye sat-tığı ortaya çıkıyor ama mahkeme, "Arasın tapusu kimdeyse evin sahibidir" kararın alıyor. Noter belgesi de geçersiz sayılıyor. Tapu hâli Sözdinler'in üstünde olduğundan hukuken evin sahibi... Ama Şükrü Aygün yılmıyor. Canını dişine takıyor. Bakanlığa bay- vuruyor. Bakanlık soruşturması sonucunda İmdat Sözdinler'in dolandırıcılığı kesinlik kazanıyor, arsa elinden alınıp hazineye devrediliyor. İşte tam o sırada İmar Bakanlık, Özal, tapu tahsis belgeleri verileceğini açıklıyor. Şükrü Ay-

gün buna güveniyor. Bulup buluşturup, borç harç 100 bin lira ödeyerek tapu tahsis belgesi almak için müraacat ediyor. Aylar da. Hem de bu işin propagandasını yapmaktaki meşgul olan Turgut Özal'ın, yani Başbakan'ın elinde. Şükrü Aygün keyifli artık. Bundan daha sağlam iş olur mu? İşte tahsis belgesini Başbakan'ın almış. Tapuyu da garantiledi demek! Ailecek bayram yapıyorlar. Başbakan'ın "Al bakalım belgeni, hayırlı uğurlu olsun, sıra tapuda" demesini senet kabul ediyor. "Nihayet sağlama bastık" diyorlar.

Ne var ki Özal sözü Özal senedi bu! Ne mahkeme ne icra daire-i tapu tahsis belgesini ev sahipliği için geçerli belge saymıyor. Dolandırıcılığı Bakanlık da belgelenmiş olan İmdat Sözdinler, elindeki tapuya dayanarak bir icra kararı alırdıyor ve Şükrü Aygün'ün 7 kişilik ailesinin elleriyle yapıp 8 yıldır içinde oturdıkları kondurlarından kapının önüne atıyor.

Yetkililer gecekondular mahallelerinde ve tapusuz kondurlarda Özal'ın en büyük propaganda yalanlarından bir olan tapu tahsis belgelerinin işlemedikçe, işleyemeyeceğini, yurkardaki olayın bun- nın yüzlerce arasından bir örnek olduğunu belirtirlerken, Şükrü Aygün "Serafim ölürken yemin ederim, Kızılay'da üzerine benzin döküp kendimi yakacağım. Biz bu ülkede Başbakan'ın sözüne de inan- mamasak kime inanırız" diye dö- vünüyor.